

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΑΘΗΝΑ
8 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1988

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
243

ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1813

Τροποποίηση και συμπλήρωση της συνταξιοδοτικής νομοθεσίας και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που φήμισε η Βουλή:

Άρθρο 1

Δικαίωμα σύνταξης - συντάξιμες υπηρεσίες

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων (Π.Δ. 1041/79, ΦΕΚ 292) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι δόκιμοι υπάλληλοι εξομοιώνονται με τους τακτικούς ως προς το δικαίωμά τους για σύνταξη σε κάθε περίπτωση».

2. Οι περιπτώσεις β' των παραγράφων 1 των άρθρων 5 και 31 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Τα παιδιά του υπαλλήλου που πέθανε έχοντας τις παραπάνω προϋποθέσεις καθώς και του συνταξιούχου είτε αυτά γεννήθηκαν σε γάμο των γονέων τους είτε νομιμοποιήθηκαν είτε είναι θετά είτε αναγνωρίστηκαν είτε γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους από μητέρα υπάλληλο ή συνταξιούχο από δική της υπηρεσία, εάν τα μεν κορίτσια είναι άγαμα, τα δε αγόρια μέχρι τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι άγαμα ή και μετά τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι ανίκανα για εργασία κατά ποσοστό 50% και άνω. Η ανικανότητά τους στην περίπτωση αυτή κρίνεται κατά το χρόνο του θανάτου του υπαλλήλου ή συνταξιούχου και βεβαιώνεται με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ. Επιτροπής. Αν η ανικανότητα των ενήλικων αγοριών επέλθει μετά το θάνατο του υπαλλήλου ή του συνταξιούχου, το ανίκανο αγόρι δικαιούται σύνταξη από το δημόσιο ταμείο, αν δεν παίρνει ή δε δικαιούται να πάρει σύνταξη από οποιοδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης ή το μηνιαίο εισόδημά του δεν υπερβαίνει το κάθε φορά κατώτατο όριο σύνταξης που καταβάλλει το Δημόσιο. Η ανικανότητα μπορεί να βεβαιωθεί και όταν ζει ο γονέας τους από τον οποίο έλκουν το δικαίωμα, η γνωμάτευση όμως αυτή θα ληφθεί υπόψη από τα δικαιολογούντα για τις συντάξεις όργανα κατά την κρίση του δικαιώματος σε σύνταξη των ενήλικων αγοριών».

Τα θετά παιδιά δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον κατά το χρόνο της δημοσίευσης της απόφασης υιοθεσίας δεν είχαν υπερβεί το 18ο έτος της ηλικίας τους. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει:

α) Για παιδιά στρατιωτικών οι οποίοι σκοτώθηκαν ή πέθαναν από πολεμικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους στην ημεδαπή ή αλλοδαπή και τα οποία υιοθετήθηκαν μετά το θάνατο του πατέρα τους, αν μεν είναι κορίτσια, εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα, αν δε είναι αγόρια, εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα και ανήλικα. Για την ενηλικίωση εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 53.

β) Για θετά παιδιά που είτε υιοθετήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του ν.δ. 149/1973 (ΦΕΚ 226) και δε λαμβάνουν ούτε δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από οποιοδήποτε άλλον ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης είτε είναι ανίκανα για την άσκηση οποιοδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος. Τα άγαμα αγόρια που φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της χώρας ή σε ισοτίμες προς αυτές του εξωτερικού δικαιούνται σύνταξη μέγιστη να τελειώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τα

έτη φοίτησης που προβλέπει ο οργανισμός της κάθε σχολής και για ένα ακόμη έτος, εφ' όσον συνεχίζεται η φοίτηση και πάντως όχι πέρα από τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας τους. Η σύνταξη στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται, εφ' όσον προσκομίζεται κάθε χρόνο πιστοποιητικό φοίτησης - προόδου της οικείας σχολής, από το οποίο να αποδεικνύεται η κανονική φοίτηση του σπουδαστή, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75) ότι είναι άγαμος και δεν παίρνει σύνταξη από άλλο φορέα».

3. Τα πρώτα εδάφια της παραγράφου 8 του άρθρου 11 και της παραγράφου 6 του άρθρου 36 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

«Δεν υπολογίζεται ο χρόνος οποιασδήποτε υπηρεσίας, αν χρησίμευσε ή θα χρησιμεύσει σύμφωνα με νόμο για απόκτηση δικαιώματος σύνταξης ως τακτικού ή με σύμβαση υπαλλήλου ασφαλισμένου σε οποιοδήποτε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης ή από διεθνή οργανισμό στον οποίο συμμετέχει και η Ελλάδα, καθώς επίσης και αν για το χρόνο αυτόν καταβλήθηκε ή θα καταβληθεί, μετά την απομάκρυνση του υπαλλήλου ή του στρατιωτικού, εφάπαξ αποζημίωση ή χρηματική αμοιβή, εκτός αν αυτή επιστραφεί ή αν καταβληθούν στο Ελληνικό Δημόσιο οι εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου, τις οποίες δικαιούται ο υπάλληλος ή ο στρατιωτικός από το διεθνή οργανισμό μετά την απομάκρυνσή του, αν δε λάβει από αυτόν σύνταξη».

4. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Η προγενέστερη υπηρεσία με μηνιαίο μισθό ή μηνιαία ή ημερήσια αποζημίωση ως έκτακτων, αναπληρωτών, προσωρινών υπαλλήλων ή υπαλλήλων που αμείβονται από ειδικά κονδύλια του προϋπολογισμού, η οποία παρασχέθηκε μετά τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας τους ή, για όσους στη συνέχεια μονιμοποιήθηκαν σε υπηρεσία του ίδιου υπουργείου, μετά τη συμπλήρωση του 15ου έτους».

5. Στο άρθρο 15 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Οι διατάξεις της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για το πολιτικό προσωπικό του πολεμικού ναυτικού το οποίο κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της επαγγελματικής του ειδικότητας πραγματοποιεί καταδύσεις επί υποβρυχίων. Στην περίπτωση αυτή για τον υπολογισμό των προσαυξήσεων λαμβάνονται υπόψη οι ώρες κατάδυσης επί υποβρυχίων κατ' αντιστοιχία με τις ώρες πτήσης που προβλέπονται από την παραπάνω παράγραφο, οι οποίες πρέπει να βεβαιώνονται από το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας. Για τη συμπλήρωση της δεκαπενταετίας λαμβάνεται υπόψη μόνο η υπηρεσία που παρασχέθηκε στο πολεμικό ναυτικό».

Άρθρο 2

Έναρξη και λήξη της συντάξιμης υπηρεσίας - Τρίμηνες αποδοχές

1. Η παράγραφος 1 του άρθρου 14 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η υπηρεσία υπολογίζεται από τη χρονολογία του εγγράφου της κοινοποίησης του διορισμού ή από την ημερομηνία ανάληψης υπηρεσίας, εφ' όσον αυτή πραγματοποιήθηκε μετά την πάροδο τριάντα ημερών από τη χρονολογία του εγγράφου διορισμού, μέχρι τη χρονολογία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόλυσης ή της αποδοχής της παραίτησης ή μέχρι την ημέρα του θανάτου του υπαλλήλου. Αν παρασχέθηκε υπηρεσία και μετά την παραπάνω χρονολογία δη-

μοσίευσης, η υπηρεσία υπολογίζεται μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης των παραπάνω πράξεων και πάντως όχι πέραν από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση αυτή.

Σε περίπτωση απόλυσης εξαιτίας νόσου που δεν επιδέχεται ίαση, η συντάξιμη υπηρεσία του υπαλλήλου, εφ' όσον δεν εμπίπτει στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, τερματίζεται με την πάροδο διμήνου από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας ή της διαθεσιμότητας ανεξάρτητα από το χρόνο κοινοποίησης της απόλυσης ή την τυχόν προσφορά υπηρεσίας και την καταβολή μισθού πέρα από το διμήνο».

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 39 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η υπηρεσία υπολογίζεται από τη χρονολογία της κατάταξης του στρατιωτικού μέχρι την απομάκρυνσή του από την υπηρεσία ή μέχρι το θάνατό του και για όσους αναφέρονται στο άρθρο 27 από τη χρονολογία του εγγράφου της κοινοποίησης του διορισμού μέχρι τη χρονολογία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόλυσης ή της αποδοχής της παραίτησης ή την ημέρα του θανάτου του υπαλλήλου. Αν παρ' ολίγον υπηρέσκει και μετά τη χρονολογία της παραπάνω δημοσίευσης, η υπηρεσία υπολογίζεται μέχρι την ημερομηνία κοινοποίησης των παραπάνω πράξεων και πάντως όχι πέραν από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση αυτή. Σε περίπτωση απόλυσης εξαιτίας νόσου που δεν επιδέχεται ίαση, η συντάξιμη υπηρεσία των υπαλλήλων του άρθρου 27, εφ' όσον δεν εμπίπτει στις ρυθμίσεις του προηγούμενου εδαφίου, τερματίζεται με την πάροδο διμήνου από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας ή της διαθεσιμότητας ανεξάρτητα από το χρόνο κοινοποίησης της απόλυσης ή την τυχόν προσφορά υπηρεσίας και την καταβολή μισθού πέρα από το διμήνο».

3. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 56 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«Η απομάκρυνση του πολιτικού υπαλλήλου λογίζεται ότι έγινε από τη χρονολογία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόλυσης ή της αποδοχής της παραίτησης ή την ημέρα του θανάτου του υπαλλήλου. Αν παρ' ολίγον υπηρέσκει και μετά τη χρονολογία δημοσίευσης, από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο κοινοποίησης των παραπάνω πράξεων και πάντως όχι πέραν από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση αυτή ή τη λήξη του διμήνου, για όσους απολύονται εξαιτίας νόσου που δεν επιδέχεται ίαση».

4. Η παράγραφος 1 του άρθρου 57 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στο μόνιμο ή ισόβιο υπάλληλο ή μόνιμο στρατιωτικό που απομακρύνεται για οποιονδήποτε λόγο από την υπηρεσία, καταβάλλονται για τρεις μήνες όλες οι αποδοχές του.

Οι τρίμηνες αποδοχές αρχίζουν από την επομένη της χρονολογίας δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της απόλυσης ή της αποδοχής της παραίτησης ή της ημέρας του θανάτου του υπαλλήλου και, αν παρ' ολίγον υπηρέσκει μετά τη χρονολογία δημοσίευσης, από την επομένη της ημερομηνίας που φέρει το έγγραφο κοινοποίησης των παραπάνω πράξεων και πάντως όχι πέραν από την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευση αυτή.

Για απολυμένους εξαιτίας νόσου που δεν επιδέχεται ίαση, οι τρίμηνες αποδοχές αρχίζουν από την επομένη της λύσης της υπαλληλικής σχέσης και πάντως όχι πέραν από την επομένη της παροχής διμήνου από τη λήξη της αναρρωτικής άδειας ή της διαθεσιμότητας.

Οι παραπάνω τρίμηνες αποδοχές δεν καταβάλλονται:

α) σε περίπτωση απόλυσης για πειθαρχικό παράπτωμα ή υπηρεσιακή ανεπάρκεια των μόνιμων ή ισόβιων υπαλλήλων και

β) σε περίπτωση παραίτησης του υπαλλήλου ή στρατιωτικού που δεν έχει συμπληρώσει την υπηρεσία που απαιτείται στις περιπτώσεις α' των παραγράφων 1 των άρθρων 1 και 26».

5. Η παράγραφος 2 του άρθρου 57 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Ο μόνιμος ή ισόβιος υπάλληλος που επανέρχεται στην υπηρεσία ή ο έφεδρος στρατιωτικός που ανακαλείται από την αποστρατεία στην ενεργό υπηρεσία δικαιούται να λάβει πάλι τρίμηνες αποδοχές σύμφωνα με τους όρους της προηγούμενης παραγράφου, αν η νέα υπηρεσία του είναι τουλάχιστο διετής πραγματική και συνεχής».

6. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. Αν με την προβαλλόμενη πράξη κανονίστηκε σύνταξη χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζει ο νόμος».

7. Η παράγραφος 2 του άρθρου 17 του ν.δ. 326/1969 (ΦΕΚ 219) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Εκείνος που εν γνώσει του μεταβιβάζει ή πωλοδότησε εξοφλεί

επιταγή που επανεκδόθηκε για τους λόγους που αναφέρονται στην προηγούμενη παράγραφο, υποχρεούται να επιστρέψει το ποσό της επιταγής στο διπλάσιο και τιμωρείται με ποινή φυλάκισης μέχρι δύο έτη».

8. Τα δεύτερα εδάφια των παραγράφων 1 και τέταρτα των παραγράφων 2 των άρθρων 18 και 46 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται από τότε που ισχύσαν ως εξής:

«Αν κάποιος από τα παιδιά συνάψει γάμο ή πεθάνει ή κηρυχθεί άφαντο ή αν κάποιος από τα άγαμα αγόρια ενηλικιωθεί, η σύνταξη των λοιπών δικαιούχων προσώπων περιορίζεται αναλόγως, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο».

Άρθρο 3

Πολεμικές συντάξεις

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 17 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων (π.δ. 1285/1981, ΦΕΚ 314) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Τα παιδιά είτε γεννήθηκαν σε γάμο των γονέων τους είτε νομιμοποιήθηκαν είτε είναι θετά είτε αναγνωρίστηκαν, αν τα μεν αγόρια είναι ανήλικα και άγαμα, τα δε κορίτσια άγαμα».

2. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 35 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Τα παιδιά είτε γεννήθηκαν σε γάμο των γονέων τους είτε νομιμοποιήθηκαν είτε είναι θετά είτε αναγνωρίστηκαν, εάν τα μεν κορίτσια είναι άγαμα, τα δε αγόρια μέχρι τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι άγαμα, ή και μετά τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι ανήλικα για εργασία κατά ποσοστό 50% και άνω.

Η ανικανότητά τους στην περίπτωση αυτή κρίνεται κατά το χρόνο του θανάτου του υπαλλήλου ή συνταξιούχου και βεβαιώνεται με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ. Επιτροπής. Το ανίκανο αγόρι δικαιούται σύνταξη από το Δημόσιο Ταμείο, αν η ανικανότητά του επέλθει μετά το θάνατο του υπαλλήλου ή του συνταξιούχου και εφ' όσον δεν παίρνει ή δε δικαιούται να πάρει σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης ή το μηνιαίο εισόδημά του δεν υπερβαίνει το κάθε φορά κατώτατο όριο πολεμικής σύνταξης που καταβάλλει το Δημόσιο. Η ανικανότητα μπορεί να βεβαιωθεί και όταν ξει ο γονέας τους από τον οποίο έλκουν το δικαίωμα, η γνωμάτευση όμως αυτή θα ληφθεί υπόψη από τα δικαιοδοτούντα για τις συντάξεις όργανα κατά την κρίση του δικαιώματος σε σύνταξη των ενήλικων αγοριών.

Τα θετά παιδιά δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον κατά το χρόνο της δημοσίευσης της απόφασης υιοθεσίας δεν είχαν υπερβεί το 18ο έτος της ηλικίας τους. Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει:

α) Για παιδιά στρατιωτικών οι οποίοι σκοτώθηκαν ή πέθαναν από πολεμικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους στην ημεδαπή ή αλλοδαπή και τα οποία υιοθετήθηκαν μετά το θάνατο του πατέρα τους, αν μεν είναι κορίτσια εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα, αν δε είναι αγόρια, εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα και ανήλικα. Για την ενηλικίωση εφαρμόζεται η διάταξη του άρθρου 125.

ββ) Για θετά παιδιά που είτε υιοθετήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του ν.δ. 149/1973 (ΦΕΚ 226) και δε λαμβάνουν ούτε δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης είτε είναι ανήλικα για την άσκηση οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος.

Τα άγαμα αγόρια που φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της χώρας ή σε ισοτίμες προς αυτές του εξωτερικού δικαιούνται σύνταξη μέχρι να τελειώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τα έτη φοίτησης που προβλέπει ο οργανισμός της κάθε σχολής και για ένα ακόμη έτος, εφ' όσον συνεχίζεται η φοίτηση και πάντως όχι πέραν από τη συμπλήρωση του 25ου έτους της ηλικίας τους.

Στην περίπτωση αυτή η σύνταξη καταβάλλεται, εφ' όσον προσκομίζεται κάθε έτος πιστοποιητικό φοίτησης - προόδου της οικείας σχολής, από το οποίο να αποδεικνύεται η κανονική φοίτηση του σπουδαστή, καθώς και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ότι είναι άγαμος και δεν παίρνει σύνταξη από άλλο φορέα».

3. Στην παράγραφο 5 του άρθρου 106 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση δ' ως εξής:

«δ. Αν με την προβαλλόμενη πράξη κανονίστηκε σύνταξη χωρίς να συντρέχουν οι νόμιμες προϋποθέσεις ή μεγαλύτερη από αυτήν που καθορίζει ο νόμος».

Άρθρο 4

Θέματα προσωπικού σιδηροδρόμων

1. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 2 του Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων (π.δ. 850/1980, ΦΕΚ 211) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Τα παιδιά του υπαλλήλου που πέθανε έχοντας τις παραπάνω προϋποθέσεις ή του συνταξιούχου, είτε αυτά γεννήθηκαν σε γάμο των γονέων τους είτε νομιμοποιήθηκαν είτε είναι θετά είτε αναγνωρίστηκαν είτε γεννήθηκαν χωρίς γάμο των γονέων τους από μητέρα υπάλληλο ή συνταξιούχο από δική της υπηρεσία, εάν τα μεν κορίτσια είναι άγαμα, τα δε αγόρια μέχρι τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι άγαμα, ή και μετά τη συμπλήρωση του 20ού έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον είναι ανίκανα για εργασία κατά ποσοστό 50% και άνω. Η ανικανότητά τους στην περίπτωση αυτήν κρίνεται κατά το χρόνο του θανάτου του υπαλλήλου ή συνταξιούχου και βεβαιώνεται με γνωμάτευση της Α.Σ.Υ. Επιτροπής. Αν η ανικανότητα των ενήλικων αγoriών επέλθει μετά το θάνατο του υπαλλήλου ή του συνταξιούχου, το ανίκανο αγόρι δικαιούται σύνταξη, αν δεν παίρνει ή δικαιούται να πάρει σύνταξη από οποιονδήποτε φορέα κύριας ασφάλισης ή το μηνιαίο εισόδημά του δεν υπερβαίνει το κάθε φορά κατώτατο όριο σύνταξης που καταβάλλει το Δημόσιο. Η ανικανότητα μπορεί να βεβαιωθεί και όταν ζει ο γονέας τους από τον οποίο έλκουν το δικαίωμα, η γνωμάτευση όμως αυτή θα ληφθεί υπόψη από τα δικαιοδοτούντα για τις συντάξεις όργανα κατά την κρίση του δικαιώματος σε σύνταξη των ενήλικων αγoriών.

Τα θετά τέκνα δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον κατά το χρόνο της δημοσίευσης της απόφασης για την υιοθεσία δεν είχαν υπερβεί το δέκατο όγδοο έτος της ηλικίας τους.

Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει:

αα) Για παιδιά στρατιωτικών οι οποίοι σκοτώθηκαν ή πέθαναν από πολεμικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά την εκτέλεση της υπηρεσίας τους στην ημεδαπή ή αλλοδαπή και τα οποία υιοθετήθηκαν μετά το θάνατο του πατέρα τους, αν μεν είναι κορίτσια, εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα, αν δε είναι αγόρια, εφ' όσον κατά το χρόνο της υιοθεσίας ήταν άγαμα και ανήλικα. Η ενηλικίωση των αγoriών θεωρείται ότι γίνεται την 31η Δεκεμβρίου του έτους κατά το οποίο συμπληρώνεται το 20ο έτος της ηλικίας τους.

ββ) Για θετά παιδιά που είτε υιοθετήθηκαν μέχρι τη δημοσίευση του ν.δ 149/1973 και δε λαμβάνουν ούτε δικαιούνται να λάβουν σύνταξη από οποιονδήποτε άλλο ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης είτε είναι ανίκανα για την άσκηση οποιουδήποτε βιοποριστικού επαγγέλματος.

Τα άγαμα αγόρια που φοιτούν σε ανώτερες ή ανώτατες σχολές της χώρας ή σε ισότιμες προς αυτές του εξωτερικού και δεν παίρνουν σύνταξη από άλλο φορέα δικαιούνται σύνταξη μέχρι να τελειώσουν τις σπουδές τους σύμφωνα με τα έτη φοίτησης που προβλέπει ο οργανισμός της κάθε σχολής και για ένα ακόμη έτος και πάντως όχι πέραν από το 25ο έτος της ηλικίας. Η σύνταξη στην περίπτωση αυτήν καταβάλλεται εφ' όσον προσκομίζεται κάθε έτος πιστοποιητικό φοίτησης - προόδου της οικείας σχολής, από το οποίο να αποδεικνύεται η κανονική φοίτηση του σπουδαστή και υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ότι είναι άγαμα και δεν παίρνουν σύνταξη από άλλο φορέα».

2. Το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 3395/1955 (ΦΕΚ 276) καταργούνται.

3. Στο άρθρο 8 του Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων προστίθεται παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Η παρεχόμενη σύνταξη, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, στο προσωπικό που ασχολείται κατά την άσκηση των καθηκόντων της επαγγελματικής του ειδικότητας με ραδιενεργές πηγές ή ιοντίζουσες ακτινοβολίες σε ακτινολογικά ή ακτινοθεραπευτικά εργαστήρια προσαυξάνεται κατά 3/35 του μηνιαίου συντάξιμου μισθού τους».

4. Τα δεύτερα εδάφια των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων αντικαθίστανται από τότε που ισχύσαν ως εξής:

«Αν κάποιος από τα παιδιά συνάψει γάμο ή πεθάνει ή κηρυχθεί άφαντος ή αν κάποιος από τα άγαμα αγόρια συμπληρώσει το 20ο έτος της ηλικίας του, η σύνταξη των λοιπών δικαιούχων προσώπων περιορίζεται αναλόγως σύμφωνα με όσα ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο».

Άρθρο 5

Θέματα προσωπικού αγροφυλακής

1. Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 3 του ν.δ. 4523/1966 (ΦΕΚ 135) αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Η προγενέστερη υπηρεσία στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ. ως τακτικού ή έκτακτου ή δόκιμου ή υπαλλήλου με σύμβαση, καθώς και η στρατιωτική υπηρεσία ως κληρωτού και εφέδρου υπολογιζόμενη σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους πολιτικούς υπαλλήλους».

2. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 5 του ν.δ. 4523/1966 καταργείται.

3. Οι διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 1405/1983 (ΦΕΚ 180) εφαρμόζονται και για τους αγροφύλακες που εξήλθαν από την υπηρεσία τους μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 1976 και έχουν θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης με τις διατάξεις του ν.δ. 4523/1966 όπως ισχύουν.

4. Στην παράγραφο 8 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο πριν από το τελευταίο, που έχει ως εξής:

«Οι αναπληρωτές αγροφύλακες εξομοιώνονται προς τους τακτικούς ως προς το δικαίωμα σύνταξης από την ισχύ του ν. 340/1976 (ΦΕΚ 136) και η σύνταξή τους κανονίζεται βάσει του εισαγωγικού μισθολογικού κλιμακίου του κλάδου τους».

Άρθρο 6

Δικαίωμα σύνταξης γυναικών υπαλλήλων

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται από τότε που ισχύσε ως εξής:

«Για τις γυναίκες υπαλλήλους που είναι χήρες με ανήλικα παιδιά ή διαζευγμένες με ανήλικα παιδιά ή άγαμες μητέρες με ανήλικα παιδιά ή έγγαμες αρκεί δεκαπενταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

2. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 26 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται από τότε που ισχύσε ως εξής:

«Για τις γυναίκες στρατιωτικούς που είναι χήρες με ανήλικα παιδιά ή διαζευγμένες με ανήλικα παιδιά ή άγαμες μητέρες με ανήλικα παιδιά ή έγγαμες αρκεί δεκαπενταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

3. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του ν.δ. 1827/1942 (ΦΕΚ 255) αντικαθίσταται από τότε που ισχύσε ως εξής:

«Για τις γυναίκες υπαλλήλους που είναι χήρες με ανήλικα παιδιά ή διαζευγμένες με ανήλικα παιδιά ή άγαμες μητέρες με ανήλικα παιδιά ή έγγαμες αρκεί δεκαπενταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία».

4. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων αντικαθίσταται από τότε που ισχύσε ως εξής:

«Για τις γυναίκες υπαλλήλους που είναι έγγαμες ή χήρες με ανήλικα παιδιά ή διαζευγμένες με ανήλικα παιδιά ή άγαμες μητέρες με ανήλικα παιδιά αρκεί δεκαπενταετής πλήρης πραγματική συντάξιμη υπηρεσία και δεν απαιτείται η συμπλήρωση ορισμένου χρόνου ηλικίας».

Άρθρο 7

Συντάξιμος μισθός σχολικών συμβούλων και προϊσταμένων γραμματείας Α.Ε.Ι.

1. Στο τέλος του άρθρου 9 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 13 ως εξής:

«13. Ως μισθός για τον κανονισμό της σύνταξης των εκπαιδευτικών που εξέρχονται από την υπηρεσία από θέση σχολικού συμβούλου του ν. 1304/1982 (ΦΕΚ 144), καθώς και όσων εξέρχονται από θέση προϊσταμένου γραμματείας των Α.Ε.Ι. πριν από τη λήξη της θητείας τους, λαμβάνεται υπόψη το κατά την παράγραφο 4 ποσοστό του μηνιαίου μισθού ενεργείας της οργανικής τους θέσης στην οποία εξελίσσονται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 του ν. 1304/1982 και 57 και 70 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167)».

2. Συντάξεις που έχουν κανονιστεί με βάση διαφορετικό συντάξιμο μισθό αναπροσαρμόζονται αυτεπαγγέλτως σύμφωνα με τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου από την πρώτη του επόμενου από τη δημοσίευση του νόμου αυτού μήνα, ποσά δε που έχουν επί πλέον καταβληθεί δεν αναζητούνται.

Άρθρο 8

Αναγνώριση προϋπηρεσιών ως συντάξιμων

1. Στο τέλος της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για υπηρεσίες που παρέχονται με μειωμένο ωράριο εργασίας, αναγνωρίζεται ως συντάξιμος τόσος χρόνος, όσος προκύπτει από το πλήθος διαιρέσεως του συνόλου των ωρών εργασίας δια του αριθμού των ωρών εβδομαδιαίας απασχόλησης που ισχύει για τον αντίστοιχο κλάδο τακτικών δημοσίων υπαλλήλων. Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου ως ένα έτος λογίζονται τριακόσιες ημέρες εργασίας, ως ένας μήνας λογίζονται είκοσι πέντε ημέρες και ως μία εβδομάδα έξι ημέρες».

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης μη' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«μη'. Η προγενέστερη υπηρεσία του Διδακτικού - Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.) καθώς και του Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) σε ομοταγή Α.Ε.Ι. ή Ερευνητικά Κέντρα διεθνούς κύρους της αλλοδαπής με την ιδιότητα του τακτικού ή έκτακτου ή επίκουρου καθηγητή ή καθηγητή με τίτλο ισότιμο προς τους τίτλους αυτούς ή υψηλότερη ή λείκτορα ή επιμελητή ή βοηθού ή ερευνητή ή επιστημονικού συνεργάτη και η ερευνητική του προϋπηρεσία σε Α.Ε.Ι. ή σε Κέντρα Ερευνών διεθνούς κύρους της χώρας μας, που δεν αναγνωρίζεται από άλλες διατάξεις, εφ' όσον κατά περίπτωση η υπηρεσία αυτή είναι διάρκειας τουλάχιστον ενός έτους. Από την προϋπηρεσία του προηγούμενου εδαφίου προσμετρούνται δύο έτη για καθένα από τα πρώτα πέντε έτη υπηρεσίας στη χώρα μας με την ιδιότητα μέλους του Δ.Ε.Π. ή του Ε.Π. των Τ.Ε.Ι. και ένα για κάθε έτος υπηρεσίας πέραν των πέντε».

3. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση ιε' ως εξής:

«ιε'. Η προϋπηρεσία εκπαιδευτικών σε ελληνικά σχολεία της Κύπρου από την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 1566/1985, καθώς και η προϋπηρεσία εκπαιδευτικών σε ξένα σχολεία του εξωτερικού, εφ' όσον δίδαξαν σε τάξεις ή τμήματα ελληνοπαίδων κατά κύριο επάγγελμα και πλήρη και αποκλειστική απασχόληση και δεν έλαβαν για την αιτία αυτή σύνταξη ή αποζημίωση ή άλλο βοήθημα από το κράτος που υπηρέτησαν ή την ελληνική ομογένεια.

Η απόδειξη της προϋπηρεσίας αυτής σε ξένα σχολεία γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 7 του άρθρου 15 του ν. 1566/1985».

4. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Ο χρόνος κάθε υπηρεσίας που απαιτείται ως προσόν για το διορισμό σε θέση τακτικού ή μόνιμου υπαλλήλου του Δημοσίου, εφ' όσον τελικά ο υπάλληλος αποχωρεί από τη θέση αυτή του κλάδου στον οποίο διορίστηκε και αξιώνει τη θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης, ανεξάρτητα από το γεγονός ότι η υπηρεσία αυτή λογίζεται συντάξιμη από άλλες διατάξεις. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να προσμετρηθεί χρόνος πλέον των δέκα ετών.

Σε περίπτωση διορισμού ή μετακίνησης του υπαλλήλου σε νέα θέση, ο χρόνος υπηρεσίας που του χρησίμευσε ως προσόν για το διορισμό του στην προηγούμενη θέση σε καμία περίπτωση δε λογίζεται συντάξιμος από τη νέα θέση.

Για να αναγνωριστεί και προσμετρηθεί ο ανωτέρω χρόνος ως συντάξιμος πρέπει να έχει εκπέσει από οποιονδήποτε άλλο φορέα κύριας ασφάλισης στον οποίο ο υπάλληλος ήταν ασφαλισμένος. Οι ασφαλιστικές εισφορές εργοδότη και ασφαλισμένου που τυχόν έχουν καταβληθεί σε ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης για τον αναγνωριζόμενο χρόνο δεν αναζητούνται αλλά αποδίδονται στο Δημόσιο από τους ασφαλιστικούς αυτούς οργανισμούς».

5. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση ιστ' ως εξής:

«ιστ'. Η προϋπηρεσία που παρασχέθηκε με την ιδιότητα του τακτικού ή έκτακτου με μηνιαίο μισθό ή ημερομίσθιο υπαλλήλου στις Υπηρεσίες του Οικουμενικού Πατριαρχείου και των άλλων Ορθόδοξων Πατριαρχείων».

6. Μετά την παρ. 12 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Επίσης λογίζεται συντάξιμος και προσμετρείται στη λοιπή συντάξιμη υπηρεσία του υπαλλήλου ο χρόνος παροχής υπηρεσίας με σύμβαση μίσθωσης έργου ή με ανάθεση κατ' αποκοπήν εργασίας, εφ' όσον οι υπηρεσίες αυτές έχουν χαρακτηριστεί με διάταξη νόμου ή με δικαστική απόφαση ότι διανύθηκαν με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου (εξαρτημένης) ή εφ' όσον σύμφωνα με τα υπηρεσιακά έγγραφα συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

- α) απασχόληση κατά το σύνθετο δημοσιονομικό ωράριο,
- β) παροχή εργασίας στο χώρο της δημόσιας υπηρεσίας και με την άμεση εποπτεία της υπηρεσίας και
- γ) αμοιβή ανάλογη με των προσλαμβανομένων με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου».

Άρθρο 9

Θέματα προσωπικού της ΕΛ-ΑΣ

1. Στο άρθρο 25 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Από την έναρξη της ισχύος του ν. 1481/1984 (ΦΕΚ 152) όπου σ' αυτόν τον κώδικα αναφέρονται όργανα της χωροφυλακής ή της αστυνομίας πόλεων νοείται το αστυνομικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας».

2. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2 του άρθρου 31 του ν. 1202/1981 (ΦΕΚ 247) αντικαθίσταται, από τότε που ισχύει, ως εξής:

«Για τους ανθυπασπιστές, ανθυπαστυνόμους και πυρονόμους που προέρχονται από υπαξιωματικούς, απόφοιτους της οικείας παραγωγικής σχολής, εφ' όσον συμπληρώθηκε τρίμηνη πραγματική υπηρεσία στο βαθμό, λογίζεται για την εφαρμογή του άρθρου αυτού ως χρόνος μεν υπηρεσίας υπαξιωματικών και ο χρόνος στους βαθμούς του χωροφύλακα, αστυφύλακα ή πυροσβέστη, μετά την αποφοίτηση από τη σχολή, ως χρόνος δε υπηρεσίας ανθυπασπιστή, ανθυπαστυνόμου ή πυρονόμου και ο χρόνος που διανύθηκε στους βαθμούς του χωροφύλακα, αστυφύλακα, πυροσβέστη ή υπαξιωματικού πέραν από εννέα έτη».

3. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 34 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Για όσους κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία λαμβάνουν μισθό που ανήκει σε βαθμό ανώτερο απ' αυτόν που κατέχουν, η σύνταξη κανονίζεται με βάση τον ανώτερο αυτό μισθό».

4. Η διάταξη του εδαφίου που προστίθεται με την προηγούμενη παράγραφο εφαρμόζεται και για όσους εξήλθαν από την υπηρεσία πριν από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, καθώς και για τις οικογένειες όσων από αυτούς έχουν πεθάνει.

5. Στις διατάξεις του ν.δ. 330/1947 (ΦΕΚ 84) υπάγονται, από τότε που ισχύει ο ν. 1481/1984, το αστυνομικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας και το πυροσβεστικό προσωπικό του Πυροσβεστικού Σώματος.

Άρθρο 10

Συρροή συντάξεων

1. Στο τέλος του άρθρου 58 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 15 ως εξής:

«15. Οι περιορισμοί των διατάξεων των παρ. 8-13 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και στους υπαλλήλους που υπηρετούν στο Δημόσιο με οποιαδήποτε σχέση εργασίας και είναι ασφαλισμένοι για κύρια σύνταξη σε οποιονδήποτε οργανισμό κύριας ασφάλισης, εξαιρουμένων όσων υπηρετούσαν μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1988. Δικαιώματα σύνταξης που έχουν αναγνωριστεί μέχρι 30 Σεπτεμβρίου 1988 δε θίγονται και εξακολουθούν να διέπονται από τις διατάξεις που είχαν προΐσχυσει.

Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Α. που συνταξιοδοτούνται με δημοσιονομικές διατάξεις, είτε κατά παραπομπή προς όσα ορίζονται σε αυτές είτε με ιδιαίτερα νομοθετήματα που τις επαναλαμβάνουν.

Κάθε άλλη διάταξη που ρυθμίζει θέματα συρροής συντάξεων διαφορετικά από όσα ορίζονται στις διατάξεις της παραγράφου αυτής καταργείται».

2. Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 58 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται τρίτο εδάφιο, ως εξής:

«Ο χρόνος υπηρεσίας του συνταξιούχου στη νέα θέση που παρασχέθηκε μετά την αναστολή καταβολής της σύνταξής του σε καμία περίπτωση δεν προσμετρείται ως συντάξιμος στην υπηρεσία της προγενέστερης θέσης από την οποία δικαιώθηκε τη σύνταξη, η καταβολή της οποίας έχει ανασταλεί».

3. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 14 του άρθρου 58 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, όπως αυτό έχει προστεθεί με το άρθρο 12 του ν. 1518/1985 (ΦΕΚ 38), αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους περιορισμούς αυτούς δεν υπάγονται οι χορηγίες των δημάρχων και προέδρων κοινοτήτων, οι συντάξεις υπαλλήλων του άρθρου 1

του ν. 1518/1985, καθώς και οι συντάξεις των σιδηροδρομικών υπαλλήλων, εφ' όσον οι παραπάνω έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία τους μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1984, ή προκειμένου για τους από μεταβίβαση συνταξιούχους, εφ' όσον οι δικαιούχοι έχουν αναγνωρίσει το σχετικό δικαίωμα μέχρι την ίδια ημερομηνία».

Δικαιώματα που έχουν κριθεί αντίθετα από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής επανεξετάζονται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) και τα ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού δεν αναζητούνται.

Άρθρο 11

Απώλεια συνταξιοδοτικού δικαιώματος

1. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης β' του άρθρου 62 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται ως εξής:

«β. Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφ' όσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή κατά νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του ν.δ. 364/1969 (ΦΕΚ 249)».

2. Οι περιπτώσεις γ' και δ' του άρθρου 62 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίστανται ως εξής:

«γ. Αν η θυγατέρα έλθει σε γάμο ή η χήρα σε νέο γάμο είτε κατά το δικαίωμα της χώρας μας είτε κατά το αλλοδαπό δικαίωμα ή αν η χήρα σύζυγος εκπέσει της γονικής μέριμνας των παιδιών λόγω καταδίκης για αδίκημα που διέπραξε με δόλο και το οποίο αφορά τη ζωή, την υγεία και τα ήθη του τέκνου σύμφωνα με το άρθρο 1537 του Αστικού Κώδικα.

δ. Αν η χήρα σύζυγος που δικαιώθηκε σύνταξη καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για παιδοκτονία».

3. Οι περιπτώσεις β', γ' και δ' (πρώτο εδάφιο) του άρθρου 27 του ν.δ. 1827/1942, όπως ισχύει, αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Αν η θυγατέρα έλθει σε γάμο ή η χήρα σε νέο γάμο είτε κατά το δικαίωμα της χώρας μας είτε κατά το αλλοδαπό δικαίωμα ή αν η χήρα σύζυγος εκπέσει της γονικής μέριμνας των παιδιών λόγω καταδίκης για αδίκημα που διέπραξε με δόλο και το οποίο αφορά τη ζωή, την υγεία και τα ήθη του τέκνου, σύμφωνα με το άρθρο 1537 του Αστικού Κώδικα.

γ. Αν η χήρα σύζυγος που δικαιώθηκε σύνταξη καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για παιδοκτονία.

δ. Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφ' όσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του δήμου ή της κοινότητας ή άλλου οργανισμού τοπικής αυτοδιοίκησης ή του Δημοσίου ή κατά νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του ν.δ. 364/1969».

4. Οι περιπτώσεις β', γ' (πρώτο εδάφιο) και δ' του άρθρου 24 του Κώδικα Συντάξεων Προσωπικού Σιδηροδρόμων (π.δ. 850/1980) αντικαθίστανται ως εξής:

«β. Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφ' όσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά των δικτύων, του Δημοσίου ή Ν.Π.Δ.Δ., καθώς και αν καταδικαστεί αμετάκλητα για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με το ν.δ. 364/1969.

γ. Αν η θυγατέρα έλθει σε γάμο ή η χήρα σε νέο γάμο είτε κατά το δικαίωμα της χώρας μας είτε κατά το αλλοδαπό δικαίωμα ή αν η χήρα σύζυγος εκπέσει της γονικής μέριμνας των παιδιών λόγω καταδίκης για αδίκημα που διέπραξε με δόλο και το οποίο αφορά τη ζωή, την υγεία και τα ήθη του τέκνου, σύμφωνα με το άρθρο 1537 του Αστικού Κώδικα.

δ. Αν η χήρα σύζυγος που δικαιώθηκε σύνταξη καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για παιδοκτονία».

5. Οι διατάξεις των περιπτώσεων α' (πρώτο εδάφιο), β' και δ' (η οποία αριθμείται ως γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 117 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων (π.δ. 1285/1981) αντικαθίστανται ως εξής:

«α. Αν ο δικαιούχος καταδικαστεί αμετάκλητα, είτε όταν ήταν στην ενέργεια είτε ως συνταξιούχος, σε ποινή κάθειρξης για κλοπή, υπεξαίρεση, απάτη, πλαστογραφία, απιστία, παραποίηση ή σε φυλάκιση για δωροδοκία ή δωροληψία, εφ' όσον τα αδικήματα αυτά στρέφονται κατά του Δημοσίου ή κατά νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, καθώς και εάν καταδικαστεί αμετάκλητα, για κάποιο από τα αδικήματα των άρθρων 270 και 272 του Ποινικού Κώδικα, όπως αυτά τροποποιήθηκαν με τις διατάξεις του ν.δ. 364/1969.

β. Αν η θυγατέρα έλθει σε γάμο ή η χήρα σε νέο γάμο είτε κατά το δικαίωμα της χώρας μας είτε κατά το αλλοδαπό δικαίωμα ή αν η χήρα σύζυγος εκπέσει της γονικής μέριμνας των παιδιών λόγω καταδίκης για αδίκημα που διέπραξε με δόλο και το οποίο αφορά τη ζωή, την υγεία και τα ήθη του τέκνου, σύμφωνα με το άρθρο 1537 του Αστικού Κώδικα.

γ. Αν η χήρα σύζυγος που δικαιώθηκε σύνταξη καταδικαστεί με αμετάκλητη δικαστική απόφαση για παιδοκτονία».

6. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 117 του Κώδικα Πολεμικών Συντάξεων καταργείται.

Άρθρο 12

Κοινοποίηση πράξεων και αποφάσεων για συντάξεις

1. Στο τέλος του άρθρου 66 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 10 ως εξής:

«10. Οι πράξεις κανονισμού συντάξεων ή αναγνώρισης διάρκειας της υπηρεσίας, καθώς και οι αποφάσεις της Επιτροπής Ελέγχου Πράξεων Κανονισμού Συντάξεων που εκδίδονται, σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 4 του α.ν. 599/1968 (ΦΕΚ 258), κοινοποιούνται σε επικυρωμένο αντίγραφο απευθείας στους ενδιαφερομένους.

Η κοινοποίηση θεωρείται ότι έγινε για τις κανονιστικές ή αυξητικές της σύνταξης πράξεις ή αποφάσεις την τελευταία ημέρα του μήνα, κατά τον οποίο εκδίδεται η πρώτη επιταγή, ενώ για τις λοιπές την εξηκοστή ημέρα από την ημερομηνία που φέρει το έγγραφο της κοινοποίησης.

Αν ο ενδιαφερόμενος διαμένει στην αλλοδαπή, η κοινοποίηση γίνεται στον πληρεξούσιο του ή, αν δεν υπάρχει πληρεξούσιος, στον ίδιο μέσω της οικείας ελληνικής προξενικής αρχής και στο δήμο ή την κοινότητα, στα μητρώα των οποίων είναι γραμμένος.

Αν ο ενδιαφερόμενος δεν έχει γνωστή διαμονή, η πράξη ή απόφαση αποστέλλεται στο δήμαρχο ή τον πρόεδρο της κοινότητας του τόπου στα μητρώα αρρένων ή τα δημοτολόγια του οποίου είναι γραμμένος. Ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος της κοινότητας υποχρεούται να τοιχοκολλήσει την πράξη ή απόφαση σε εμφανές εξωτερικό μέρος του δημαρχιακού ή κοινοτικού καταστήματος επί οκτώ ημέρες και να συντάξει αποδεικτικό που βεβαιώνει το γεγονός αυτό».

2. Το άρθρο 7 του β.δ. 892/1968 (ΦΕΚ 312) καταργείται.

Άρθρο 13

Επιλογή συνταξιοδοτικού φορέα

1. Στο τέλος του άρθρου 84 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθενται παράγραφοι 7 και 8 ως εξής:

«7. Οι με σύμβαση υπάλληλοι του Δημοσίου που υπηρετούσαν κατά την έναρξη ισχύος του ν. 1476/1984 (ΦΕΚ 136) και είχαν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.δ. 874/1971 (ΦΕΚ 81) μπορούν να επιλέξουν τη συνταξιοδότησή τους από το ΙΚΑ ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης αντί της συνταξιοδότησής τους από το Δημόσιο.

Οι με σύμβαση υπάλληλοι του Δημοσίου που μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 1476/1984 δεν είχαν υπαχθεί στις διατάξεις του ν.δ. 874/1971 μπορούν, όταν συμπληρώσουν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στις διατάξεις του νομοθετικού αυτού διατάγματος και πάντως όχι αργότερα από ένα τρίμηνο από τη συμπλήρωσή τους, να ασκήσουν το δικαίωμα επιλογής του προηγούμενου εδαφίου.

Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή και για όσους από τους υπαλλήλους αυτούς έχουν μονιμοποιηθεί με τις διατάξεις του ν. 1476/1984 ή άλλου νόμου που παραπέμπει στις διατάξεις αυτές, εφ' όσον όμως υπηρετούν και η μονιμοποίηση έγινε μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1987.

Όσοι επιλέξουν τη συνταξιοδότησή τους από το φορέα στον οποίο προηγούμενος είχαν ασφαλιστεί, εφ' όσον είχε διακοπεί η ασφάλισή τους σ' αυτόν, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του ν.δ. 874/1971, θεωρείται ότι ουδέποτε έπαψαν να είναι ασφαλισμένοι σ' αυτόν, αφού καταβληθούν οι προβλεπόμενες εισφορές του εργοδότη από το Δημόσιο και του ασφαλισμένου από τους ίδιους. Όσοι προσλαμβάνονται μετά την 31η Δεκεμβρίου 1987 με οποιαδήποτε σχέση στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α. και σε άλλα Ν.Π.Δ.Δ., για τα οποία ισχύουν οι δημοσιοϋπαλληλικές συ-

νταξιοδοτικές διατάξεις και ακολούθως διοριστούν σε μόνιμες θέσεις, δεν έχουν δικαίωμα επιλογής συνταξιοδοτικού φορέα, αλλά υπάγονται υποχρεωτικά στο καθεστώς συνταξιοδότησης των μόνιμων υπαλλήλων του κλάδου τους.

8. Το εκπαιδευτικό, το διοικητικό και το βοηθητικό προσωπικό των σχολών αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που εντάσσεται ή διορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 41 του ν. 1404/1983 (ΦΕΚ 173) και 71 του ν. 1566/1985 σε θέσεις μόνιμου προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), μπορεί, με δήλωσή του που δεν ανακαλείται και που υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία τριών μηνών από την ένταξη ή το διορισμό του, να διατηρήσει τη συνταξιοδότησή του από το ΙΚΑ ή από άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, διαφορετικά υπάγεται αυτοδικαίως από το διορισμό του στη συνταξιοδοτική νομοθεσία του Δημοσίου. Το προσωπικό που θα επιλέξει τη συνταξιοδότησή του από τον προηγούμενο ασφαλιστικό φορέα θεωρείται ότι ουδέποτε έπαψε να είναι ασφαλισμένο σ' αυτόν και οι εισφορές που αναλογούν, εφ' όσον έχουν διακοπεί, θα καταβληθούν του εργοδότη από το Δημόσιο και του ασφαλισμένου από τον ίδιο.

Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων εφαρμόζονται και για όσους από το πρώτο πάντων διοικητικό και βοηθητικό προσωπικό μετατάσσονται, σύμφωνα με το άρθρο 71 του ν. 1566/1985, σε υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων».

Προθεσμία επιλογής του συνταξιοδοτικού φορέα για το προσωπικό των παραγράφων 7 και 8 του άρθρου 84 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων, το οποίο έχει ήδη συμπληρώσει τις προϋποθέσεις επιλογής ή έχει μονιμοποιηθεί ή μεταταγεί ή ενταχθεί, ορίζεται εξαμήνη και αρχίζει από τη δημοσίευση του νόμου αυτού.

2. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 11 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και για το εκπαιδευτικό, το διοικητικό και το βοηθητικό προσωπικό των σχολών αρμοδιότητας του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εντάσσεται ή διορίζεται, σύμφωνα με τα άρθρα 41 του ν. 1404/1983 και 71 του ν. 1566/1985, σε θέσεις μόνιμου προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.) ή μετατάσσεται σε άλλες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εφ' όσον το προσωπικό αυτό προέρχεται από νοσηλευτικά ιδρύματα του ν.δ. 2592/1953 (ΦΕΚ 254)».

3. Μετά το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης κη' της παραγράφου 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η διάταξη του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζεται και για το εκπαιδευτικό προσωπικό των σχολών αρμοδιότητας Υπουργείου Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων που εντάσσεται, σύμφωνα με το άρθρο 41 του ν. 1404/1983, σε θέσεις μόνιμου προσωπικού των Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.)».

4. Οι διατάξεις των άρθρων 3 και 4 του ν. 1583/1985 (ΦΕΚ 222) εφαρμόζονται και για το προσωπικό των προηγούμενων παραγράφων.

5. Μετά το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 του άρθρου 96 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το ίδιο ισχύει και για το χρόνο υπηρεσίας κατά τον οποίο καταβάλλονταν συγχρόνως μισθός και σύνταξη πριν από την έναρξη ισχύος του ν.δ. 641/1970 (ΦΕΚ 174), εφ' όσον η σύνταξη έχει με οποιοδήποτε τρόπο επιστραφεί, καθώς και στις περιπτώσεις που η σύνταξη δεν μπορεί να καταλογιστεί λόγω παραγραφής της αξίωσης του Δημοσίου, εφ' όσον όμως ο υπάλληλος ή συνταξιούχος προσφερθεί να επιστρέψει το ποσό της σύνταξης που έλαβε, όπως ορίζεται παρακάτω».

6. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 96 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα οικονομικά αποτελέσματα από την αύξηση της σύνταξης λόγω αναγνώρισης ως συντάξιμου του κατά τις διατάξεις της παραγράφου αυτής χρόνου αρχίζουν από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση».

7. Πράξεις ή αποφάσεις που έχουν εκδοθεί διαφορετικά από ό,τι ορίζεται στην παράγραφο 5 του νόμου αυτού παραμένουν ισχυρές και ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί επί πλέον δεν αναζητούνται.

Άρθρο 14

Θέματα καθηγητών Α.Ε.Ι.

Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 92 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται από τότε που

ισχύσει ως εξής:

«6. Οι καθηγητές που εξήλθαν ή θα εξέλθουν από την υπηρεσία σύμφωνα με το άρθρο 38 του ν. 1268/1982 (ΦΕΚ 110) δικαιούνται σύνταξη, εφ' όσον έχουν οκτώ τουλάχιστον έτη συντάξιμης υπηρεσίας σε Α.Ε.Ι. ως τακτικοί ή μόνιμοι ή έκτακτοι μόνιμοι ή έκτακτοι με τριετή θητεία καθηγητές ή μόνιμοι επίκουροι καθηγητές ή εντεταλμένοι καθηγητές ή επιμελητές ή βοηθοί, από τα οποία πέντε έτη τουλάχιστον σε Α.Ε.Ι. της χώρας».

Άρθρο 15

Θέματα υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.

1. Η παράγραφος 3 του άρθρου 3 του ν.δ. 4210/1961 (ΦΕΚ 176) αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Οι υπηρεσίες έκτακτου υπαλλήλου ή εργάτη δε λογίζονται συντάξιμες, αν προσφέρθηκαν πριν από τη συμπλήρωση του 17ου έτους της ηλικίας τους ή προκειμένου για όσους ακολούθως μονιμοποιήθηκαν στην υπηρεσία του Ο.Α.Π. πριν από τη συμπλήρωση του 15ου έτους της ηλικίας τους».

2. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν.δ. 1827/1942, όπως τροποποιημένη ισχύει σήμερα, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ. Ο χρόνος της προγενέστερης υπηρεσίας ως τακτικού ή έκτακτου ή δόκιμου ή με σύμβαση υπαλλήλου με μηνιαίο μισθό ή με ημερομίσθιο, σε κοινότητα, σύνδεσμο κοινοτήτων, σύνδεσμο δήμων και κοινοτήτων, αθαοεργό ίδρυμα συνδέσμου, δημοτικό νομικό πρόσωπο ή αυτοτελή δημοτική υπηρεσία και σε Ν.Π.Δ.Δ., στο προσωπικό των οποίων δεν έχουν επεκταθεί οι διατάξεις για τις συντάξεις των δημοτικών και κοινοτικών υπαλλήλων και δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του ν.δ. 164/1973 (ΦΕΚ 223)».

Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου έχουν εφαρμογή και για τους υπαλλήλους του άρθρου 1 του ν.δ. 1827/1942 που έχουν εξέλθει της υπηρεσίας πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος καθώς και για τις οικογένειες όσων από αυτούς έχουν πεθάνει. Τα οικονομικά αποτελέσματα αρχίζουν από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

3. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 6 του ν. 1518/1985 (ΦΕΚ 30) αντικαθίσταται ως εξής:

«Η καταβολή της χορηγίας δημάρχου σε όσους αναγνωρίζουν το σχετικό δικαίωμα μετά την ισχύ του νόμου αυτού αρχίζει από την 1η Ιανουαρίου του έτους που ακολουθεί μετά τη συμπλήρωση του 55ου έτους της ηλικίας τους».

Δικαιώματα που έχουν κριθεί αντίθετα από τις διατάξεις της παραγράφου αυτής επανεξετάζονται αυτεπαγγέλτως από τις αρμόδιες διευθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους και τα ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί μέχρι το τέλος του μεθεπόμενου μήνα από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού δεν αναζητούνται.

4. Η διάταξη της παραγράφου 3 του άρθρου 7 του ν. 955/1979 (ΦΕΚ 189) εφαρμόζεται και για τους υπαλλήλους του Ι.Κ.Α. και των άλλων Ν.Π.Δ.Δ. που υπάγονται συνταξιοδοτικά στις διατάξεις του ν. 3163/1955 (ΦΕΚ 71), καθώς και για όσους από αυτούς ήδη έχουν εξέλθει από την υπηρεσία.

Άρθρο 16

Θέματα παθόντων στην περίοδο της δικτατορίας

Στο άρθρο 31 του ν. 1543/1985 (ΦΕΚ 73) προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους έλληνες πολίτες που η σωματική τους ικανότητα έχει μειωθεί από ασθένεια λόγω της φυλάκισης ή εκτόπισης ή κράτησής τους, εξαιτίας της άμεσης δράσης τους κατά του δικτατορικού καθεστώτος της περιόδου από 21.4.1967 έως 23.7.1974 ή της αντίθεσής τους προς αυτό».

Άρθρο 17

Παράταση προθεσμίας

Η προθεσμία που προβλέπεται από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 30 του ν. 1543/1985, όπως τροποποιήθηκε με την παρά-

γραφο 2 του άρθρου 8 του ν. 1583/1985 (ΦΕΚ 222), παρατείνεται από τη λήξη της μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1988.

Άρθρο 18

Επιδόματα ανικανότητας

1. Η παράγραφος 4 του άρθρου 54 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων αντικαθίσταται, από τότε που ισχύσε, ως εξής:

«4. Στους συνταξιοδοτούμενους οι οποίοι έπαθαν εξαιτίας της υπηρεσίας απώλεια της όρασης και των δύο οφθαλμών ή ακρωτηριασμό κατά τα δύο άνω άκρα ή κατά τα δύο κάτω άκρα από το ύψος της κνήμης παρέχεται και επίδομα δραχμών 9.345».

2. Τα οικονομικά αποτελέσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή των διατάξεων της προηγούμενης παραγράφου για όσους έχουν αποχωρήσει από την υπηρεσία πριν από την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού αρχίζουν από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

Άρθρο 19

Προϋπηρεσία σπερματεγχυτών - Συντάξιμος μισθός γιατρών

1. Στην παράγραφο 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση ν' ως εξής:

«ν'. Η προγενέστερη υπηρεσία των σπερματεγχυτών οι οποίοι απασχολήθηκαν στο Υπουργείο Γεωργίας μέχρι την έναρξη τους σε οργανικές θέσεις του Υπουργείου αυτού, ανεξάρτητα από τη σχέση με την οποία παρασχέθηκε η υπηρεσία αυτή, τον τρόπο πρόσληψης και πληρωμής τους».

2. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 1 του ν. 1694/1987 (ΦΕΚ 35) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις του προηγούμενου εδαφίου εφαρμόζονται αναλόγως και στους γιατρούς των νοσηλευτικών ιδρυμάτων του ν.δ. 2592/1953 που δεν έχουν υπαχθεί στο Εθνικό Σύστημα Υγείας».

3. Για την αναπροσαρμογή των συντάξεων των γιατρών της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 10, 11 και 12 του ν. 1694/1987.

Άρθρο 20

Θέματα προσωπικού ειδικών καθηκόντων των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης

1. Στο άρθρο 15 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 9 ως εξής:

«9. Ο χρόνος υπηρεσίας των πολιτικών υπαλλήλων των Υπουργείων Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης που υπηρετούν σε υπηρεσίες, με αποστολή την επισήμανση, την περισυλλογή, την εξουδετέρωση και τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών για καταστροφή εκρηκτικών μηχανισμών και αυτοσχέδιων βομβών, καθώς και εκείνων που υπηρετούν σε υπηρεσίες εκκαθάρισης ναρκοπεδίων ή ναρκαλιείας λογίζεται αυξημένος στο διπλάσιο, ως προς τη σύνταξή τους, εφ' όσον για κάθε εξάμηνο συμπληρώνουν τριάντα ώρες εργασίας μέσα σε χώρους ύποπτους για ύπαρξη βομβών και εκρηκτικών μηχανισμών ή μέσα σε ναρκοπέδια.

Οι πιο πάνω ώρες βεβαιώνονται με βάση τα τηρούμενα επίσημα στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας.

Η συμπλήρωση των τριάντα ωρών εργασίας δεν απαιτείται, αν η αποχή από την υπηρεσία μέχρι ένα έτος οφείλεται σε πάθηση, νοσήλεια ή αναρωτική άδεια συνεπεία νόσου ή τραύματος που προήλθε, πρόδηλα και αναμφισβήτητα, εξαιτίας της εκτέλεσης των ειδικών καθηκόντων του υπαλλήλου. Ο χρόνος εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε ύποπτους χώρους.

Ο διπλασιασμός του συντάξιμου χρόνου των υπαλλήλων της παραγράφου αυτής γίνεται μόνο εφ' όσον συμπληρώσουν είκοσι ετών πραγματική υπηρεσία στις πιο πάνω υπηρεσίες.

Ο περιορισμός αυτός δεν ισχύει, αν ο υπάλληλος αποβιώσει κατά τη διάρκεια της ενεργού υπηρεσίας ή απολυθεί λόγω σωματικής ή πνευματικής ανικανότητας ή χωρίς αίτηση ή δική του υπαιτιότητα».

2. Στο μη μόνιμο προσωπικό που θανατώνεται ή συνεπεία τραυματισμού πεθαίνει κατά την εκτέλεση των ειδικών καθηκόντων του σε υπη-

ρεσίες της προηγούμενης παραγράφου χορηγούνται δύο ασφαλιστικές κλάσεις επί πλέον αυτών που δικαιούνται.

3. Στο άρθρο 41 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος 11 ως εξής:

«11. Οι διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου αυτού εφαρμόζονται και για το αστυνομικό προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας που υπηρετεί σε αστυνομικές υπηρεσίες με αποστολή την επισήμανση, την περισυλλογή, την εξουδετέρωση και τη διενέργεια των αναγκαίων εργασιών, για την καταστροφή εκρηκτικών μηχανισμών και αυτοσχέδιων βομβών, κατά τις διατάξεις του π.δ. 357/1986 (ΦΕΚ 157), καθώς και για το προσωπικό των ειδικών κατασταλτικών αντιτρομοκρατικών μονάδων της Ελληνικής Αστυνομίας, που οργανώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 534/1978 (ΦΕΚ 114), με αποστολή που ορίζεται στο άρθρο 40 της 10891.Φ.002.21/20λε/7 Ιουλίου 1980 απόφασης του Υπουργού Δημόσιας Τάξης, εφ' όσον για κάθε εξάμηνο συμπληρώνει τριάντα ώρες εργασίας, μέσα σε χώρους ύποπτους ύπαρξης βομβών και εκρηκτικών μηχανισμών ή σε επεμβάσεις κατά οργανωμένων ληστειών, αεροπειρατειών, απαγωγών προσωπικοτήτων ή γενικά σε περιπτώσεις που έγινε επέμβαση προσωπικού ειδικώς εκπαιδευμένου και εξοπλισμένου.

Οι πιο πάνω ώρες βεβαιώνονται με βάση τα τηρούμενα επίσημα στοιχεία της αρμόδιας υπηρεσίας.

Η συμπλήρωση των τριάντα ωρών εργασίας δεν απαιτείται, αν η αποχή από την υπηρεσία μέχρι ένα έτος οφείλεται σε πάθηση, σε νοσήλεια ή σε αναρωτική άδεια συνεπεία νόσου ή τραύματος που προήλθε, πρόδηλα και αναμφισβήτητα, εξαιτίας της εκτέλεσης των ειδικών καθηκόντων του αστυνομικού. Ο χρόνος εκπαίδευσης και μετεκπαίδευσης λογίζεται ως χρόνος υπηρεσίας σε ύποπτους χώρους».

Άρθρο 21

Αναγνώριση χρόνου στην Εθνική Αντίσταση

1. Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του ν. 1543/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«Ειδικότερα για τους ασφαλιστικούς οργανισμούς κύριας και επικουρικής ασφάλισης αρμοδιότητας των Υπουργείων Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εμπορικής Ναυτιλίας ο χρόνος των παραγράφων 1 και 2 συνυπολογίζεται τόσο για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος, όσο και για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξης και αναγνωρίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1358/1983 (ΦΕΚ 84) ανεξάρτητα από τις ημέρες εργασίας που έχει πραγματοποιήσει ο ασφαλισμένος».

2. Το τρίτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 34 του ν. 1543/1985 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η εισφορά ασφαλισμένου και εργοδότη για την εξαγορά του χρόνου των παραγράφων 1 και 2 καταβάλλεται από το Δημόσιο ως προς το μέρος που δεν υπερβαίνει το χρόνο που απαιτείται για τη θεμελίωση του συνταξιοδοτικού δικαιώματος και από τον ασφαλισμένο για το υπόλοιπο».

3. Οι παρ. 2 και 4 του άρθρου 16 του ν. 1543/1985 (ΦΕΚ 73/Α) αντικαθίστανται, από τότε που ισχύσαν, ως εξής:

«2. Επίσης αποκαθίστανται διοικητικά και συνταξιοδοτικά και όσοι από τις πιο πάνω κατηγορίες προσώπων αγωνίστηκαν στην Εθνική Αντίσταση και εξαναγκάστηκαν σε παραίτηση ή σε εγκατάλειψη της θέσης τους για τα «κοινωνικά τους φρονήματα» ή απολύθηκαν βάσει διαφόρων Συντακτικών Πράξεων διότι είχαν διοριστεί κατά την περίοδο της κατοχής 1941 - 1944 και δε τους επιτράπηκε ο διορισμός μεταγενέστερα, καθώς και όσοι εγκατέλειψαν τις θέσεις τους επειδή κατατάχθηκαν στις Εθνικές Ομάδες και Εθνικές Οργανώσεις».

«4. Η απόλυση ή ο εξαναγκασμός σε παραίτηση ή εγκατάλειψη της θέσης για τα «κοινωνικά φρονήματα» πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του υπηρεσιακού φακέλου ή από άλλα επίσημα υπηρεσιακά έγγραφα ή, εφ' όσον βεβαιώνεται ότι αυτά έχουν καταστραφεί, από ένορκo βεβαίωση δύο μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη».

4. Στο άρθρο 16 του ν. 1543/1986 προστίθεται παράγραφος 6 που έχει ως εξής:

«6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους δοκιμους υπαλλήλους, που αγωνίστηκαν στην Εθνική Αντίσταση και δε μονιμοποιήθηκαν για τους πιο πάνω λόγους».

5. Στο άρθρο 16 του ν. 1543/1985 προστίθεται παράγραφος 7, που έχει ως εξής:

«7. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους έκτακτους, με θητεία ή με σχέση εργασίας ορι-

σμένους ή αορίστου χρόνου υπαλλήλους των υπηρεσιών που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εφ' όσον αγωνίστηκαν στην Εθνική Αντίσταση, απολύθηκαν για τους πιο πάνω λόγους και κατά την απομάκρυνσή τους είχαν συμπληρώσει δύο ετών τουλάχιστον έμμισθη συνολική υπηρεσία στις πιο πάνω εργασιακές σχέσεις».

Άρθρο 22

Ανασφάλιστοι αγωνιστές Εθνικής Αντίστασης

Στους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης που έχουν το οικονομικό έτος 1988 μηνιαίο εισόδημα μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος του Ι.Κ.Α., που ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1988, έχουν συμπληρώσει το 60ο έτος της ηλικίας τους και εξαιτίας των διώξεων που υπέστησαν για τα κοινωνικά τους φρονήματα δεν μπόρεσαν να ασφαλιστούν σε κανένα ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, χορηγείται πολιτική σύνταξη σε βάρος του Δημοσίου ίση από 1η Ιανουαρίου 1988 με το κατώτατο ποσό που καταβάλλεται στους πολιτικούς συνταξιούχους του Δημοσίου και από 1η Ιανουαρίου 1989 και επόμενα ίση με το κατώτατο ποσό σύνταξης που καταβάλλεται από το Ι.Κ.Α..

Όσοι από τους παραπάνω ασφαλιστηκαν σε οργανισμό κύριας ασφάλισης και κατά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους δε θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από κανέναν ασφαλιστικό φορέα κύριας ασφάλισης, δικαιούνται την ανωτέρω σύνταξη μετά τη συμπλήρωση του 65ου έτους της ηλικίας τους, εφ' όσον κατά το προηγούμενο έτος είχαν μηνιαίο εισόδημα μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης του Ι.Κ.Α..

Ως αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου νοούνται όσοι αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1285/1982 (ΦΕΚ 115).

Η δίωξη για τα κοινωνικά φρονήματα των παραπάνω πρέπει να αποδεικνύεται από επίσημα υπηρεσιακά έγγραφα ή, εφ' όσον βεβαιώνεται ότι αυτά έχουν καταστραφεί, από ένορκη βεβαίωση δύο μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη.

Άρθρο 23

Δικαιούχοι από μεταβίβαση

Δικαίωμα σύνταξης από το δημόσιο ταμείο έχουν και τα μέλη των οικογενειών των προσώπων του προηγούμενου άρθρου που πεθαίνουν μετά τη συνταξιοδότησή τους ή ενώ είχαν τις προϋποθέσεις πέθαναν πριν συνταξιοδοτηθούν.

Ως προς τα πρόσωπα της οικογένειας που δικαιούνται σύνταξη και τους όρους και τις προϋποθέσεις της συνταξιοδότησής τους εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 5, 6, 18 και 19 του π.δ. 1041/1979.

Άρθρο 24

Αρμόδια όργανα

Η εξακρίβωση των προϋποθέσεων του άρθρου 22 ανατίθεται αποκλειστικά στο Α' Τμήμα της Επιτροπής του άρθρου 24 του ν. 1543/1985, στο οποίο οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να υποβάλουν τα δικαιολογητικά που αναφέρονται στο άρθρο 26. Χρέη εισηγητή κατά την κρίση των υποθέσεων των άρθρων 22 και 23 του νόμου αυτού ασκεί υπάλληλος της γραμματείας της Επιτροπής.

Η Επιτροπή αφού αποφασίσει παραδίδει το φάκελο στο γραμματέα με φροντίδα του οποίου καταρτίζονται τα πρακτικά και το οριστικό κείμενο της απόφασης, η οποία υπογράφεται από τα μέλη της Επιτροπής. Ακολούθως, αν δεν είναι ομόφωνη, υποβάλλεται προς έγκριση στον Υπουργό Οικονομικών και στη συνέχεια αποστέλλεται με ολόκληρο το φάκελο στην 9η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) για την έκδοση της πράξης που προβλέπει το άρθρο 66 του π.δ. 1041/1979.

Άρθρο 25

Ένδικα μέσα - εφαρμογή του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων - περιορισμοί

1. Κατά των αποφάσεων της επιτροπής του προηγούμενου άρθρου ασκούνται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το άρθρο 26 του ν. 1543/1985.

Κατά των πράξεων του διευθυντή της 9ης Διεύθυνσης του Γ.Λ.Κ.

ασκούνται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το άρθρο 66 του π.δ. 1041/1979.

2. Για τα θέματα που δε ρυθμίζονται με τα άρθρα 22, 23 και 24 εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 1041/1979 που αναφέρονται στις συντάξεις των πολιτικών υπαλλήλων και στις συντάξεις των οικογενειών τους.

3. Τα πρόσωπα των άρθρων 22 και 23 δικαιούνται τη σύνταξη των άρθρων αυτών εφ' όσον δεν παίρνουν άλλη σύνταξη ή βοήθημα από οποιαδήποτε πηγή.

Άρθρο 26

Δικαιολογητικά

Δικαιολογητικά για την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης του άρθρου 22 είναι:

1. Για τον αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης:

α) αίτηση, η οποία υποβάλλεται στην επιτροπή του άρθρου 24 του ν. 1543/1985.

β) Πιστοποιητικό αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης.

γ) Πιστοποιητικό δήμου ή κοινότητας όπου να βεβαιώνεται το έτος γέννησής του ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της αστυνομικής του ταυτότητας.

δ) Οποιαδήποτε επίσημα υπηρεσιακά έγγραφα με βάση τα οποία αποδεικνύεται, σύμφωνα με το άρθρο 22, η δίωξη του για τα κοινωνικά του φρονήματα, καθώς και οποιοδήποτε στοιχείο που θα μπορούσε να διευκολύνει το έργο της επιτροπής.

ε) Πιστοποιητικό του αρμόδιου οικονομικού εφόρου από το οποίο να προκύπτει το εισόδημα από κάθε πηγή, που δηλώθηκε κατά το οικονομικό έτος 1988, του αγωνιστή που υποβάλλει την αίτηση ή που έχει αποβιώσει και ότι η δήλωση ελέγχθηκε ως ειλικρινής. Αν δεν υποβλήθηκε δήλωση φόρου εισοδήματος, αυτό πρέπει να πιστοποιηθεί από την αρμόδια οικονομική εφορία.

στ) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ότι ο αγωνιστής δεν έχει θεμελιώσει και δεν πρόκειται να θεμελιώσει δικαίωμα σύνταξης από κανέναν ασφαλιστικό φορέα ή ότι δεν μπόρεσε να ασφαλιστεί και δεν είναι ασφαλισμένος σε κανέναν ασφαλιστικό οργανισμό κύριας ασφάλισης, καθώς και αν έχει εισοδήματα από οποιαδήποτε πηγή που είναι το ύψος του συνολικού ετήσιου καθαρού εισοδήματός του.

2. Για την οικογένεια:

α) τα δικαιολογητικά της παραγράφου 1, εφ' όσον δεν είχαν υποβληθεί από τον αγωνιστή.

β) υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 ότι δεν παίρνουν άλλη σύνταξη ή βοήθημα.

γ) όσα ορίζονται κατά περίπτωση από το άρθρο 22 του π.δ. 1041/1979.

Άρθρο 27

1. Στους αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης που είναι συνταξιούχοι του Ο.Γ.Α. πρώην γεωργοί ή ανασφάλιστοι υπερέλικες και έχουν το οικονομικό έτος 1988 μηνιαίο εισόδημα μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος του Ι.Κ.Α., που ισχύει την 1η Ιανουαρίου 1988, χορηγείται από 1 Ιανουαρίου 1989 πολιτική σύνταξη σε βάρος του Δημοσίου ίση με την εκάστοτε διαφορά του κατώτατου ποσού που καταβάλλεται για σύνταξη στους πολιτικούς συνταξιούχους του Δημοσίου και της σύνταξης που καταβάλλεται εκάστοτε από τον Οργανισμό Γεωργικών Ασφαλίσεων (Ο.Γ.Α.) στους πιο πάνω συνταξιούχους του.

Οι αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης που θα συνταξιοδοτηθούν από τον Ο.Γ.Α. μετά την ισχύ των διατάξεων του άρθρου αυτού υπάγονται στις διατάξεις του μετά τη συνταξιοδότησή τους, εφ' όσον το προηγούμενο έτος είχαν μηνιαίο εισόδημα μικρότερο από το κατώτατο όριο σύνταξης γήρατος του Ι.Κ.Α. Στην περίπτωση αυτή η σύνταξή τους καταβάλλεται από το Δημόσιο από την πρώτη του επόμενου μήνα που θα συνταξιοδοτηθούν από τον Ο.Γ.Α..

2. Ως αγωνιστές της Εθνικής Αντίστασης για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου νοούνται όσοι αναγνωρίστηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1285/1982 (ΦΕΚ 115).

3. Δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο Ταμείο έχουν και τα μέλη των οικογενειών των προσώπων της παραγράφου 1 που πεθαίνουν μετά τη συνταξιοδότησή τους ή ενώ είχαν τις προϋποθέσεις πέθαναν πριν συνταξιοδοτηθούν. Η σύνταξη των μελών της οικογένειας είναι ίση με τη σύνταξη του αποβιώσαντος.

Για τα πρόσωπα αυτά δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις που ορίζουν

κατώτατο όριο σύνταξης για τους συνταξιούχους του Δημοσίου.

Ως προς τα πρόσωπα της οικογένειας που δικαιούνται σύνταξη και τους όρους και τις προϋποθέσεις της συνταξιοδότησής τους εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 5, 6, 18 και 19 του π.δ. 1041/1979 (ΦΕΚ 292).

4. Τα πρόσωπα των παραγράφων 1 και 3 δικαιούνται τη σύνταξη του άρθρου αυτού εφ' όσον δεν παίρνουν άλλη σύνταξη ή βοήθημα από οποιαδήποτε πηγή, εκτός της σύνταξης του Ο.Γ.Α..

5. Για την αναγνώριση δικαιώματος σύνταξης, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου αυτού, ορίζεται αρμόδια η 10η Διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους (Γ.Λ.Κ.) στην οποία υποβάλλονται τα εξής δικαιολογητικά:

α) Από τον αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης
αα) Αίτηση
ββ) Πιστοποιητικό του αγωνιστή της Εθνικής Αντίστασης
γγ) Βεβαίωση του Ο.Γ.Α. ότι είναι συνταξιούχος
δδ) Πιστοποιητικό δήμου ή κοινότητας που να βεβαιώνει το έτος γεννήσεως του ή επικυρωμένο φωτοαντίγραφο της αστυνομικής του ταυτότητας.

εε) Πιστοποιητικό του αρμόδιου οικονομικού εφόρου από το οποίο να προκύπτει το δηλωθέν, κατά το οικονομικό έτος 1988, εισόδημα από κάθε πηγή του αιτούντος, οι πρόσδοι του από αυτήν και από τα λοιπά δηλωθέντα εισοδήματά του και ότι η δήλωση ελέγχθηκε ως αληθής. Αν δεν επιδόθηκε δήλωση φόρου εισοδήματος να πιστοποιηθεί τούτο από την αρμόδια οικονομική εφορία.

Όσοι συνταξιοδοτούνται από τον Ο.Γ.Α. μετά την ισχύ του άρθρου αυτού θα υποβάλουν πιστοποιητικό του προηγούμενου έτους της συνταξιοδότησής τους.

στ) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (ΦΕΚ 75 Α') με την οποία να δηλώνει αν έχει εισόδημα από οποιαδήποτε πηγή και ποιο είναι το ύψος του συνολικού ετήσιου καθαρού εισοδήματός του.

β) Από τα μέλη της οικογένειας
αα) Τα παραπάνω δικαιολογητικά, εφ' όσον δεν είχαν υποβληθεί από τον αγωνιστή

ββ) Υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 με την οποία να δηλώνουν ότι δεν παίρνουν άλλη σύνταξη ή βοήθημα εκτός από τη σύνταξη του Ο.Γ.Α..

γγ) Τα οριζόμενα κατά περίπτωση από το άρθρο 22 του π.δ. 1041/1979.

6. Κατά των πράξεων του Διευθυντή της 10ης Δ/σης του Γ.Λ.Κ. ασκούνται τα ένδικα μέσα που προβλέπονται από το άρθρο 66 του π.δ. 1041/1979.

7. Για τα θέματα που δε ρυθμίζονται με τις διατάξεις του άρθρου αυτού εφαρμόζονται οι διατάξεις του π.δ. 1041/1979 που αναφέρονται στις συντάξεις των πολιτικών υπαλλήλων και στις συντάξεις των οικογενειών τους.

Άρθρο 28

Στο τέλος του άρθρου 9 του ν. 1543/1985 (ΦΕΚ 73) προστίθεται περίπτωση ε' με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«ε') Οι χήρες και τα ανάπηρα τέκνα με ποσοστό αναπηρίας άνω του 67% όσων εκτελέστηκαν σε ομαδικές εκτελέσεις από τα στρατεύματα κατοχής για αντίποινα ενεργειών ελληνικών ανταρτικών ομάδων, ανεξάρτητα αν οι εκτελεσθέντες συμμετείχαν ή όχι στην Εθνική Αντίσταση.

Η σύνταξη αυτή δεν παρέχεται ούτε μεταβιβάζεται σε άλλα μέλη των οικογενειών των εκτελεσθέντων».

Άρθρο 29

1. Οι παράγραφοι 2 και 4 του άρθρου 20 του ν. 1543/1985 αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Επίσης αποκαθίστανται διοικητικά και συνταξιοδοτικά και όσοι από τους πιο πάνω αγωνίστηκαν στην Εθνική Αντίσταση και εξαναγκάστηκαν σε παραίτηση για τα «κοινωνικά τους φρονήματα», καθώς και όσοι εγκατέλειψαν τις θέσεις τους επειδή κατατάχθηκαν στις Εθνικές Ομάδες και Εθνικές Οργανώσεις».

«4. Η απομάκρυνση, η αποστρατεία, η απόταξη και ο εξαναγκασμός σε παραίτηση για τα «κοινωνικά φρονήματα» πρέπει να προκύπτει από τα στοιχεία του φακέλου ή από επίσημα έγγραφα ή, εφ' όσον βεβαιώνεται ότι αυτά έχουν καταστραφεί, από ένορχο βεβαίωση δύο μαρτύρων ενώπιον συμβολαιογράφου ή ειρηνοδίκη».

2. Στο άρθρο 20 του ν. 1543/1985 προστίθεται παράγραφος 6 με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«6. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους Δίοικους εκ προτάκτων, εθελοντών και της Σχολής Τεχνιτών του ν. 1391/1938, που αγωνίστηκαν στην Εθνική Αντίσταση και δεν είχαν προαχθεί στο βαθμό του μόνιμου Υπαξιωματικού για τους πιο πάνω λόγους».

3. Κατά την αληθή έννοια της διατάξεως της παραγράφου ε' του άρθρου 11 του ν. 1285/1982, στους μόνιμους οπλίτες υπάγονται και οι Δίοικοι εκ προτάκτων, εθελοντών και της Σχολής Τεχνιτών του ν. 1391/1938, που δεν είχαν προαχθεί στο βαθμό του μόνιμου υπαξιωματικού.

Άρθρο 30

Στην παράγραφο 2 του άρθρου 34 του ν. 1543/1985 προστίθεται δεύτερο εδάφιο που έχει ως εξής:

«Ο χρόνος του προηγούμενου εδαφίου λογίζεται συντάξιμος μετά τη συμπλήρωση του 15ου έτους της ηλικίας του αγωνιστή».

Άρθρο 31

Ο χρόνος συμμετοχής στην Εθνική Αντίσταση της περιόδου 1941-1944, όπως προβλέπεται από τις διατάξεις του ν. 1285/1982 του π.δ. 379/1983 και του άρθρου 34 του ν. 1543/1985, λογίζεται συντάξιμος, αναγνωρίζεται από το Δημόσιο ως βουλευτική θητεία και συνυπολογίζεται μόνο για τη θεμελίωση συνταξιοδοτικού δικαιώματος των προσώπων που αναφέρονται στο άρθρο 1 και την παρ. 1 του άρθρου 2 του ν.δ. 99/1974 (ΦΕΚ 295) και στο φήγισμα Ζ'/1975 (ΦΕΚ 23).

Άρθρο 32

Ο καθορισμός κατά εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία λόγω παθήσεων, νόσων και βλαβών των πολιτικών υπαλλήλων και των στρατιωτικών, που έπαθαν σε ειρηνική ή πολεμική περίοδο, προσδιορίζεται από την αρμόδια υγειονομική επιτροπή με βάση τον πίνακα του επόμενου άρθρου.

Άρθρο 33

ΠΙΝΑΚΑΣ

Καθορισμού σε εκατοστιαία αναλογία του βαθμού μείωσης της ικανότητας για εργασία εξαιτίας παθήσεων, νόσων και βλαβών.

Αύξ. Αριθ.	Παθήσεις - Νόσοι - Βλάβες	Βαθμός μείωσης ικανότητας για εργασία επί τοίς εκατό
(α)	(β)	(γ)
ΓΕΝΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ		
Παθήσεις ενδοκρινών αδένων - Διαταραχές της θρέψης και του Μεταβολισμού - Νόσοι του Κολλαγόνου - Παθήσεις αίματος - Νεοπλασμάτα - Σύφιλη - Χρόνια οστεομυελίτις - Ουλές. (Ενδοκρινικά σύνδρομα γυναικολογικά όπως παράγραφος με αύξ. αριθ. 341).		
1.	Παχυσαρκία υπερβολική (δηλ. αύξηση του βάρους πάνω από το φυσιολογικό κατά 70% και περισσότερο). Ανάλογα με το βαθμό παρὰ κώλυσης του βαδίσματος κ.λπ. διαταραχών.	15-30
2.	Μεγαλακρία, ανάλογα με το βαθμό	10-30
3.	Νανισμός, ανάλογα με το βαθμό	30-50
4.	Υποφυσιογενής καχεξία του SIMMONDS, ανάλογα με το βαθμό και την ανάγκη συνεχούς ή μη θεραπείας	20-40
5.	Σύνδρομο CUSHING, ανάλογα με τη βαρύτητα	15-30
6.	Νόσος ADDISON ανάλογα με τη βαρύτητα	15-60
7.	Λιπογεννητική δυστροφία - Υποφυσιογενής υπογεννητισμός	10-25
8.	Υπερθυρεοειδισμός, ανάλογα με το βαθμό της διαταραχής και της επιμονής των συμπτωμάτων μετά την κατάλληλη θεραπεία.	10-30
9.	Εμφανής υποθυρεοειδισμός	10
10.	Άποιος διαβήτης, ανάλογα με τη βαρύτητα	10-30
11.	Σακχαρώδης διαβήτης:	
	α) Χωρίς επιπλοκές, που αντιμετωπίζεται με δίαιτα (μικρής βαρύτητας).	10-20
	β) Με ελαφρές επιπλοκές και με επίδραση στη γενική κατάσταση που αντιμετωπίζεται με αυστηρή δίαιτα και συνεχή φαρμακοθεραπεία (μέσης βαρύτητας).	25-40
	γ) Με σοβαρές επιπλοκές (μεγάλης βαρύτητας). Ανάλογα με την εντόπιση και έκταση των επιπλοκών.	45-90
12.	Οστεοπόρωση ή οστεομαλάκυνση γενικευμένη ή πολύ εκτεταμένη, ανάλογα με το βαθμό των λειτουργικών διαταραχών και την έκταση της βλάβης.	10-40
13.	Διάσπαρτος ερυθματώδης λύκος, οξείας περιαρτηρίτις, σκληροδερμία και νόσοι του κολλαγόνου. Ανάλογα με την εντόπιση και την έκταση των βλαβών, τη συχνότητα των υποτροπών και τη γενική πρόγνωση διακρίνονται σε:	
	α. Μορφές ελαφράς βαρύτητας	10-20
	β. Μορφές μέσης βαρύτητας	25-40
	γ. Μορφές μεγάλης βαρύτητας	45-70
14.	Οξεία λευχαιμία οποιασδήποτε μορφής	100
15.	Χρόνια λευχαιμία οποιασδήποτε μορφής	50-90
16.	Μυελοσκληρυνση οποιασδήποτε μορφής	70-90
17.	Μεγαλοβλαστικές αναιμίες, ανάλογα με τις νευρολογικές επιπλοκές	10-50
18.	Ιδιοπαθής πολυκυτταραιμία	40-80
19.	Απλαστική Αναιμία	50-90
20.	Αιμοσφαιρινοπάθειες:	
	α. Ομοζυγωτικές ή διπλές ετεροζυγωτικές καταστάσεις ανωμάλων αιμοσφαιρινών	40-90

(α)	(β)	(γ)
	β. Ομοζυγωτικές ή διπλές ετεροζυγωτικές καταστάσεις συνδρόμων μεσογειακής αναιμίας	30-90
21.	Ιδιοπαθής θρομβοπενική πορφύρα	20-90
22.	Θρομβοπάθειες ή Αιμορροφιλίες, ανάλογα με το βαθμό έλλειψης σχετικών παραγόντων και την ένταση των κλινικών εκδηλώσεων.	20-50
23.	Αγγειακή πορφύρα χωρίς επιπλοκές	10
24.	Αγγειακή πορφύρα με επιπλοκές, ανάλογα με τη βαρύτητα	10-20
25.	Χρόνιες αναιμίες, ανάλογα με τη βαρύτητα	20-50
26.	Δυσπρωτεϊναιμίες (πολλαπλούν μυέλωμα κ.λπ.)	50-90
27.	Κακοήθη λεμφώματα	70-90
28.	Καλοήθη νεοπλασμάτα, ανάλογα με το μέγεθος και την εντόπιση των λειτουργικών διαταραχών που προκαλούνται στα διάφορα συστήματα ή όργανα (βλέπε σχετικές παραγράφους).	
29.	Κακοήθη νεοπλασμάτα, όπως παραπάνω με επιπρόσθετο ποσοστό 25% εξαιτίας της φύσης τους και της δυσμενούς πρόγνωσης. (Το συνολικό ποσοστό σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το 100%).	
30.	Νευροϊνωμάτωση RECKLINGHAUSEN, όπως καθορίζεται στην παραπάνω με αύξ. αριθμό 28, παράγραφο	
31.	Χρονίσασα σαρκοειδωση:	
	α. Μορφές ελαφράς βαρύτητας	10-20
	β. Μορφές μέσης βαρύτητας	25-40
	γ. Μορφές μεγάλης βαρύτητας	40-60
32.	Πολλαπλές, εμφανείς και μόνιμες αρθρικές αλλοιώσεις οποιασδήποτε αιτιολογίας (ρευματοειδής αρθρίτις, ουρική αρθρίτις κ.λπ.) ανάλογα με τις προσβεβλημένες αρθρώσεις και τις εξαιτίας αυτών λειτουργικές διαταραχές (δυσκαμψίες, αγκυλώσεις, βλέπε σχετικές παραγράφους).	
33.	Υπερουριχαιμία εμφανής χωρίς μόνιμες αρθρικές αλλοιώσεις	5-10
34.	Συφιλιδικές βλάβες μόνιμες, ανάλογα με τις, από την εντόπιση προκαλούμενες λειτουργικές διαταραχές των διαφόρων συστημάτων ή οργάνων (βλέπε σχετικές παραγράφους).	
35.	Χρόνια οστεομυελίτις ή οστεΐτις. Ανάλογα με την φάση εξέλιξης (ενεργός ή ανενεργός), την εντόπιση, τις λειτουργικές και τροφικές διαταραχές και την επίδραση στη γενική κατάσταση διακρίνονται σε:	
	α. Μορφές ελαφράς βαρύτητας	10-20
	β. Μορφές μέσης βαρύτητας	20-30
	γ. Μορφές μεγάλης βαρύτητας	30-50
36.	Ουλές εκτεταμένες, δύσμορφες που υπόκεινται σε εξέλκωση ή όχι, ανάλογα με το βαθμό παρακώλυσης των κινήσεων και λοιπών λειτουργικών διαταραχών (βλέπε σχετικές παραγράφους).	
ΝΕΥΡΩΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ		
Νευρολογικά νοσήματα		
37.	Ιακσώνειος επιληψία που βεβαιώθηκε κατ'άλληλα:	
	α. Κρίσεις μικρής μέχρι μέτριας συχνότητας που αφορούν σε μικρό αριθμό μυϊκών ομάδων	10-15
	β. Κρίσεις πολύ συχνές που αφορούν σε μικρό αριθμό μυϊκών ομάδων.	15-20
	γ. Κρίσεις μικρής μέχρι μέτριας συχνότητας που αφορούν σε μεγάλες μυϊκές ομάδες.	15-25
	δ. Κρίσεις πολύ συχνές που αφορούν σε μεγάλες μυϊκές ομάδες.	25-35

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
38. Γενικευμένη επιληψία (GRAND MAL):					
α. Κρίσεις αραιές ελεγχόμενες με φάρμακα	30-40		γ. Μεγάλου βαθμού		50-85
β. Κρίσεις συχνές μέχρι πολύ συχνές, ανάλογα με τη συχνότητα.	50-80		73. Παραπληγία ατελής (παραπάρεση) με ορθοκυστικές διαταραχές:		
γ. Κρίσεις συχνές με επιληπτική φύωση (επιληπτικός χαρακτήρας και άνοια)	80-100		α. Ελαφρού βαθμού	30-50	
39. Επιληπτικά - ισοδύναμα - Αφαιρέσεις	10-25		β. Μετρίου βαθμού	50-70	
40. Παράλυση οσφρητικού νεύρου (ανοσμία)	5		γ. Μεγάλου βαθμού	70-90	
41. Ατροφία ή βλάβη του οπτικού νεύρου, ανάλογα με το βαθμό μείωσης της οπτικής οξύτητας (βλέπε παράγραφο με αύξ. αριθμ. 165).			74. Τετραπληγία (πλήρης παράλυση άνω και κάτω άκρων)	100	
42. Παράλυση κοινού κινητικού νεύρου	30		75. Αφασία μεμονωμένη:		
43. Πάρεση κοινού κινητικού νεύρου, ανάλογα με τις μόνιμες βλάβες	5-25		α. Ελαφρού βαθμού	20	
44. Παράλυση τροχλιακού νεύρου	15		β. Μετρίου βαθμού	30	
45. Πάρεση τροχλιακού νεύρου	4-10		γ. Μεγάλου βαθμού	40	
46. Παράλυση αισθητικής μοίρας τριδύμου νεύρου	15		76. Παρεγκεφαλιδικές συνδρομές μόνιμες		
47. Πάρεση αισθητικής μοίρας τριδύμου νεύρου	5-10		α. Ελαφρού βαθμού	10-15	
48. Παράλυση κινητικής μοίρας τριδύμου νεύρου	25		β. Μετρίου βαθμού	20-35	
49. Πάρεση κινητικής μοίρας τριδύμου νεύρου	5-20		γ. Μεγάλου βαθμού	40-60	
50. Νευραλγία τριδύμου νεύρου, ανάλογα με τη συχνότητα και την ένταση των προσβολών.	15-80		77. Εξωπυραμιδικές συνδρομές μόνιμες:		
51. Παράλυση απαγωγού νεύρου	20		α. Ελαφρού βαθμού που ρυθμίζονται με φάρμακα	5-10	
52. Πάρεση απαγωγού νεύρου	10-15		β. Μετρίου βαθμού που ρυθμίζονται με φάρμακα	15-25	
53. Παράλυση προσωπικού νεύρου περιφερικού τύπου	25		γ. Μεγάλου βαθμού που δεν ρυθμίζονται με φάρμακα	30-60	
54. Πάρεση προσωπικού νεύρου χωρίς λαγόφθαλμο	5-10		78. Συριγγομυελία:		
55. Πάρεση προσωπικού νεύρου με λαγόφθαλμο	10-15		α. Ελαφρού βαθμού	20-30	
56. Παράλυση ακουστικού νεύρου, ανάλογα με το βαθμό έκπτωσης της ακουστικής οξύτητας (βλέπε σχετικές παραγράφους)	10		β. Μετρίου βαθμού	40-50	
57. Παράλυση γλωσσοφαρυγγικού νεύρου	10		γ. Μεγάλου βαθμού	60-80	
58. Πάρεση γλωσσοφαρυγγικού νεύρου	4-8		79. Σκλήρυνση κατά πλάκας ανάλογα με τα νευρολογικά ευρήματα (βλέπε σχετικές παραγράφους)		
59. Παράλυση πνευμονογαστρικού νεύρου ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές.	15-30		80. Προϊούσα μυϊκή ατροφία ARAN - DUCHENE:		
60. Πάρεση πνευμονογαστρικού νεύρου, όπως παραπάνω	15-12		α. Ελαφρού βαθμού	20-30	
61. Παράλυση παραπληρωματικού νεύρου	15		β. Μετρίου βαθμού	40-50	
62. Πάρεση παραπληρωματικού νεύρου	4-10		γ. Μεγάλου βαθμού (που καταλαμβάνει δύο μέλη και επεκτείνεται στον κορμό)	60-80	
63. Παράλυση υπογλωσσίου νεύρου	10		81. Παράλυση βραχιονίου πλέγματος:	ΔΕΞ. ΑΡΙΣΤ.	
64. Πάρεση υπογλωσσίου νεύρου	4-8		α. Ανωτέρου τύπου DUCHENE ERB	40	30
65. Παράλυση και των δύο υπογλωσσίων νεύρων	50		β. Κατωτέρω τύπου KLUMPKE	60	45
	ΔΙΞ. ΑΡΙΣΤ.		82. Παράλυση υποπλάτιου νεύρου	10	8
66. Μονοπληγία άνω άκρου τέλεια (Πλήρης παράλυση)	70	60	83. Παράλυση μασχαλιαίου ή περισπωμένου νεύρου	30	25
Μονοπληγία άνω άκρου ατελής (πάρεση)			84. Παράλυση μυοδερματικού νεύρου	25	20
α. Ελαφρού βαθμού	15-20	10-15	85. Παράλυση μέσου νεύρου	45	35
β. Μετρίου βαθμού	25-30	15-20	86. Παράλυση κερκιδικού νεύρου:		
γ. Μεγάλου βαθμού	40-60	30-50	α. Βλάβη που εντοπίζεται πάνω από το σημείο χορήγησης του κλάδου του τρικεφάλου βραχιονίου μυός	50	40
67. Ημιπληγία τέλεια (πλήρης παράλυση)	90-80		β. Βλάβη που εντοπίζεται περιφερικότερα από το παραπάνω σημείο	40	30
68. Ημιπληγία ατελής (ημιπάρεση):			87. Παράλυση κάτω άκρου ολική	70	
α. Ελαφρού βαθμού	15-20	10-15	88. Παράλυση θυροειδούς νεύρου	15	
β. Μετρίου βαθμού	30-50	25-45	89. Παράλυση ισχυακού νεύρου	50	
γ. Μεγάλου βαθμού	55-70	50-60	90. Παράλυση μηριαίου νεύρου	40	
69. Μονοπληγία κάτω άκρου τέλεια (πλήρης παράλυση)	70		91. Παράλυση κνημιαίου και κοινού περονιαίου νεύρου	40	
70. Μονοπληγία κάτω άκρου ατελής (πάρεση)			92. Παράλυση κνημιαίου νεύρου	25	
α. Ελαφρού βαθμού	20-30		93. Παράλυση κοινού περονιαίου νεύρου ή συνδυασμένη του επιπολής και εν τω βάθει περονιαίου νεύρου.	20	
β. Μετρίου βαθμού	40-50		94. Παράλυση επιπολής περονιαίου νεύρου	12	
γ. Μεγάλου βαθμού	60		95. Παράλυση εν τω βάθει περονιαίου νεύρου	12	
71. Παραπληγία τέλεια (πλήρης παράλυση και των δύο κάτω άκρων με ή χωρίς ορθοκυστικές διαταραχές).	100				
72. Παραπληγία ατελής (παραπάρεση) χωρίς ορθοκυστικές διαταραχές:					
α. Ελαφρού βαθμού	20-30				
β. Μετρίου βαθμού	30-50				

Ψυχικά Νοσήματα

96. Ψυχώσεις οργανικές (διαταραχές διανοητικών λειτουργιών):		
α. Μορφές ελαφράς βαρύτητας	20-30	
β. Μορφές ελαφράς βαρύτητας με εμφανείς διαταραχές της συμπεριφοράς	30-50	
γ. Μορφές μέτριας βαρύτητας	50-70	

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
97.	δ. Μορφές μέτριας βαρύτητας με εμφανείς διαταραχές της συμπεριφοράς. ε. Μορφές μεγάλης βαρύτητας Ψυχώσεις λειτουργικές: α. Με κοινωνική και εργασιακή προσαρμογή β. Που επιτρέπουν διαβίωση μόνο στο οικογενειακό περιβάλλον γ. Που απαιτούν συνεχή επιτήρηση	60-90 100 45-65 70-90 100	116.	Μερικός ακρωτηριασμός ρινός χωρίς στένωση	5-10
98.	Νευρώσεις	5-30	117.	Απώλεια μαλακών μορίων ρινός χωρίς στένωση	10-20
99.	Ψυχονευρώσεις γενικά	15-20	118.	Ακρωτηριασμός ρινός με συντριβή των οστών αυτής και στένωση	20-40
100.	Ψυχονευρώση καταναγκαστική - ιδεοληπτική βαρεία	55-90	119.	Ενδορρινικές στενωτικές βλάβες που δεν οφείλονται σε εξωτερική βία	10-15
101.	Νευροφυχικά υπολείμματα φυματιώδους μηνιγγίτιδας α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	10-15 20-25 30-45	120.	Παράλυση οσφρητικού νεύρου χωρίς βλάβη του άνω τοιχώματος των ρινικών κοιλοτήτων (βλέπε παράγραφο με αύξ. αριθ. 40)	5
ΔΕΡΜΑΤΟΛΟΓΙΚΑ ΝΟΣΗΜΑΤΑ			121.	Απώλεια ουσίας υπερώας, ανάλογα με τη θέση και έκταση	10-30
102.	Ψωρίαση: α. Περιορισμένης έκτασης β. Μετρίου έκτασης γ. Μεγάλης έκτασης ή γενικευμένης	5 10-15 20-30	122.	Απώλεια ουσίας μαλακής και οστεϊνης υπερώας που συνεπάγεται ευρεία επικοινωνία με τις ρινικές κοιλότητες	30-40
103.	Έκζεμα επαγγελματικό ή όχι, επίμονο στην κατάλληλη θεραπεία. α. Περιορισμένης έκτασης β. Μετρίου έκτασης γ. Μεγάλης έκτασης ή γενικευμένο	5 10-15 15-40	123.	Απώλεια οστεϊνης και μαλακής υπερώας τελεία	40-60
104.	Ακτινοδερματίτις: α. Ελαφρής μέχρι μέτριας βαρύτητας β. Μεγάλης βαρύτητας	5-20 20-40	124.	Απώλεια υπερώας και ζυγωματικού οστού που συνεπάγεται ευρεία επικοινωνία με τη ρινική κοιλότητα και το Ιγμόρειο άντρο (γναθιαίο κόλπο)	30-40
105.	Πέμφυγα: α. Ελαφρής μέχρι μέτριας βαρύτητας β. Μεγάλης βαρύτητας	30-40 80-90	125.	Ψευδάρθρωση άνω γνάθου που συνεπάγεται: α. Μέτρια δυσχέρεια μάσησης β. Αδυναμία μάσησης	10-20 20-40
106.	Λέπρα και υπολείμματά της, ανάλογα με την έκταση των βλαβών	5-60	126.	Κάταγμα άνω γνάθου που παρώθηκε σε θέση πλημμελή και δεν επιτρέπει την προσαρμογή με τους οδόντες της κάτω γνάθου	10-20
ΚΕΦΑΛΗ			127.	Ψευδάρθρωση κάτω γνάθου που συνεπάγεται: α. Ελαφρά δυσχέρεια μάσησης β. Ουσιώδη δυσχέρεια μάσησης γ. Αδυναμία μάσησης	5-15 20-30 40
107.	Ουλές τριχωτού κεφαλής γραμμοειδείς	0-3	128.	Κάταγμα κάτω γνάθου που παρώθηκε σε θέση πλημμελή: α. Που επιτρέπει μερική προσαρμογή με τους οδόντες της άνω γνάθου β. Που δεν επιτρέπει την προσαρμογή με τους οδόντες της άνω γνάθου	5-10 10-20
108.	Ουλές τριχωτού κεφαλής εκτεταμένες από εγκαύματα κ.λ.π. ανάλογα με την έκταση και την εντόπισή τους	2-15	129.	Εξάρθρωμα κροταφογναθικής άρθρωσης που υποτροπιάζει	10
109.	Ρωγμώδες κάταγμα του θόλου του κρανίου που παρώθηκε χωρίς υποκειμενικά ενοχλήματα	1-3	130.	Εξάρθρωμα κροταφογναθικής άρθρωσης μη ανατασσόμενο (ανάλογα με το βαθμό δυσχέρειας της μάσησης)	20-30 40-60
110.	Ρωγμώδες κάταγμα της βάσης του κρανίου που παρώθηκε χωρίς υποκειμενικά ενοχλήματα	2-6	131.	Αγκύλωση κροταφογναθικής άρθρωσης	40-60
111.	Κάταγμα κρανίου με απώλεια οστικής ουσίας ή εμπύκνωση α. Χωρίς βλάβη της μήνιγγας β. Με τρώση της μήνιγγας	5-10 5-15	132.	Δυσκινησία κροταφογναθικής άρθρωσης (ανάλογα με το βαθμό δυσχέρειας της μάσησης)	20-30
112.	Κάταγμα κρανίου με απώλεια οστικής ουσίας και προβολή κατά το βήχα, ανάλογα με τα υποκειμενικά ενοχλήματα.	10-40	133.	Ριζωτικές ουλές που δεν επιδέχονται επανορθωτική θεραπεία και περιορίζουν το άνοιγμα του στόματος και εμποδίζουν τη μάσηση, το λόγο (προφορά) και την υγιεινή των οδόντων	20-40
113.	Μεταδιασεισικό σύνδρομο ή υποκειμενικό σύνδρομο των τραυματιών του κρανίου (χωρίς οστική βλάβη)	5-20	134.	Παράλυση ή πάρεση προσωπικού νεύρου (βλέπε παραγράφους με αύξ. αριθ. 53, 54 και 55).	5
114.	Περιορισμένες παραμορφώσεις προσώπου (Δύσμορφες ουλές κ.λ.π.)	5-15	135.	Απώλεια πέντε οδόντων με βλάβη των φατνίων τραυματικής αιτιολογίας	5
115.	Εκτεταμένες παραμορφώσεις προσώπου, που αφορούν: α. Στην άνω γνάθο και τη ρίνα, ανάλογα με την έκταση της απώλειας των μαλακών μορίων β. Στο μισό της άνω και κάτω γνάθου γ. Στην κάτω γνάθο ολόκληρη ή σχεδόν ολόκληρη (συγκράτηση πρόθεσης αδύνατη)	50-70 80 50-60	136.	Απώλεια όλων ή σχεδόν όλων των οδόντων άνω και κάτω γνάθου με δυνατότητα εφαρμογής πρόθεσης	10-15
			137.	Απώλεια όλων ή σχεδόν όλων των οδόντων άνω και κάτω γνάθου με βλάβη των φατνίων που καθιστούν αδύνατη την εφαρμογή πρόθεσης	30
			138.	Ακρωτηριασμός γλώσσας περισσότερο ή λιγότερο εκτεταμένος ή εκτεταμένες συμφυτικές ουλές αυτής που δυσχεραίνουν το λόγο και την κατάποση (ανάλογα με το βαθμό της δυσχέρειας)	10-30

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
139.	Ολική ή σχεδόν ολική απώλεια γλώσσας Όργανα Ακοής	40	β. Αμφίπλευρο		0-10
140.	Απώλεια ή σημαντική απώλεια ή παραμόρφωση του πτερυγίου του ωτός χωρίς βλάβη του έξω ακουστικού πόρου:		148.	Πλήρης πτώση του άνω βλεφάρου συνεπαγόμενη ολική κάλυψη της κόρης του οφθαλμού:	
	α. Ετερόπλευρη	3		α. Ετερόπλευρη	20
	β. Αμφίπλευρη	10		β. Αμφίπλευρη	40-70
141.	Απώλεια πτερυγίου του ωτός με στενωτική βλάβη του έξω ακουστικού πόρου. Στα ποσοστά της προηγούμενης παραγράφου (αύξ. αριθμ. 140) προστίθενται και αυτά που αντιστοιχούν σε συνυπάρχουσα ελάττωση της ακουστικής οξύτητας (βλέπε παρατιθέμενο πίνακα στο Παράρτημα «Α», σελίδα 25).		149.	Ατελής πτώση του άνω βλεφάρου:	
				α. Ετερόπλευρη	5-10
142.	Βαρηκοΐα ή κώφωση από οποιαδήποτε αιτία. Το ποσοστό αναπηρίας καθορίζεται ανάλογα με την ακουομετρικά προσδιοριζόμενη ελάττωση της ακουστικής οξύτητας σύμφωνα με τον πίνακα του Παραρτήματος «Α» σελ.25).			β. Αμφίπλευρη (ανάλογα με το βαθμό)	10-40
143.	Βαρηκοΐα ή κώφωση που συνοδεύεται από οργανική βλάβη των ώτων ή λαβυρινθικό σύνδρομο. Στα προσδιοριζόμενα ποσοστά αναπηρίας όπως και στην με αύξ. αριθμ. 142 παράγραφο προστίθενται αυτά που αναλογούν στη συνυπάρχουσα:		150.	Λαγόφθαλμος (παράλυση προσωπικού νεύρου, ουλές τραυματικές ή εγκαυματικές κ.λπ):	
	α. Χρονία μέση πυώδη ωτίτιδα.			α. Ετερόπλευρη ανάλογα με το βαθμό	10-15
	(1) Ετερόπλευρη	5-10		β. Αμφίπλευρη " " " "	20-30
	(2) Αμφίπλευρη	10-20	151.	Λαγόφθαλμος με επιπλοκές από τον κερατοειδή κ.λπ. Το ποσοστό αναπηρίας καθορίζεται ανάλογα με τη μείωση της οπτικής οξύτητας (βλέπε πίνακα στο Παράρτημα «Β» σελίδα 25).	
	β. Ριζική ανάρτηση μαστοειδούς με πλημμελή επιδερμάτωση της εγχειρητικής κοιλότητας ή παραμονή πυόρροιας:		152.	Απλή δακρύρροια:	
	(1) Ετερόπλευρη	5-10		α. Ετερόπλευρη	0-3
	(2) Αμφίπλευρη	10-20		β. Αμφίπλευρη	0-6
	γ. Διαταραχή ισορροπίας λαβυρινθικής αρχής:		153.	Συρίγγιο από δακρυοκυστίτιδα ή οστικές βλάβες	
	(1) χωρίς αντικειμενικά ευρήματα (αναφερόμενοι ιλιγγιοί χωρίς αυτόματο ή προκλητό νυσταγμό)	0-5		α. Ετερόπλευρο	5
	(2) Με ευρήματα ασυμμετρίας κατά τη θερμική δοκιμασία:	5-10		β. Αμφίπλευρο	10
	(3) Με συχνές κρίσεις ιλιγγίου που δυσχεραίνουν το βάδισμα και εμποδίζουν την κανονική εργασία ανάλογα με την ένταση και τη συχνότητα των προσβολών	20-40	154.	Κατάγματα του οφθαλμικού κόγχου χωρίς λειτουργικές διαταραχές:	
144.	Τραυματικός λαβυρινθικός ιλιγγος επίμονος (χαρακτηρίζεται από αίσθηση κίνησης του πάσχοντα ή των γύρω αντικειμένων με ή χωρίς συνύπαρξη τάσης για πτώση) ανάλογα με την ένταση και τη συχνότητα των προσβολών που έχουν εξακριβωθεί με τον κατάλληλο τρόπο Σημείωση: Με δεδομένο το γεγονός ότι ο τραυματικός λαβυρινθικός ιλιγγος ελαττώνεται προοδευτικά σε ένταση και συνήθως εξαφανίζεται μετά από ένα έτος από τον τραυματισμό, ο προσδιορισμός του σχετικού ποσοστού αναπηρίας πρέπει να γίνεται μετά από παρέλευση του παραπάνω χρονικού διαστήματος	5-30		α. Ετερόπλευρα	0-5
145.	Φυματίωση λιθοειδούς οστού Όργανα Όρασης	30-50		β. Αμφίπλευρα	0-10
146.	Παρέκκλιση του ελευθέρου χειλούς των βλεφάρων (εντρόπιο, εκτρόπιο, τριχίαση, ουλές):		155.	Καταστροφή τμήματος του οφθαλμικού κόγχου και του οφθαλμικού βολβού με εκτεταμένες βλάβες των περικογχικών κόλπων και των ρινικών κοιλοτήτων και παραμόρφωση που καθιστά αδύνατη την επανόρθωση ή την εφαρμογή πρόθεσης	40-60
	α. Ετερόπλευρη	0-5	156.	Ενδοκογχικά ξένα. μεταλλικά σώματα ανάλογα με τις δημιουργούμενες βλάβες και διαταραχές της όρασης (βλέπε σχετικές παραγράφους και παρατιθέμενο Πίνακα στο Παράρτημα «Β»)	
	β. Αμφίπλευρη	0-10	157.	Χρόνιες φλεγμονές, αλλοιώσεις αγγείων και όγκοι καλοήθεις ή κακοήθεις του ενός οφθαλμού, ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές.	20-40
147.	Συμβλέφαρο ή αγκυλοβλέφαρο, ανάλογα με την έκταση:		158.	Παράλυση μερική ή ολική των μυών του οφθαλμού (βλέπε παράλυση ή πάρεση οφθαλμικών νεύρων, παράγραφοι με αύξ. αριθμό 42, 43, 44, 45, 51 και 52).	
	α. Ετερόπλευρο	0-5	159.	Διπλωπία από οποιαδήποτε αιτία που δεν απαιτεί κάλυψη του ενός οφθαλμού	10-15
			160.	Διπλωπία από παράλυση ή πάρεση ή βλάβη ενός ή περισσότερων μυών που απαιτεί κάλυψη του ενός οφθαλμού	25
			161.	Εσωτερική οφθαλμοπληγία δηλαδή παράλυση της προσαρμογής και του σφιγκτήρα της ίριδας (βλέπε παραγράφους με αύξ. αριθμό 42 και 43).	
			162.	Καταρράκτης μη εγχειρήσιμος οποιασδήποτε αιτιολογίας (βλέπε παρατιθέμενο πίνακα στο Παράρτημα «Β» σελίδα 25)	
			163.	Αφακία μετατραυματική ή μετεγχειρητική του ενός οφθαλμού με οπτική οξύτητα αυτού μεγαλύτερη των 5/10	5
			164.	Αφακία μετατραυματική ή μετεγχειρητική του ενός οφθαλμού με οπτική οξύτητα αυτού μικρότερη των 5/10 (βλέπε παρατιθέμενο πίνακα στο Παράρτημα «Β» σελίδα 25)	
			165.	Εξαρθήματα φακού, ενδοφθάλμιες αιμορραγίες, αποκολλήσεις αμφιβληστροειδούς, θλώσεις υαλοειδούς ή κερατοειδούς και ατροφίες οπτικού νεύρου, ανάλογα με την ελάτ-	

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
198.	Κάταγμα του σώματος και των τόξων θωρακικών σπονδύλων (ασταθές) παλαιό με: α. Ατελή παραπληγία (παραπάρεση):		212.	ράγραφο με αύξ. αριθμ. 199 καθορίζεται. Φυματιώδης σπονδυλίτις: α. Χωρίς φυχρά αποστήματα β. Με φυχρά αποστήματα και παραμόρφωση της σπονδυλικής στήλης, αλλά χωρίς μυελικές βλάβες	30-40 40-50
199.	1) Ελαφρού βαθμού 2) Μετρίου βαθμού 3) Μεγάλου βαθμού β. Πλήρη παραπληγία	20-30 30-50 50-85 100	213.	Φυματιώδης σπονδυλίτις με μυελικές βλάβες (παραπληγία κ.λπ.). Βλέπε παραγράφους με αύξ. αριθμ. 71 έως 74 και 210.	
200.	Ορθοκυστικές διαταραχές που συνυπάρχουν με τις στην υποπάργραφο με αύξ. αριθμό 198α καθοριζόμενες καταστάσεις ανάλογα με τη βαρύτητά τους, συνεπάγονται αύξηση του βαθμού μείωσης ικανότητας κατά 10-20 μονάδες. Ο προσδιοριζόμενος συνολικός βαθμός μείωσης ικανότητας για εργασία σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβεί το 100 επί τοις εκατό.		ΛΑΙΜΟΣ		
201.	Κάταγμα περισσότερων εγχαρσίων αποφύσεων των οσφυϊκών σπονδύλων που δεν πωρώθηκε ή πωρώθηκε σε πλημμελή θέση.	2-5	214.	Ραιβόκρανο συγγενές ή επίκτητο ανάλογα με το βαθμό παρέκκλισης της κεφαλής	10-20
202.	Κάταγμα του σώματος των τριών κατωτέρων οσφυϊκών σπονδύλων που πωρώθηκε χωρίς νευρολογικά φαινόμενα, ανάλογα με τον αριθμό των σπονδύλων και της παραμόρφωσής τους.	20-30	215.	Πρόσθια σύγκραμψη κεφαλής από μυϊκή ρίχνωση ή εκτεταμένη ουλή κατά την οποία ο πώγων βρίσκεται σε επαφή ή σχεδόν σε επαφή με το στέρνο.	30-50
203.	Κάταγμα του σώματος και του τόξου των κατωτέρων οσφυϊκών σπονδύλων που πωρώθηκε, με δυσχέρεια στη βάδιση εξαιτίας βλάβης της ιππούριδας.	40-50	216.	Ουλώδη στενώματα του λάρυγγα. Αυτά συνεπάγονται λειτουργικές διαταραχές, δηλαδή δυσχέρεια φώνησης (λαλιάς) και δύσπνοια, οι οποίες δυνατόν να απαντούν μεμονωμένες ή να συνυπάρχουν. Με βάση τα παραπάνω ο βαθμός μείωσης της ικανότητας εκτιμάται όπως παρακάτω: α. Δυσφωνία (χηχητική φωνή μέχρι φιθύρου) β. Απλή δύσπνοια με μικρή κόπωση γ. Δύσπνοια που απαγορεύει κάθε κόπωση δ. Έντονος δύσπνοια που απαιτεί μόνιμη τραχειοστομία ε. Δυσφωνία με δύσπνοια (ανάλογα με το βαθμό)	5-15 5-10 20-30 30-40 15-50
204.	Σπονδυλολίσηση με επίμονα ενοχλήματα παρά τη συστηματική εφαρμογή της κατάλληλης θεραπείας: α. Βαθμού μικρότερου του ενός τρίτου (1/3) της διαμέτρου του σώματος του σπονδύλου. β. Βαθμού που κυμαίνεται, μεταξύ ενός και δύο τρίτων (1/3 έως 2/3) της διαμέτρου του σώματος του σπονδύλου. γ. Βαθμού μεγαλύτερου των δύο τρίτων (2/3) της διαμέτρου του σώματος του σπονδύλου.	10 15-20 20-30	217.	Πάρεση ή παράλυση των φωνητικών χορδών του λάρυγγα ανάλογα με τις διαταραχές της φώνησης και της αναπνοής: α. Μονόπλευρη β. Αμφοτερόπλευρη	10-20 20-40
205.	Σπονδυλολίσηση χωρίς υποκειμενικά ενοχλήματα ανάλογα με το βαθμό ολίσθησης όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμό 203 με μείωση του προβλεπόμενου ποσοστού κατά 5-10 μονάδες.	5-20	218.	Φυματίωση του λάρυγγα, ανάλογα με την μορφή και τις υπολειμματικές βλάβες.	20-40
206.	Επίμονη χρονίασα χαμηλή οσφυοίσχιαλγία. Ετερόπλευρη χρονίασα οσφυοίσχιαλγία με σταθερά νευρολογικά ευρήματα, ανάλογα με το βαθμό μείωσης της μυϊκής ισχύος του μακρού εκτείνοντος το μέγα δάκτυλο ή του μακρού εκτείνοντος τους δακτύλους ή των περονιαίων ή του πρόσθιου κνημιαίου ή του οπίσθιου κνημιαίου ή του γαστροκνημίου μυός.	20-40	219.	Μόνιμη τραχειοστομία για οποιαδήποτε αιτιολογία (εκτός από κακοήθεις νεοπλασίες, οπότε υπολογίζεται επί πλέον ποσοστό 25% λόγω της φύσης και της δύσκολης πρόγνωσης τους).	30
207.	Αμφίπλευρη χρονίασα οσφυοίσχιαλγία με σταθερά νευρολογικά ευρήματα όπως στην παράγραφο με αριθμ. 206	40-50	220.	Λαρυγγεκτομή: α. Ολική β. Μερική	70 20-30
208.	Παραπληγία ή τετραπληγία επακόλουθη κακώσεων σπονδυλικής στήλης. Βλέπε παραγράφους με αύξοντα αριθμό 71, 72, 73, 74 και 193.		221.	Βρογχοκήλη απλή ανάλογα με τα φαινόμενα πίεσης της τραχείας	0-20
209.	Σύνδρομο BROWN SEQUARD	20-50	222.	Βρογχοκήλη με υπερθυρεοειδισμό ή τοξικό αδένωμα (βλέπε παράγραφο με αύξ. αριθμ. 8)	
210.	Παρετικά φαινόμενα συνδρόμου ιππούριδας: α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	20-30 30-50 50-70	ΘΩΡΑΚΑΣ		
211.	Παρετικά φαινόμενα συνδρόμου ιππούριδας με ορθοκυστικές διαταραχές, όπως στην πα-		223.	Κατάγματα στέρνου ή πλευρών που πωρώθηκαν σε πλημμελή θέση.	5-15
			224.	Εκτομή πολλών πλευρών με μη ανατάξιμο κήλη του πνεύμονα ανάλογα με τις διαταραχές της αναπνοής.	20-40
			225.	Χρόνια οστεομυελίτις πλευρών. (Βλέπε παράγραφο με αύξ. αριθμό 35)	
			226.	Παράλυση ημιδιαφράγματος οποιασδήποτε αιτιολογίας ή χαλάρωση ημιδιαφράγματος ολική ή μερική (αναρροφητικός διχασμός) ανάλογα με τις διαταραχές της αναπνοής	0-15
			227.	Παχυπλευριτικά υπολείμματα: α. Μονόπλευρα (1) Περιορισμένα (2) Εκτεταμένα	5-10 15-40

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
	β. Αμφίπλευρα (1) Περιορισμένα (2) Εκτεταμένα	20-30 30-60		β. Μετρίου βαθμού (ΑΠ από 180/90 220/110 MM στήλης HG)	20-30
228.	Πυοθώρακας, εμπύημα υπεζωκότα, βρογχοπνευμονική επικοινωνία φυματιώδους φύσης.	30-60	238.	γ. Μεγάλου βαθμού (ΑΠ ανώτερη των 220/110 MM στήλης HG) Αρτηριακή υπέρταση μόνιμη με εκδηλώσεις από άλλα συστήματα ή όργανα: α. Μικρού βαθμού (ΑΠ 180/90 MM στήλης HG)	30-40 10-20
229.	Ξένα σώματα πνευμονικού παρεγχύματος (θραύσματα βλημάτων κ.λπ.) ανάλογα με το μέγεθος και την εντόπισή τους: α. Χωρίς ερεθιστικά φαινόμενα και λειτουργικές διαταραχές. β. Με ερεθιστικά φαινόμενα και λειτουργικές διαταραχές	0-5 10-30		β. Μετρίου βαθμού (ΑΠ από 180/90 220/11 MM στήλης HG) γ. Μεγάλου βαθμού (ΑΠ ανώτερη των 220/110 MM στήλης HG)	30-40 40-50
230.	Βρογχίτις χρόνια απλή	5-10	239.	Μικρού βαθμού βαλβιδικές παθήσεις της καρδιάς χωρίς σαφή εργαστηριακά ευρήματα.	15-25
231.	Βρογχικό άσθμα χρόνιο και χρόνιος αποφρακτικός πνευμονοπάθειες χωρίς επιπλοκές	20-50	240.	Βαλβιδικές παθήσεις της καρδιάς με σαφή εργαστηριακά ευρήματα και ήπια λειτουργικά ενοχλήματα.	25-50
232.	Βρογχικό άσθμα χρόνιο και χρόνιος αποφρακτικός πνευμονοπάθειες με επιβάρυνση της καρδιακής λειτουργίας	50-85	241.	Βαλβιδικές παθήσεις της καρδιάς με σαφή εργαστηριακά ευρήματα και έκδηλα λειτουργικά ενοχλήματα	55-90
233.	Βρογχοεκτασίες, ανάλογα με τη μορφή και εντόπιση: α. Ετερόπλευρες περιορισμένες β. Ετερόπλευρες εκτεταμένες γ. Αμφίπλευρες περιορισμένες δ. Αμφίπλευρες εκτεταμένες	15-20 20-40 20-40 40-80	242.	Βαλβιδικές παθήσεις της καρδιάς που χειρουργήθηκαν, χωρίς αντικατάσταση βαλβίδας ανάλογα με τα λειτουργικά ενοχλήματα όπως στις παραγράφους με αύξ. αριθμό 239, 240 και 241 καθορίζεται.	
234.	Πνευμονοκονιώσεις γενικά: α. Χωρίς λειτουργικές διαταραχές αναπνοής β. Με ελαφρές λειτουργικές διαταραχές αναπνοής γ. Με σοβαρές λειτουργικές διαταραχές αναπνοής	5-15 20-30 30-60	243.	Εγχειρητική αντικατάσταση βαλβίδων καρδιάς (τοποθέτηση μιας ή περισσότερων προσθετικών βαλβίδων): α. Χωρίς λειτουργικές διαταραχές β. Με μέτριες λειτουργικές διαταραχές γ. Με έκδηλες λειτουργικές διαταραχές	25-30 35-50 55-90
235.	Καταστροφή ή βαρεία βλάβη πνευμονικού παρεγχύματος οποιασδήποτε φύσης εκτός από τη φυματιώδη, όπως και εγχειρητική εκτομή πνευμονικού παρεγχύματος: α. Μερική του ενός πνεύμονα με καλή κατάσταση του υπόλοιπου πνευμονικού παρεγχύματος. β. Μερική του ενός πνεύμονα με ύπαρξη βλαβών στο υπόλοιπο πνευμονικό παρέγχυμα, ανάλογα με τις διαταραχές της αναπνοής. γ. Ολική του ενός πνεύμονα με καλή κατάσταση του άλλου. δ. Ολική του ενός πνεύμονα με ύπαρξη βλαβών στον άλλο πνεύμονα, ανάλογα με τις διαταραχές της αναπνοής.	10-30 30-50 50-70 70-100	244.	Παθήσεις μυοκαρδίου ή περικαρδίου οποιασδήποτε φύσης που προκαλούν μόνιμη διαταραχή της λειτουργίας της καρδιάς: α. Ασήμαντου μέχρι μικρού βαθμού β. Μέτριου μέχρι σημαντικού βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού δ. Μη αντιρροπούμενη	10-20 30-60 60-80 90
236.	Φυματίωση πνευμόνων: α. Ανεργός: (1) Πολύ μικρής έκτασης (2) Μικρής έκτασης (περιορισμένη) (3) Μέσης έκτασης (4) Μεγάλης έκτασης (εκτεταμένη) (5) Πολύ μεγάλης έκτασης β. Ενεργός στάσιμη (1) Μικρής έκτασης (2) Μέσης έκτασης (3) Μεγάλης έκτασης γ. Ενεργός εξελικτική (1) Μικρής έκτασης (2) Μέσης έκτασης (3) Μεγάλης έκτασης δ. Ηρεμούσα (ανοικτή αρνητική - OPEN NEGATIVE) ανάλογα με την έκταση	5-10 10-15 20-25 30-40 40-50 25-30 35-50 55-85 25-35 35-60 60-90 30-50	245.	Στηθαγχικό σύνδρομο που εμφανίζεται μετά από κόπωση: α. Χωρίς ηλεκτροκαρδιογραφικές αλλοιώσεις σε ηρεμία και κόπωση. β. Με ηλεκτροκαρδιογραφικές αλλοιώσεις σε ηρεμία ή κόπωση.	10-20 25-50
	ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ (Καρδιά - Αγγεία)		246.	Στηθαγχικό σύνδρομο επίμονο που εμφανίζεται στην κόπωση και σε ηρεμία με μόνιμες ηλεκτροκαρδιογραφικές αλλοιώσεις μεγάλου βαθμού.	50-60
237.	Αρτηριακή υπέρταση μόνιμη χωρίς εκδηλώσεις από άλλα συστήματα ή όργανα: α. Μικρού βαθμού (ΑΠ 180/90 MM στήλης HG)	5-10	247.	Έμφραγμα μυοκαρδίου περιορισμένο χωρίς στηθαγχικό σύνδρομο και χωρίς λειτουργικές διαταραχές.	25-35
			248.	Έμφραγμα μυοκαρδίου μέτριας έκτασης χωρίς στηθαγχικό σύνδρομο και χωρίς λειτουργικές διαταραχές.	35-45
			249.	Έμφραγμα μυοκαρδίου με στηθαγχικό σύνδρομο και χωρίς λειτουργικές διαταραχές.	45-60
			250.	Έμφραγμα μυοκαρδίου με στηθαγχικό σύνδρομο και μέτριες λειτουργικές διαταραχές.	60-70
			251.	Έμφραγμα μυοκαρδίου με στηθαγχικό σύνδρομο και έκδηλες λειτουργικές διαταραχές.	70-90
			252.	Επαναϊάτωση μυοκαρδίου με χειρουργική επέμβαση με τη χρήση φλεβικών ή ετερολόγων μοσχευμάτων χωρίς παραμονή στηθαγχικού συνδρόμου ανάλογα με τη λειτουργικότητα της καρδιάς.	30-70
			253.	Ταχυκαρδία παροξυσμική	10-20
			254.	Μαρμαρυγή των κόλπων μόνιμη: α. Χωρίς διαταραχή της λειτουργίας της καρδιάς	5-10

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
	β. Με διαταραχή της λειτουργίας της καρδιάς	25-30		α. Χωρίς οίδημα	0-4
255.	Διαταραχές παραγωγής και αγωγής ερεθισμάτων μόνιμες:			β. Με οίδημα που εμφανίζεται μετά από πολύωρη ορθοστασία	5-15
	α. Φλεβοκομβικές ή κολποκοιλιακές που δεν απαιτούν βηματοδότηση.	10-25	269.	γ. Με οίδημα και τροφικές διαταραχές Λεμφικό οίδημα άκρων:	20-35
	β. Φλεβοκομβικές ή κολποκοιλιακές με τοποθέτηση βηματοδότη.	25-40		α. Ελαφρού βαθμού	0
	γ. Ενδοκοιλιακές	15-35		β. Μετρίου βαθμού	5-10
256.	Αποκλεισμός δεξιού σκέλους δεμάτιου του HISS	10-25	270.	γ. Μεγάλου βαθμού	10-25
257.	Αποκλεισμός αριστερού σκέλους δεμάτιου του HISS	20-30		Ελεφαντίαση των άκρων (ιδιαίτερα των κάτω)	25-35
258.	Ανεύρυσμα αορτής (θωρακικής ή κοιλιακής):		ΚΟΙΛΙΑ - ΠΥΕΛΟΣ		
	α. Διάμετρος ανευρύσματος μικρότερη των 5 εκ.	15-30	Σημείωση: Στις περιπτώσεις των επομένων παραγράφων με αύξ. αριθμ. 271 έως και 274 ο βαθμός μείωσης ικανότητας θα προσδιορίζεται μετά από αποτυχία της κατάλληλης θεραπείας ή και χωρίς εφαρμογή αυτής εφ' όσον υφίσταται σχετική αντένδειξη.		
	β. Διάμετρος ανευρύσματος μεγαλύτερη των 5 εκ.	30-40	271.	Κήλη λευκής γραμμής, επιγαστρική κήλη	0-10
	γ. Ανεξάρτητα από τη διάμετρο όταν το ανεύρυσμα είναι επώδυνο και προκαλεί περιφερικές εμβολές	40-60	272.	Ομφαλοκήλη, ανάλογα με το μέγεθος και τις διαταραχές λειτουργίας ενδοκοιλιακών σπλάχνων	0-30
	δ. Με χειρουργική διόρθωση όπως στην παρ. 261		273.	Βουβονοκήλη ή μηροκήλη ανάλογα με το μέγεθος και τις διαταραχές λειτουργίας ενδοκοιλιακών σπλάχνων:	
259.	Ανεύρυσμα αρτηριών των άκρων, ανάλογα με λειτουργικές διαταραχές.	20-40		α. Ετερόπλευρη	0-20
260.	Αποφράξεις αρτηριών από τραυματικά ή παθολογικά αίτια:			β. Αμφίπλευρη	10-25
	α. Με ελαφρές λειτουργικές και τροφικές διαταραχές:	5-15	274.	Κοιλιοκήλες μετεγχειρητικές ή μετατραυματικές ανάλογα με το μέγεθός τους, την κατάσταση των κοιλιακών τοιχωμάτων και τις διαταραχές λειτουργίας ενδοκοιλιακών σπλάχνων.	0-30
	β. Με μέτριες λειτουργικές και τροφικές διαταραχές:	15-25	275.	Κοιλιοκήλες μετεγχειρητικές, ογκώδεις που έχουν υποτροπιάσει και δεν επιδέχονται περαιτέρω θεραπεία ανάλογα με την κατάσταση των κοιλιακών τοιχωμάτων και τις διαταραχές λειτουργίας ενδοκοιλιακών σπλάχνων.	20-50
	γ. Με σοβαρές λειτουργικές και τροφικές διαταραχές όταν αυτές ισοδυναμούν με ακρωτηριασμό ενός άκρου:		276.	Χάλαση κοιλιακών ή οσφυοκοιλιακών τοιχωμάτων εκτεταμένη μετατραυματικής, μετεγχειρητικής ή άλλης αιτιολογίας:	
	(1) Προκειμένου για τα κάτω άκρα ανάλογα με το ύψος	30-60		α. Ετερόπλευρη	10-15
	(2) Προκειμένου για τα άνω άκρα ανάλογα με το ύψος	Δ 30-55 Α 25-50		β. Αμφίπλευρη	15-25
261.	Αποφράξεις αρτηριών που υποβλήθηκαν σε εγχειρητική θεραπεία, ανάλογα με τυχόν υπολειπόμενες λειτουργικές διαταραχές, όπως στην παράγρ. με αύξ. αριθμ. 259.	5-40	277.	Σπληνεκτομή μετά από τραυματική ρήξη του οργάνου:	
262.	Θρομβογγειίτις αποφρακτική τύπου BUNGER, ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές, όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 260			α. Χωρίς συνοδό αναιμία	5
263.	Νόσος του RAYNAUD ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές	5-40		β. Με συνοδό αναιμία (Βλέπε παράγραφο, με αύξ. αριθ. 25).	
264.	Αρτηριο-φλεβικές επικοινωνίες		278.	Ηβικής σύμφυσης διάσταση, μετατραυματική, άνω των 3 εκατοστομέτρων.	15-30
	α. Αγγείων μικρού εύρους	5-20	279.	Κατάγματα οστών λεκάνης ανάλογα με την εντόπιση και τις λειτουργικές διαταραχές	5-30
	β. Αγγείων μεγάλου εύρους	20-40	280.	Κάταγμα σώματος ιερού οστού:	
265.	Αποφράξεις φλεβών από τραυματικά ή παθολογικά αίτια με περιφερικό οίδημα:			α. Χωρίς ορθοκυστικές διαταραχές	10-30
	α. Ελαφρού βαθμού	0-10		β. Με ορθοκυστικές διαταραχές ανάλογα με τη βαρύτητά τους	20-50
	β. Μετρίου βαθμού	10-20	ΠΕΠΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ		
	γ. Μεγάλου βαθμού	20-30	281.	Οισοφάγου στενώσεις οποιασδήποτε αιτιολογίας:	
266.	Απόφραξη φλεβών κάτω άκρων, (αμφίπλευρη απόφραξη κάτω κοίλης φλέβας ή άμφω λαγονο-μηριαίων φλεβών) από τραυματικά ή παθολογικά αίτια ανάλογα με το βαθμό της περιφερικής φλεβικής στάσης.	30-50		α. Χωρίς διαταραχές της σίτισης	5-10
267.	Φλεβική ανεπάρκεια χρόνια με οίδημα και τροφικές διαταραχές (μεταθρομβωτικό σύνδρομο)			β. Με μέτριες διαταραχές της σίτισης	25-40
	α. Ελαφρού βαθμού	0-10		γ. Με έντονες διαταραχές της σίτισης	40-60
	β. Μετρίου βαθμού	10-20	282.	Βλάβες του τοιχώματος του οισοφάγου συγγενείς ή επίκτητες (οισοφαγικές μεμβράνες, κύστες, καλοήθειες ή κακοήθειες νεοπλασίες, κατάλοιπα χειρουργικών επεμβάσεων κ.λπ.) ανάλογα με τις διαταραχές σίτισης όπως και στην προηγούμενη παράγραφο με αύξ. αρ. 281.	
	γ. Μεγάλου βαθμού	20-40			
268.	Κίρσοι κάτω άκρων ή οποιασδήποτε άλλης εντόπισης				

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
283.	Αχαλασία του οισοφάγου (μεγαοισοφάγος) καθώς και άλλες νευρομυϊκές διαταραχές της κατάποσης κεντρικής ή περιφερικής αιτιολογίας με λειτουργικές διαταραχές: α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	0-10 20-40 45-60	299.	β. Με ακούσια απώλεια κοπράνων γ. Με πρόπτωση του ορθού Περιεδρικό συρίγγιο που δεν επιδέχεται παραπέρα θεραπεία (μετά από αποτυχία της κατάλληλης θεραπείας): α. Εξωσφιγκτηριακό (υποδερμάτιο) β. Ενδοσφιγκτηριακό	10-20 15-25 5-10 15-20
284.	Κήλη στο οισοφαγικό τμήμα, χρόνια οισοφαγίτις ή έλκος του οισοφάγου, ανάλογα με τα αντικειμενικά ευρήματα και τις λειτουργικές διαταραχές	10-40	300.	Ηπατοπάθειες χρόνιες ανάλογα με τη διαταραχή των λειτουργιών του οργάνου (ήπατος) και το στάδιο εξέλιξης: α. Εμμένουσα ηπατίτις β. Χρόνια ενεργός ηπατίτις	10-20 20-40
285.	Έλκος χρόνιο στομάχου ή δωδεκακτύλου ή χρόνια γαστρίτις ανάλογα με τη γενική κατάσταση και τις επιπλοκές.	10-30	301.	Κιρρώσεις ήπατος γενικά: α. Αντιρροπούμενες β. Μη αντιρροπούμενες	60-70 70-95
286.	Γαστρεκτομή ή διατομή του πνευμονογαστρικού νεύρου με ή χωρίς παροχευτική επέμβαση ή άλλες χειρουργικές επεμβάσεις για θεραπεία νόσου του στομάχου ή του δωδεκακτύλου: α. Με καλή γενική κατάσταση και χωρίς λειτουργικές διαταραχές β. Με επίδραση στη γενική κατάσταση και λειτουργικές διαταραχές, ανάλογα με τη σοβαρότητα των ενδοχολημάτων γ. Με έντονα φαινόμενα σύνδρομου DUMPING, ανάλογα με τη γενική κατάσταση του πάσχοντα	10-15 15-40 40-60	302.	Κύστες συγγενείς ή επίκτητες του ήπατος ανάλογα με τη διαταραχή των λειτουργιών αυτού	10-30
287.	Πυλωρική στένωση με εμφανή διάταση του στομάχου ανάλογα με την απίσχναση του πάσχοντα	20-40	303.	Συγγενείς ή επίκτητες ανωμαλίες των χοληφόρων οδών με λειτουργικές διαταραχές: α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	5-15 20-30 30-50
288.	Εκκολπώματα του στομάχου ή του δωδεκακτύλου ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές	0-10	304.	Χρόνιες παθήσεις χοληφόρων οδών και χοληδόχου κύστης	10-30
289.	Παθήσεις λεπτού ή παχέος εντέρου χρόνιες ή εντερικά συρίγγια επακόλουθα χειρουργικών επεμβάσεων ή οποιασδήποτε άλλης αιτίας ανάλογα με την επίδραση στη γενική κατάσταση	20-60	305.	Χρόνιες παθήσεις του παγκρέατος και συγγενείς ή επίκτητες κύστες αυτού με λειτουργικές διαταραχές: α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού	10-20 20-30
290.	Εκτομή λεπτού εντέρου πολύ εκτεταμένη (υπολειπόμενο τμήμα μήκους μικρότερο από το 1/3 του λεπτού εντέρου) για τραυματική ή άλλη αιτία (θρόμβωση άνω μεσεντερικών αγγείων κ.λπ.) ανάλογα με την επίδραση στη γενική κατάσταση του πάσχοντα και τη συχνότητα των κενώσεων	20-40	306.	Παγκρεατεκτομή ανάλογα με τις λειτουργικές διαταραχές και τις επιπτώσεις στη γενική κατάσταση του πάσχοντα: α. Μερική β. Ολική	20-50 70-95
291.	Εκτομή λεπτού εντέρου πολύ εκτεταμένη όπως παραπάνω με συνεξαίρεση τμήματος του προσκειμένου παχέος εντέρου ανάλογα με την επίδραση στη γενική κατάσταση του πάσχοντα και τη συχνότητα των κενώσεων	40-80	ΟΥΡΟΠΟΙΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ		
292.	Εκκολπωμάτωση του παχέος εντέρου ανάλογα με την έκταση και τις επιπλοκές	30-50			
293.	Πολυποδίαση - πολλαπλοί πολύποδες - του παχέος εντέρου, ανάλογα με την έκταση και μάλιστα την επέκταση στα άλλα τμήματα του εντερικού σωλήνα	25-40	307.	Συγγενείς ανωμαλίες ουροποιητικού συστήματος: α. Χωρίς διαταραχές της λειτουργίας των νεφρών β. Με έκπτωση της λειτουργικής ικανότητας των νεφρών ανάλογα με το βαθμό της νεφρικής ανεπάρκειας όπως και στην επόμενη παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.	0-10
294.	Ελκώδης κολίτις αιμορραγική με επίδραση στη γενική κατάσταση του πάσχοντα: α. Ελαφρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	10-20 20-40 40-80	308.	Χρόνια έκπτωση της λειτουργικής ικανότητας των νεφρών, χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, συνεπεία αμφιπλευρών παθήσεων (νέφρωση, χρόνια νεφρίτις ή πυελονεφρίτις, λιθίαση κ.λπ.) ή συγγενών ανωμαλιών: α. Μικρού βαθμού β. Μετρίου βαθμού γ. Μεγάλου βαθμού	25-40 40-70 70-100
295.	Κολεκτομή ολική ή ημικολεκτομή αριστερά: α. Χωρίς μόνιμη παρά φύσιν έδρα β. Με μόνιμη παρά φύσιν έδρα	40 75	309.	Λιθίαση, συγγενείς ανωμαλίες του ενός νεφρού με έκπτωση της λειτουργικής ικανότητας αυτού. Στην αμφίπλευρη εντόπιση των παραπάνω παθήσεων προστίθενται τα ποσοστά που αντιστοιχούν σε κάθε νεφρό ή ο βαθμός μείωσης ικανότητας εκτιμάται ανάλογα με το βαθμό της νεφρικής ανεπάρκειας όπως καθορίζεται στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308.	10-25
296.	Αιμορροΐδες πολύ μεγάλοι μεγέθους μετά από αποτυχία της κατάλληλης θεραπείας	0-5	310.	Μερική εκτομή του ενός νεφρού με φυσιολογική λειτουργική ικανότητα του άλλου.	15
297.	Πρόπτωση ορθού ανάλογα με το βαθμό και την ευχέρεια ή όχι ανάταξης	10-25	311.	Εκτομή του ενός νεφρού (νεφρεκτομή) για οποιαδήποτε αιτία με φυσιολογική λειτουργική ικανότητα του άλλου.	30
298.	Χαλάρωση σφιγκτήρα πρωκτού: α. Με ακούσια διαφυγή αερίων	5-10	312.	Νεφρεκτομή ετερόπλευρη με πλημμελή λειτουργία του άλλου νεφρού ανάλογα με το βαθμό της νεφρικής ανεπάρκειας όπως στην	

(α)	(β)	(γ)	(ζ)	(β)	(γ)
313.	παράγραφο με αύξ. αριθμό 308. Νεφρεκτομή μόνιμη του μονήρους νεφρού (περιοδική αιμοκάθαρση).	70-100	328.	μονή των επιπλοκών (χρόνια κυστίτις, αιδοιοκολπίτις κ.λπ.) και την ποσότητα των αποβαλλομένων ούρων.	25-50
314.	Μεταμόσχευση νεφρού ανάλογα με το αποτέλεσμα, δηλαδή τυχόν υφιστάμενο βαθμό νεφρικής ανεπάρκειας όπως και στην παράγρ. με αύξ. αριθμό 308 καθορίζεται.			α. Χωρίς επιπλοκές από την ανώτερη μοίρα του ουροποιητικού συστήματος.	25-40
315.	Στενώματα ουρητήρια οποιασδήποτε αιτιολογίας ανάλογα με τις επιπλοκές (πυελονεφρίτις, λιθίαση κ.λπ.) και τις επιπτώσεις στη λειτουργική ικανότητα του νεφρού, όπως στην παράγρ. με αύξ. αριθμ. 309 καθορίζεται.			β. Με επιπλοκές από την ανώτερη μοίρα του ουροποιητικού συστήματος (Χρόνια λοίμωξη, λιθίαση κ.λπ.) και χρόνια νεφρική ανεπάρκεια ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.	
316.	Ουρητηροεντερικό συρίγγιο, ανάλογα με τις επιπτώσεις στη λειτουργική ικανότητα του νεφρού και τις διαταραχές της ηλεκτρολυτικής ισορροπίας.	20-40	329.	Εκκολπωματώση ουροδόχου κύστης:	10-20
317.	Εγχειρητική εκτροπή των ούρων προς το έντερο ανάλογα με τις επιπλοκές (ετερόπλευρη ή αμφίπλευρη ανιούσα πυελονεφρίτις) και τις διαταραχές της ηλεκτρολυτικής ισορροπίας.	30-50		α. Χωρίς κατακράτηση ούρων ή επιπλοκές από το ουροποιητικό σύστημα.	
318.	Εγχειρητική εκτροπή των ούρων προς το έντερο με νεφρική ανεπάρκεια ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.			β. Με κράτηση ούρων και την ένταση αυτών όπως στις παραγράφους με αύξ. αριθμ. 308, 309 και 314 καθορίζεται.	
319.	Ουρητηροδερμοστομία ή ουρητηροεντεροδερμοστομία μόνιμη χωρίς νεφρική ανεπάρκεια:	20-30 30-40	330.	Κυστεκτομή ολική με εκτροπή των ούρων όπως στις παραγράφους με αύξ. αριθμ. 317, 318, 319 και 320 καθορίζεται.	
	α. Ετερόπλευρη		331.	Κυστεκτομή ολική με σχηματισμό νεοκύστης από έλικα εντέρου:	
	β. Αμφίπλευρη			α. Χωρίς επιπλοκές από την ανώτερη μοίρα του ουροποιητικού συστήματος, ανάλογα προς το βαθμό αποκατάστασης της ούρησης.	25-40
320.	Ουρητηροδερμοστομία ή ουρητηροεντεροδερμοστομία αμφίπλευρη, μόνιμη με νεφρική ανεπάρκεια ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.			β. Με επιπλοκές από την ανώτερη μοίρα του ουροποιητικού συστήματος (χρόνια ανιούσα λοίμωξη, λιθίαση κ.λπ.), ανάλογα με την έντασή τους και το βαθμό αποκατάστασης της ούρησης.	40-70
321.	Πλαστικές εγχειρήσεις ουρητήρα ή αντικατάσταση αυτού με έλικα λεπτού εντέρου ή συνθετική ύλη:		332.	Επίσχεση ούρων ατελής συνεπεία υποκυστικού κωλύματος (στενώματα ουρήθρας, δυσεκτασία αυχένα κύστης, υπερτροφία προστάτου):	
	α. Ετερόπλευρη με φυσιολογική λειτουργία του άλλου νεφρού.	15-20		α. Με υπόλειμμα ούρων μέχρι 100 κ.εκ. και χωρίς επιπλοκές από το ανώτερο ουροποιητικό σύστημα.	10-15
	β. Ετερόπλευρη με πλημμελή λειτουργία του άλλου νεφρού.	20-40		β. Με υπόλειμμα ούρων των 100 κ.εκ. και επιπλοκές από το ανώτερο ουροποιητικό σύστημα (χρόνια λοίμωξη, λιθίαση κ.λπ.).	15-30
322.	Πλαστικές εγχειρήσεις ουρητήρα του μονήρους νεφρού ή αντικατάσταση αυτού με έλικα λεπτού εντέρου ή συνθετικής ύλης.			γ. Με χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.	
323.	Πλαστικές εγχειρήσεις ουρητήρα ή αντικατάσταση αυτού από έντερο ή συνθετική ύλη ετερόπλευρα ή αμφίπλευρα με νεφρική ανεπάρκεια, ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.		333.	Στενώματα ουρήθρας οποιασδήποτε αιτιολογίας:	
324.	Διαταραχές της λειτουργίας της ουροδόχου κύστης νευρογενούς ή άλλης αιτιολογίας:			α. Περιορισμένης έκτασης που δεν συνεπάγονται κατακράτηση ούρων στην κύστη και δεν απαιτούν διαστολές	0-5
	α. Χωρίς αξιόλογη κατακράτηση ούρων σ' αυτή (υπόλειμμα ούρων μικρότερο των 100 κ.εκ.) ή επιπτώσεις στην ανώτερη μοίρα του ουροποιητικού συστήματος (χρόνια πυελονεφρίτις, λιθίαση κ.λπ.).	10-20		β. Περιορισμένης έκτασης που δεν συνεπάγονται κατακράτηση ούρων στην κύστη που απαιτούν όμως περιοδικές διαστολές (ανά μήνα και περισσότερο).	5-20
	β. Με αξιόλογη κατακράτηση ούρων σ' αυτή και επακόλουθο χρόνια νεφρική ανεπάρκεια, ανάλογα με το βαθμό αυτής όπως στην παράγραφο με αύξ. αριθμ. 308 καθορίζεται.			γ. Εκτεταμένα τριχοειδή που απαιτούν συχνές διαστολές και συνοδεύονται από επιπλοκές (ανιούσα λοίμωξη, λιθίαση, υποτροπιάζουσα προστατοεπιδιδυμίτις)	25-60
325.	Ακράτεια ούρων χωρίς άλλες διαταραχές (μεμονωμένη):	25-30	334.	Ουρηθροκεντρικά ή ουρηθροκολπικά συρίγγια, μετά από αποτυχία της εγχειρητικής θεραπείας ή αντένδειξη εφαρμογής αυτής ανάλογα με τις επιπλοκές.	10-30
	α. Σε άνδρα	30-40	335.	Ουρηθροδερματικά - ουρηθροπερινεϊκά ή ουρηθροπεϊκά συρίγγια, ανάλογα προς την ποσότητα των αποβαλλομένων ούρων και τη δυνατότητα χρησιμοποίησης ουροσυλλέκτη	10-30
	β. Σε γυναίκα	25-30			
326.	Κυστεοστομία μόνιμη				
327.	Κυστεοκολπικό ή κυστεοεντερικό συρίγγιο μόνιμο ανάλογα με την ένταση και την εμ-				

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
ΓΕΝΝΗΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ					
	Άρρενος				Δεξ. 3-6 Αριστ. 2-5
336.	Ακρωτηριασμός πέους	25-40	353.	(2) Δάκτυλος σε κάμψη Δυσκαμψία αρθρώσεων μέσου ή παραμέσου δακτύλου:	
337.	Ουλές πέους που παρακωλύουν την συνουσία ή νευρογενής αδυναμία στύσεων.	25-40		α. Μιας μόνο άρθρωσης	0-1 0
338.	Τραυματική απώλεια και των δύο όρχεων ή αμφίπλευρη ορχεκτομή.	30-60	354.	Δυσκαμψία αρθρώσεων μικρού δακτύλου χειρός:	2-4 1-3
339.	Βλάβες του ενός ή και των δύο όρχεων (οποιασδήποτε αιτιολογίας) που καθιστούν το άτομο στειρό.	25-60		α. Μιας μόνο άρθρωσης	0-1 0
340.	Βλάβες των όρχεων όπως παραπάνω με εμφανή ορμονική ανεπάρκεια.	25-40	355.	Δυσκαμψία αρθρώσεων όλων των δακτύλων εκτός του αντίχειρα:	1-3 0-2
	Θήλεος			α. Δυσχέρεια που αφορά στην έκταση των δακτύλων	7-12 5-8
341.	Γυναικολογικά ενδοκρινικά σύνδρομα:			β. Δυσχέρεια που αφορά στην κάμψη των δακτύλων	10-18 8-15
	α. Σύνδρομο SHEEHAM (ολική ανεπάρκεια προσθίου λοβού υπόφυσης μετά από αξιολογή αιμορραγία κατά την διάρκεια δυσκόλου τοκετού), ανάλογα με τη βαρύτητα.	20-50	356.	Δυσκαμψία αρθρώσεων όλων των δακτύλων:	
	β. Σύνδρομο αρρενοποίησης	5-10		α. Δυσχέρεια που αφορά στην έκταση των δακτύλων	10-18 7-13
342.	Ωοθηκτομή αμφοτερόπλευρη σε γυναίκα ηλικίας μικρότερης των 45 ετών με σύνδρομο ωοθηκικής ανεπάρκειας παρά την συστηματική συντηρητική θεραπεία, ανάλογα με τη σοβαρότητα των νοσημάτων.	5-15		β. Δυσχέρεια που αφορά στην κάμψη των δακτύλων	12-20 10-15
343.	Η υστερεκτομή αυτή καθ' εαυτήν δεν συνεπάγεται καμιά μείωση της ικανότητας για εργασία.		357.	Αγκύλωση αρθρώσεων αντίχειρα:	
344.	Η ανικανότητα για τεκνοποίηση εξετάζεται μόνο ανάλογα με τις ενδεχόμενες επιπτώσεις στην ψυχική σφαίρα.			α. Μεσοφαλαγγικής	3 2
345.	Χρόνιες φλεγμονώδεις παθήσεις μήτρας, παραμητρίων και ωοθηκών ανάλογα με την σοβαρότητα των νοσημάτων και τις λειτουργικές διαταραχές.	10-25		β. Μετακαρποφαλαγγικής	5 3
346.	Πρόπτωση μήτρας ολική, εφ' όσον η εγχειρητική θεραπεία ή η συγκράτηση με πεσσό καθίσταται αδύνατη.	20-30		γ. Μεσοφαλαγγικής και μετακαρποφαλαγγικής	15 12
347.	Κυστοκήλη μεγάλου βαθμού με απώλεια ούρων κατά το βήχα μετά από αποτυχία της εγχειρητικής θεραπείας ή σε περίπτωση αντένδειξης εφαρμογής της.	10-20		δ. Καρπομετακαρπικής	8-10 6-8
348.	Συρίγγια κυστεοκολπικά, ουρηθροκολπικά, ουρητηροκολπικά ή ορθοκολπικά μετά από αποτυχία της εγχειρητικής θεραπείας ή σε περίπτωση αντένδειξης εφαρμογής της ανάλογα με την ένταση και εμμονή των επιπλοκών και την ποσότητα των αποβαλλομένων ούρων.	10-30	358.	Αγκύλωση αρθρώσεων δείκτη:	
349.	Κισοί έξω γεννητικών οργάνων πολύ εκτεταμένοι που δεν επιδέχονται εγχειρητική θεραπεία.	5-10		α. Πρώτης μεσοφαλαγγικής	6 5
350.	Ελεφαντίαση έξω γεννητικών οργάνων εκτεταμένη μετά από αποτυχία της κατάλληλης θεραπείας.	5-15		β. Δεύτερης μεσοφαλαγγικής	2 1
	ΜΕΛΗ			γ. Και των δύο μεσοφαλαγγικών	10 8
	Άνω Άκρα			δ. Μετακαρποφαλαγγικής	5 4
351.	Δυσκαμψία αρθρώσεων αντίχειρα:	Δεξ. Αριστ.	359.	Αγκύλωση αρθρώσεων μέσου δακτύλου:	
	α. Μεσοφαλαγγικής	1-4 0-3		α. Πρώτης μεσοφαλαγγικής	6 5
	β. Μετακαρποφαλαγγικής	1-3 0-1		β. Δεύτερης μεσοφαλαγγικής	2 1
	γ. Μεσοφαλαγγικής και μετακαρποφαλαγγικής	3-7 2-5		γ. Και των δύο μεσοφαλαγγικών	7 4
352.	Δυσκαμψία αρθρώσεων δείκτη:			δ. Μετακαρποφαλαγγικής	4
	α. Μεσοφαλαγγικής (πρώτης ή δεύτερης)	0-3 0-2		ε. Και των δύο μεσοφαλαγγικών και της μετακαρποφαλαγγικής	10
	β. Μετακαρποφαλαγγικής	1-2 0	360.	Αγκύλωση αρθρώσεων παραμέσου δακτύλου:	
	γ. Και των δύο μεσοφαλαγγικών και της μετακαρποφαλαγγικής:			α. Πρώτης μεσοφαλαγγικής	3 2
	(1) Δάκτυλος σε έκταση	5-10 4-8		β. Δεύτερης μεσοφαλαγγικής	2 1
				γ. Και των δύο μεσοφαλαγγικών	5 4
				δ. Μετακαρποφαλαγγικής	3 2
				ε. Αμφοτέρων των μεσοφαλαγγικών και της μετακαρποφαλαγγικής	8 7
			361.	Αγκύλωση αρθρώσεων μικρού δακτύλου χειρός:	
				α. Πρώτης μεσοφαλαγγικής	3 2
				β. Δεύτερης μεσοφαλαγγικής	2 1
				γ. Και των δύο μεσοφαλαγγικών	5 3
				δ. Μετακαρποφαλαγγικής	2 1
				ε. Και των δύο μεσοφαλαγγικών και της μετακαρποφαλαγγικής	6 5
			362.	Ψευδάρθρωση ονχοφόρου φάλαγγας δακτύλων:	
				α. Αντίχειρα	5 4
				β. Δείκτη	4 3
				γ. Υπολοίπων δακτύλων	2 1
			363.	Ψευδάρθρωση φαλάγγων δακτύλων εκτός της ονχοφόρου:	
				α. Αντίχειρα	15 12
				β. Δείκτη	10 8
				γ. Υπολοίπων δακτύλων	5 4

(α)	β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
		Δεξ. Αριστ.			Δεξ. Αριστ.
364.	Εξαρθρήματα φαλάγγων δακτύλων μη ανατασσόμενα, ανάλογα με την επακόλουθη δυσκαμψία ή αγκύλωση όπως στην παρ. με αύξ. αριθ. 351 καθορίζεται		372.	Ανικανότητα χρήσης του χεριού οριστική, αποτέλεσμα οποιωνδήποτε βλαβών ή διατήρησης των δακτύλων σε θέση μόνιμης έκτασης ή κάμψης (ισχαιμική σύσπαση VOLKMAN, νόσος DUPUTREN κ.λπ) που συνεπάγεται:	
365.	Ακρωτηριασμός (ή απεξάρθρωση) δακτύλου μερικός ή πλήρης:		α. Πλήρη αχρηστία του χεριού	55	45
α. Αντίχειρα:			β. Μερική αχρηστία του χεριού ανάλογα με τη λειτουργική χρησιμότητα του αντίχειρα	20-50	15-40
(1) Ονυχοφόρου φάλαγγας	10	8	373.	Παλαιό κατάγμα μετακαρπίων που πωρώθηκε σε πλημμελή θέση με υπερτροφικό πόρο, ανάλογα με το βαθμό παρεμπόδισης της κινητικότητας των συστοίχων δακτύλων	5-15 4-10
(2) Και των δύο φαλάγγων	30	20	374.	Παλαιά κατάγματα 1ου ή 5ου μετακαρπίου με απώλεια οστικής ουσίας και δευτεροπαθούς παρέκκλισης του χεριού ή σημαντικής κινητικής δυσχέρειας των δακτύλων	10-20 8-15
(3) Και των δύο φαλάγγων και του πρώτου μετακαρπίου	35	25	375.	Εξάρθρωμα μόνιμο, μη ανατασσόμενο, των δύο τελευταίων μετακαρπίων	10-15 8-12
β. Δείκτη:			376.	Εξάρθρωμα μόνιμο, μη ανατασσόμενο, όλων των μετακαρπίων, ανάλογα με την κινητική δυσχέρεια των δακτύλων	30-40 20-30
(1) Ονυχοφόρου φάλαγγας	5	4	377.	Απώλεια ολική της άκρας χειρός (απεξάρθρωση, πολύ χαμηλός ακρωτηριασμός αντιβραχίου, άτυπος ακρωτηριασμός, απεξάρθρωση όλων των μετακαρπίων):	
(2) Δύο τελευταίων φαλάγγων	10	8	α. Μονόπλευρη	60	50
(3) Όλων των φαλάγγων	12	10	β. Αμφίπλευρη	100	
(4) Όλων των φαλάγγων και του δευτέρου μετακαρπίου	15	12	378.	Δυσκαμψία καρπού που αφορά:	
γ. Μέσου δακτύλου:			α. Την έκταση και την κάμψη	3-7	2-5
(1) Ονυχοφόρου φάλαγγας	1	0	β. Τον πρηνισμό και υπτιασμό	4-8	3-5
(2) Δύο τελευταίων φαλάγγων	5	4	γ. Την έκταση, την κάμψη, τον πρηνισμό και υπτιασμό (μικτή)	10-15	8-12
(3) Όλων των φαλάγγων	10	8	379.	Αγκύλωση του καρπού:	
δ. Παραμέσου δακτύλου:			α. Σε έκταση και ημιπρηνισμό με διατήρηση της κινητικότητας του αντίχειρα και των δακτύλων	18	14
(1) Ονυχοφόρου φάλαγγας	1	0	β. Σε έκταση και πρηνισμό με διατήρηση της κινητικότητας του αντίχειρα και των δακτύλων	22	18
(2) Δύο τελευταίων φαλάγγων	5	4	γ. Σε έκταση και σε πρηνισμό με δυσκαμψία των δακτύλων	30	25
(3) Όλων των φαλάγγων	8	6	δ. Σε έκταση και υπτιασμό ανάλογα με το βαθμό κινητικότητας του αντίχειρα και των δακτύλων	30-40	25-30
ε. Μικρού δακτύλου:			ε. Σε κάμψη και πρηνισμό ανάλογα με το βαθμό κινητικότητας του αντίχειρα και των δακτύλων	35-45	30-35
(1) Ονυχοφόρου φάλαγγας	1	0	ζ. Σε κάμψη και υπτιασμό με διατήρηση της κινητικότητας του αντίχειρα και των δακτύλων	40	30
(2) Δύο τελευταίων φαλάγγων	5	4	η. Σε κάμψη και υπτιασμό με αγκύλωση των δακτύλων (αχρηστία της άκρας χειρός)	60	50
(3) Όλων των φαλάγγων	7	5	380.	Ευρεία διέκπριση ή μεγάλη τραυματική απώλεια ουσίας οστών καρπού (αιωρούμενος καρπός)	40 30
366.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση δύο δακτύλων:		381.	Κατάγματα οστών αντιβραχίου παλαιά που πωρώθηκαν σε πλημμελή θέση με επακόλουθο:	
α. Αντίχειρα και δείκτη	35	25	α. Λειτουργική δυσχέρεια της άκρας χειρός	5-10	4-8
β. Αντίχειρα και ενός από τους τρεις τελευταίους δακτύλους	30	25	β. Εμφανή περιορισμό του υπτιασμού	5-10	4-8
γ. Δείκτη και ενός από τους τρεις τελευταίους δακτύλους	25	20	γ. Εμφανή περιορισμό του πρηνισμού	8-12	6-10
δ. Μέσου και παράμεσου	25	20	382.	Κατάγματα οστών αντιβραχίου παλαιά που πωρώθηκαν με κατάρρευση των κινήσεων πρηνισμού και υπτιασμού και μόνιμου διατήρησης:	
ε. Μέσου και μικρού	20	15	α. Σε θέση ημιπρηνισμού	12	10
ζ. Παράμεσου και μικρού	12	10	β. Σε θέση πλήρους πρηνισμού	20	15
367.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση τριών δακτύλων:		γ. Σε θέση πλήρους υπτιασμού	30	20
α. Αντίχειρα, δείκτη και μέσου	45	40			
β. Αντίχειρα, δείκτη και παράμεσου	44	40			
γ. Αντίχειρα, δείκτη και μικρού	44	40			
δ. Αντίχειρα, μέσου και παράμεσου	40	30			
ε. Αντίχειρα, μέσου και μικρού	38	28			
ζ. Δείκτη, μέσου και παράμεσου	30	20			
η. Δείκτη, μέσου και μικρού	28	18			
θ. Δείκτη, παράμεσου και μικρού	28	22			
ι. Μέσου, παράμεσου και μικρού	25	20			
368.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση τεσσάρων δακτύλων:				
α. Αντίχειρα, δείκτη και δύο άλλων δακτύλων	54	46			
β. Αντίχειρα και των τριών τελευταίων δακτύλων	50	45			
γ. Τεσσάρων δακτύλων εκτός του αντίχειρα	45	35			
369.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση όλων των δακτύλων του ενός χεριού	55	45		
370.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση όλων των δακτύλων και των δύο χεριών	90			
371.	Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση των αντιχειρών και επτά από τα υπόλοιπα δάκτυλα και των δύο χεριών	85			
Σημείωση: Στις υπόλοιπες ενδεχόμενες περιπτώσεις ο βαθμός μείωσης της ικανότητας για εργασία προσδιορίζεται με άθροισμα των αναλογούντων στις υφιστάμενες βλάβες επί μέρους βαθμών μείωσης ικανότητας για εργασία. Το άθροισμά τους σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 80%.					

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
421. Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση:			428. Κάταγμα και των δύο σφυρών παλαιό που		
α. Πρώτου μεταταρσίου	10		πρωώθηκε σε πλημμελή θέση με βλαισο-		
β. Οποιοδήποτε από τα υπόλοιπα μετα-	5		ποδία ή ραιβοποδία ανάλογα με τη δυ-		20-25
τάρσια	15		σκαμψία της ποδοκνημικής άρθρωσης.		
γ. Πρώτου και δεύτερου μεταταρσίου	15		429. Κάταγμα διαφύσεως κνήμης παλαιό που		
δ. Τριών τελευταίων μεταταρσίων	25		πρωώθηκε:		
ε. Όλων των μεταταρσίων (LISFRANC)			α. Σε ευθείαση με βράχυνση 3-4 εκατ.		
422. Παλαιά κατάγματα ή εξάρθρωματα μετα-			και κατά το μάλλον ή ήττον εμφανή		
ταρσίων ή οστών του ταρσού ή συνδυά-			μυϊκή ατροφία		5-15
σμένα κατάγματα - εξάρθρωματα αυτών			β. Σε γωνιώδη παρέκκλιση προς τα έσω ή		
με επακόλουθο:			έξω με βράχυνση μεγαλύτερη των 4		
α. Πελματιαία προβολή των κεφαλών των			εκατ. και χωρίς σοβαρή δυσχέρεια βα-		20-40
μεταταρσίων (πτώση του πέλματος του			δίσματος		
ποδός) ανάλογα με την ένταση του προ-	10-20		γ. Σε γωνιώδη παρέκκλιση ή βράχυνση,		
καλούμενου πόνου κατά το βάδισμα ή			αξιοσημείωτη (βράχυνση περισσότερο		
τη στήριξη			από 5 εκατ.) με σοβαρή δυσχέρεια ή		40-50
β. Μόνιμη παρέκκλιση του άκρου ποδός σε			αδυναμία βαδίσματος		
προσαγωγή, απαγωγή ή στροφή (τραυ-			430. Κάταγμα άνω άκρου κνήμης παλαιό που		
ματική στρεβλοποδία), ανάλογα με το			πρωώθηκε σε γωνιώδη παρέκκλιση προς		
βαθμό της παραμόρφωσης και της δυ-	20-30		τα πρόσω, έσω ή έξω ανάλογα με τη δυ-		
σχέρειας βαδίσματος			σχέρεια του βαδίσματος και τις λειτουργι-		20-40
γ. Τραυματική στρεβλοποδία (όπως παρα-			κές διαταραχές		
πάνω) με μεγάλο βαθμό παραμόρφω-			431. Ψευδάρθρωση κνήμης (και των δύο		
σης του άκρου ποδός, μόνιμη κατάρ-			οστών), ανάλογα με το βαθμό σταθερότητας		20-50
γηση ενεργητικών κινήσεων των δακτύ-			432. Ακρωτηριασμός κνήμης:		
λων αυτού και ατροφία των μυών της	30-40		α. Στο κάτω τριτημόριο αυτής		50
κνήμης.			β. Στο κάτω μέσο τριτημόριο αυτής		50
423. Παλαιό συντριπτικό κάταγμα της πτέρνας			γ. Στο κάτω άνω τριτημόριο αυτής		55
που πρωώθηκε:			433. Κάταγμα επιγονατίδας παλαιό με ινώδη		
α. Με ελαφρά καθίζηση του σώματός της,			πώρο (ψευδάρθρωση) και ελαφρό περιορι-		
επακόλουθο τραυματική αρθρίτιδα της			σμό της έκτασης του γόνατος (αδυναμία		
υποστραγαλικής άρθρωσης και μετρίου			πλήρους έκτασης)		15-20
βαθμού δυσχέρεια βαδίσματος ή ortho-	10-15		434. Κάταγμα επιγονατίδας παλαιό που δεν		
στασίας.			πρωώθηκε, με μεγάλη διάσταση των οστέ-		
β. Μετά μεγάλου βαθμού καθίζησης του			κών τεμαχίων, ατροφία των μυών του μη-		
σώματός της, εξάλειψη της πελματιαίας			ρού και σχεδόν πλήρη αδυναμία έκτασης		20-30
(ποδικής) καμάρας και μεγάλου βαθμού	25-30		του γόνατος		
δυσχέρειας βαδίσματος και orthοστασίας.			435. Εκτομή επιγονατίδας (εξαιτίας συντριπτι-		
424. Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση:			κού κατάγματος κ.λ.π.):		
α. Ταρσομεταταρσική (κατά την διάρ-	25		α. Με πλήρη κινητικότητα του γόνατος		5-10
θρωση του LISFRANC)			β. Με ανεπαρκή έκταση του γόνατος και		
β. Μεσοταρσική (κατά την εγχαρσία του	30		μεγάλου βαθμού ατροφία του τετρακε-		20-30
ταρσού διάρθρωση του CHOPART).			φάλου μηριαίου μυός.		
γ. Άτυπος ενδοταρσικός (PIROGOFF) ή	40		436. Δυσκαμψία γόνατος:		
υποστραγαλικός			α. Πλάτος κίνησης μεταξύ 0 και 60 μοι-		10
425. Δυσκαμψία ποδοκνημικής άρθρωσης:			ρών		
α. Με θέση του άκρου ποδός ή του κολο-			β. " " 0 " 45 " "		15
βώματος αυτού ευνοϊκή και διατήρηση			γ. " " 0 " 30 " "		20
πλάτους κίνησης μέχρι 15° προς την			δ. " " 10 " 120 " "		25
κάθε πλευρά της ορθής γωνίας.	0-10		ε. " " 10 " 60 " "		30
β. Με θέση πλημμελή του άκρου ποδός ή			ζ. " " 45 " 120 " "		40
του κολοβώματός του (πτεροποδία ή			η. " " 60 " 90 " "		45
ιπποποδία)	10-30		437. Αγκύλωση γόνατος:		
426. Αγκύλωση ποδοκνημικής άρθρωσης:			α. Σε γωνία 0 - 15 μοιρών (ευνοϊκή θέση)		35
α. Σε ορθή γωνία χωρίς παραμόρφωση			β. Σε " 30 " "		40
του άκρου ποδός και με επαρκή κινητι-	10		γ. Σε " 45 " "		45
κότητα των δακτύλων			δ. Σε " 60 " "		50
β. Σε ορθή γωνία με παραμόρφωση ή			ε. Σε " 75 " "		55
ατροφία του άκρου ποδός και περιορι-	20		ζ. Σε " μεγαλύτερη των 75 μοιρών		60
σμό της κινητικότητας των δακτύλων			η. Σε θέση έκδηλης βλαισότητας ή ραιβο-		
γ. Σε πλημμελή θέση, δηλαδή σε πτερο-			τητας της συστοίχου κνήμης.		50
ποδία, ιπποποδία, βλαισοποδία ή ραι-			438. Ύδραρθρο γόνατος χρόνια που παρουσιάζει		
βοποδία, ανάλογα με τη δυσχέρεια βα-	25-35		υποτροπή με ατροφία των μυών του μηρού:		
δίσματος			α. Ετερόπλευρο		10-20
427. Ακρωτηριασμός ή απεξάρθρωση ποδοκνη-			β. Αμφίπλευρο		20-30
μικής (κνημοταρσική τύπου SYME			439. Ευρεία διέκκριση ή μεγάλη τραυματική		
GUYON):	40		απώλεια ουσίας των οστών της άρθρωσης		
α. Ετερόπλευρη	80		του γόνατος:		
β. Αμφόπλευρη					

(α)	(β)	(γ)	(α)	(β)	(γ)
α. Με βράχυνση μικρότερη των 6 εκατ. και ικανή σταθερότητα.	50		απαγωγή ή στροφή (άνω των 15°) του μηρού		55
β. Με εμφανή χαλαρότητα (αιωρούμενο γόνυ)	55		447. Αγκύλωση κατ' ισχίο άρθρωσης αμφίπλευρη		90
440. Απεξάρθρωση γόνατος	60		448. Απεξάρθρωση ισχίου		70
441. Κάταγμα μηριαίου οστού παλαιό που πωρώθηκε:			449. Ακρωτηριασμός σκέλους με ημιπνελεκτομή		85
α. Με βράχυνση 3-4 εκατ. χωρίς ατροφία των μυών του μηρού (οι μυϊκές ατροφίες δεν λαμβάνονται υπόψη σε συγκριτική διαφορά περιμέτρου μέχρι 2 εκατ.)	5-10		450. Μυϊκή ατροφία μεμονωμένη τραυματικής αιτιολογίας:		
β. Με βράχυνση 3-6 εκατ. και μέτρια μυϊκή ατροφία χωρίς δυσκαμψία των εκατέρωθεν αρθρώσεων	10-15		α. Μυών κνήμης:		
γ. Με βράχυνση 3-6 εκατ. φανερή μυϊκή ατροφία και δυσκαμψία των εκατέρωθεν αρθρώσεων.	20-30		(1) Μετρίου βαθμού		2-5
δ. Σε γωνίωση με βράχυνση 6-9 εκατ., πολύ φανερή μυϊκή ατροφία και μεγάλη δυσκαμψία του γόνατος.	30-40		(2) Μεγάλου βαθμού		5-10
ε. Σε γωνίωση με βράχυνση μεγαλύτερη από 9 εκατ. και δυσκαμψία των εκατέρωθεν αρθρώσεων.	45-55		β. Μυών μηρού:		
442. Ψευδάρθρωση μηριαίου οστού	30-55		(1) Μετρίου βαθμού (συγκριτική διαφορά περιμέτρου ανώτερη των 2 εκατ.)		5-10
443. Ακρωτηριασμός του μηρού	60		(2) Μεγάλου βαθμού		10-20
α. Από τη μέση ή περιφερικότερα	60		γ. Μυών ολόκληρου του σκέλους, μεγάλου βαθμού		30
β. Υποτροχαντήριος ή από το χειρουργικό αυχένα	65		δ. Μυών γλουτού ετερόπλευρος που συνεπάγεται λειτουργικές διαταραχές της κατ' ισχίο άρθρωσης.		
444. Ακρωτηριασμός			(1) Μετρίου βαθμού		5-15
α. Αμφοτερόπλευρος των κάτω άκρων από το γόνατο και άνω	100		(2) Μεγάλου βαθμού		15-20
β. Ενός άνω άκρου και ενός κάτω άκρου από την ποδοκνημική και άνω	100		451. Νευρίτιδες ή πολυνευρίτιδες χρόνιες, επίμονες, ανάλογα με την εντόπιση και την ένταση των ενοχλημάτων και τις υπόλοιπες διαταραχές (αγγειοκινητικές, τροφικές κ.λπ)		5-30
445. Δυσκαμψία κατ' ισχίο άρθρωσης:			452. Παραλύσεις εξαιτίας βλάβης περιφερικών νεύρων όπως καθορίζεται στις παραγράφους με αύξοντα αριθμό 87 μέχρι και 95.		
α. Ελαφρού βαθμού	10-15		453. Ανευρύσματα, αποφράξεις, αρτηριοφλεβικές επικοινωνίες κ.λπ παθήσεις των αγγείων των κάτω άκρων όπως καθορίζεται στις παραγράφους με αύξοντα αριθμό 259 μέχρι και 268.		
β. Μετρίου βαθμού	15-25		454. Λεμφικό οίδημα και ελεφαντίαση των κάτω άκρων όπως καθορίζεται στις παραγράφους με αύξοντα αριθμό 269 και 270.		
γ. Μεγάλου βαθμού	25-35				
446. Αγκύλωση κατ' ισχίο άρθρωσης:					
α. Σε ευθεία θέση του μηρού	45				
β. Σε κάμψη (άνω των 30°), προσαγωγή,					

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Α»

ΠΙΝΑΚΑΣ

Εκτίμησης βαθμού μείωσης ικανότητας για εργασία (ποσοστά αναπηρίας) ανάλογα με την ελάττωση της ακουστικής οξύτητας του ενός ή και των δύο ωτών.

ΔΕΞΙΟ ΟΥΣ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΟΗ Έκπτωση ακ. οξ. 0-25%	ΕΛΑΦΡΑ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακ. οξ. 26-45%	ΜΕΣΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακ. οξ. 46-65%	ΕΚΔΗΛΗ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακ. οξ. 66-85%	ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΩΦΩΣΗ Έκπτωση ακ. οξ. 86-95%	ΚΩΦΩΣΗ Έκπτωση ακουστικής οξύτητας 96-100%
---	---	---	---	---	---

Η ελάττωση της ακουστικής οξύτητας πρέπει να εκτιμάται ακουομετρικά και σύμφωνα με τη διεθνή σταθερά (ISO).

ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΟΥΣ

ΠΟΣΟΣΤΑ ΑΝΑΠΗΡΙΑΣ

ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΚΗ ΑΚΟΗ Έκπτωση ακουστ. οξ. 0-25%	0	0	10	10	15	15
ΕΛΑΦΡΑ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακουστ. οξ. 26-45%	0	15	20	20	30	30
ΜΕΣΟΥ ΒΑΘΜΟΥ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακουστ. οξ. 46-65%	10	20	30	30	40	40
ΕΚΔΗΛΗ ΒΑΡΗΚΟΪΑ Έκπτωση ακουστ. οξ. 66-85%	10	20	30	45	50	55
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΩΦΩΣΗ Έκπτωση ακουστ. οξ. 86-95%	15	30	40	50	60	60
ΚΩΦΩΣΗ Έκπτωση ακουστ. οξ. 96-100%	15	30	40	50	60	70

Σημείωση: Σε περιπτώσεις που η ακοή βελτιώνεται με τη χρησιμοποίηση ακουστικής πρόθεσης, τότε ανάλογα με την υπό εξέταση περίπτωση ο βαθμός μείωσης της ικανότητας για εργασία από βαρηκοΪα θα ελαττώνεται κατά 5-10 μονάδες ανάλογα με το βαθμό βελτίωσης της ακοής.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ «Β»

ΠΙΝΑΚΑΣ

Εκτίμησης βαθμού μείωσης ικανότητας για εργασία (ποσοστών αναπηρίας), ανάλογα με την ελάττωση της οπτικής οξύτητας του ενός ή και των δύο οφθαλμών.

	10-5/10	4/10	3/10	2/10	1-2/10	1/10	1/20	κάτω 1/20	0
10-5/10	0	5	10	10	15	20	25	25	25
4/10	5	10	15	15	20	20	30	30	35
3/10	10	15	20	30	35	35	40	45	45
2/10	10	15	30	30	35	40	45	50	55
1-2/10	15	20	35	35	45	50	55	60	60
1/10	20	20	35	40	50	60	70	85	85
1/20	25	30	40	45	55	70	85	90	95
κάτω 1/20	25	30	45	50	60	85	90	95	100
0	25	35	45	55	60	85	95	100	100

Σημείωση: Η οπτική οξύτητα εκτιμάται με διόρθωση με κλασσικά γυαλιά ή φακούς επαφής.

Άρθρο 34

1. Όπου στην κείμενη συνταξιοδοτική νομοθεσία αναφέρεται ότι ο καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας των παθόντων από τραύμα ή νόσημα ενεργείται με βάση τον πίνακα που έχει προσαρτηθεί στο βασιλικό διάταγμα της 17.8.1922 «περί εκτελέσεως του ν. 2769 της 21 Μαΐου 1922 περί απονομής συντάξεως ένεκα στρατιωτικής υπηρεσίας» (ΦΕΚ 153), στο εξής νοείται ο πίνακας του προηγούμενου άρθρου.

2. Ο τρόπος εκτίμησης πολλαπλών αναπηριών εξακολουθεί να διέπεται από τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 35

Συνταξιοδότηση γιατρών του Ε.Σ.Υ. - Προϋποθέσεις

Στο τέλος του άρθρου 1 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος με αριθμό 9, που έχει ως εξής:

«9. Γιατροί του Εθνικού Συστήματος Υγείας (Ε.Σ.Υ.) καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους αποκτούν δικαίωμα σύνταξης από το Δημόσιο, σύμφωνα με τις γενικές διατάξεις που ισχύουν για τους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, εφ' όσον συμπληρώσουν πενταετή τουλάχιστον πλήρη πραγματική υπηρεσία σε θέση γιατρού του Ε.Σ.Υ.. Ο περιορισμός της πενταετίας δεν ισχύει σε περίπτωση θανάτου, απόλυσης λόγω κατάργησης θέσης, αναστολής των διατάξεων που προστατεύουν τη μονιμότητα των γιατρών του Ε.Σ.Υ., ή απομάκρυνσης από την υπηρεσία για τους λόγους που αναφέρονται στην περ. στ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού».

Άρθρο 36

Συντάξιμος μισθός γιατρών Ε.Σ.Υ.

1. Στο άρθρο 9 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος με αριθμό 14, που έχει ως εξής:

«14. Ως μισθός με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξη των γιατρών του Ε.Σ.Υ., που αναφέρονται στην παρ. 9 του άρθρου 1, λαμβάνεται το κατά την παρ. 4 ποσοστό του μηνιαίου βασικού μισθού του βαθμού που έφεραν και μισθοδοτούνταν κατά το χρόνο της εξέδου τους, μαζί με τις τυχόν προσαυξήσεις του επιδόματος πολυετούς παραμονής στον ίδιο βαθμό που προβλέπονται από την παρ. 7 του άρθρου 30 του ν. 1397/1983 (ΦΕΚ 143)».

2. Τα επιδόματα οικογενειακών βαρών που παρέχονται στους λοιπούς πολιτικούς συνταξιούχους του Δημοσίου χορηγούνται με τις ίδιες προϋποθέσεις και περιορισμούς και στους συνταξιοδοτούμενους γιατρούς του Ε.Σ.Υ..

3. Το ποσό της σύνταξης των παραπάνω προσαυξάνεται με το σύστημα της αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής (ΑΤΑ), σύμφωνα με όσα ισχύουν για τους λοιπούς πολιτικούς συνταξιούχους: ο δείκτης τιμών καταναλωτή υπολογίζεται από την ημερομηνία που εφαρμόζεται για τους εν ενεργεία γιατρούς του Ε.Σ.Υ..

Άρθρο 37

Συντάξιμη υπηρεσία γιατρών Ε.Σ.Υ.

1. Στο άρθρο 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται παράγραφος με αριθμό 14, που έχει ως εξής:

«14. Λογίζεται συντάξιμη και προσμετρείται στη λοιπή συντάξιμη υπηρεσία των αναφερόμενων στις διατάξεις της παρ. 9 του άρθρου 1 γιατρών:

α) Κάθε υπηρεσία που λογίζεται συντάξιμη για τους λοιπούς δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους. Ειδικά από τις υπηρεσίες των παρ. 10 και 11 του άρθρου αυτού αναγνωρίζεται υπηρεσία μέχρι πέντε ετών και για θεμελίωση δικαιώματος σύνταξης για όσους αποχωρούν λόγω ορίου ηλικίας και δε θεμελιώνουν δικαίωμα σύνταξης από τις λοιπές συντάξιμες υπηρεσίες τους.

β) Ο χρόνος που απαιτείται ως προσόν διορισμού (ειδικότητας και άσκησης ειδικότητας) και μέχρι δέκα έτη και

γ) ο χρόνος προγενέστερης υπηρεσίας σε νοσοκομειακές μονάδες που λειτουργούσαν ως νομικά πρόσκαιρα ιδιωτικού δικαίου ή ως υπηρεσίες ν.π.ι.δ. και έχουν υπαχθεί ή θα υπαχθούν στις διατάξεις του ν.δ. 2592/1953.

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 13 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται περίπτωση ε', που έχει ως εξής: «ε') της περίπτωσης γ' της παρ. 14 του προηγούμενου άρθρου».

Άρθρο 38

Πρόσθετη ασφάλιση γιατρών Ε.Σ.Υ.

1. α) Οι γιατροί του άρθρου 35 του νόμου αυτού, οι οποίοι δεν ήταν συνταξιούχοι πριν από το διορισμό τους στο Ε.Σ.Υ., με δήλωσή τους, που υποβάλλεται μέσα σε προθεσμία έξι μηνών, είτε από το διορισμό τους είτε από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, και δεν ανακαλείται, μπορούν να διατηρήσουν την ασφάλισή τους σε φορείς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας (ταμεία ή κλάδους) στους οποίους ήταν ασφαλισμένοι πριν από το διορισμό τους, καθώς και το δικαίωμα για αναγνώριση προϋπηρεσιών τους, κατά τις διατάξεις του οικείου φορέα, εφ' όσον δεν έχει υποκύψει σε παραγραφή, άλλως παράγονται αυτοδικαίως στην ασφάλιση του Ταμείου Αρωγής Υπαλλήλων Υπουργείου Κοινωνικών Υπηρεσιών (Τ.Α.Υ.Υ.Κ.Υ.), του Μετοχικού Ταμείου Πολιτικών Υπαλλήλων (Μ.Τ.Π.Υ.) και του Ταμείου Πρόνοιας Δημοσίων Υπαλλήλων (Τ.Π.Δ.Υ.).

β) Αν οι γιατροί του Ε.Σ.Υ. επιλέξουν το προηγούμενο ασφαλιστικό καθεστώς, βαρύνονται εκτός από την εισφορά του ασφαλισμένου και με την τυχόν εργοδοτική εισφορά. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται σε αποδοχές, που καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, μετά από γνώμη του οικείου ασφαλιστικού οργανισμού. Οι αποδοχές αυτές δεν μπορεί να είναι κατώτερες ούτε και ανώτερες από τις ασφαλιστικές αποδοχές των λοιπών ασφαλισμένων του ταμείου.

Με την ίδια απόφαση και με τους περιορισμούς αυτούς καθορίζονται και οι συντάξιμες αποδοχές. Τα παραπάνω πρόσωπα που θα διατηρήσουν την ασφάλιση στον επικουρικό φορέα, στον οποίο είχαν υπαχθεί πριν από το διορισμό τους στο Ε.Σ.Υ. και έχουν ζητήσει την αναγνώριση προηγούμενου χρόνου ασφάλισης, υποχρεούνται να καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές για το χρόνο που θα αναγνωρίσουν. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται στις αποδοχές που είχαν στην προηγούμενη υπηρεσία, κατά την αποχώρησή τους, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού και εξοφλούνται μέσα σε ένα έτος από την ημερομηνία αυτή, άλλως η αναγνώριση και εξαγορά γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του φορέα αυτού.

γ) Για τα πιο πάνω πρόσωπα στην περίπτωση αυτοδικαίως ασφάλισής τους στο Τ.Α.Υ.Υ.Κ.Υ., ως τακτικές αποδοχές για την εφαρμογή του εδαφίου α' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.δ. 95/1973 (ΦΕΚ 169), όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του ν. 253/1976 (ΦΕΚ 16), και την εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 6 του ν.δ. 95/1973, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή της από το άρθρο 19 του ν. 1654/1986 (ΦΕΚ 177), νοούνται ο βασικός μισθός μαζί με τις τυχόν προσαυξήσεις του επιδόματος πολυετούς παραμονής στον ίδιο βαθμό, που προβλέπεται από την παράγραφο 7 του άρθρου 30 του ν. 1397/1983, καθώς και τα ποσά της ΑΤΑ.

Τυχόν κρατήσεις που έγιναν σε αποδοχές μεγαλύτερες από αυτές που ορίζονται στο προηγούμενο εδάφιο συμψηφίζονται με τις τρέχουσες ασφαλιστικές εισφορές. Κατ' εξαίρεση για τις πρόσθετες απολαβές που αναφέρονται στο εδάφιο γ' της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.δ. 95/1973, όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 1 του ν. 253/1976 (ΦΕΚ 16), κράτηση διενεργείται για ποσό μέχρι το ήμισυ του βασικού μισθού του εισαγωγικού κλιμακίου της ΠΕ κατηγορίας δημόσιου πολιτικού υπαλλήλου, όπως ισχύει κάθε φορά, μαζί με το ποσοστό της ΑΤΑ στο παραπάνω ποσό.

Όσοι έχουν ζητήσει την αναγνώριση χρόνου ασφάλισης από τον προηγούμενο φορέα επικουρικής ασφάλισης υποχρεούνται να καταβάλουν ασφαλιστικές εισφορές για το χρόνο που αναγνωρίζεται. Οι εισφορές αυτές υπολογίζονται στις αποδοχές που έχουν κατά την αποχώρησή τους στην προηγούμενη υπηρεσία, όπως αυτές έχουν διαμορφωθεί κατά την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, και εξοφλούνται μέσα σε ένα έτος από την ημερομηνία αυτή.

Προκειμένου για το Τ.Π.Δ.Υ. οι ασφαλιστικές εισφορές και ο υπολογισμός του εφάπαξ βοηθήματος γίνεται στο βασικό μισθό μαζί με τις τυχόν προσαυξήσεις του επιδόματος πολυετούς παραμονής στον ίδιο βαθμό, που προβλέπεται από την παράγραφο 7 του άρθρου 30 του ν. 1397/1983, καθώς και τα ποσά της ΑΤΑ.

2.α) Οι γιατροί του άρθρου 35 του νόμου αυτού, οι οποίοι ήταν συνταξιούχοι πριν από το διορισμό τους στο Ε.Σ.Υ., μπορούν με τη διαδικασία της προηγούμενης παραγράφου να εξαιρεθούν από την ασφάλιση του Τ.Α.Υ.Υ.Κ.Υ. ή του Μ.Τ.Π.Υ. ή του Τ.Π.Δ.Υ..

Η σύνταξη που καταβάλλεται στα πρόσωπα αυτά, σε περίπτωση αναστολής της από το Δημόσιο ή άλλο φορέα κύριας ασφάλισης, αναπροσαρμόζεται μετά την εξέδότης από το Ε.Σ.Υ., στο ύψος που έχει καθοριστεί για τους πρώην συναδέλφους τους, με τα ίδια ασφαλιστικά δεδομένα.

β) Οι γιατροί της προηγούμενης περίπτωσης μπορούν με την ίδια διαδικασία να υπαχθούν στην ασφάλιση του Τ.Α.Υ.Υ.Κ.Υ., του Μ.Τ.Π.Υ. και Τ.Π.Δ.Υ., ή να συνεχίσουν την ασφάλισή τους στους φορείς επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας από τους οποίους έπαιρναν επικουρική σύνταξη. Στην περίπτωση αυτήν εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της περ. β' και οι διατάξεις του πρώτου και δεύτερου εδαφίου της περ. γ' της παρ. 1 του άρθρου αυτού. Ο χρόνος ασφάλισής τους λαμβάνεται υπόψη για την προσαύξηση του ποσού της σύνταξής τους σε περίπτωση αλλαγής ασφαλιστικού φορέα σύμφωνα με τις διατάξεις της διαδοχικής ασφάλισης ή για την αναπροσαρμογή της σε περίπτωση συνέχισης ασφάλισης στον ίδιο ασφαλιστικό φορέα.

γ) Ειδικά οι γιατροί της παραγράφου αυτής μπορούν να εξαιρεθούν ή να συνεχίσουν την ασφάλισή τους σε έναν ή και περισσότερους ασφαλιστικούς φορείς.

3. Η προϋπηρεσία που αναγνωρίζεται από το Δημόσιο, κατά την παρ. 1 του άρθρου 37 του νόμου αυτού, λαμβάνεται υπόψη με αίτηση του ενδιαφερομένου για τον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος του Τ.Π.Δ.Υ.. Η αναγνώριση και εξαγορά του χρόνου αυτού ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις της νομοθεσίας του Τ.Π.Δ.Υ..

4. Προκειμένου για τους γιατρούς του Ε.Σ.Υ., η προθεσμία που προβλέπεται από το άρθρο 9 παρ. 1 περ. β' του ν.δ. 95/1973, όπως ισχύει, ορίζεται σε ένα έτος από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού.

Άρθρο 39

Εργοδοτική εισφορά υπέρ Τ.Σ. Λ.Υ.

1. Τα νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία της χώρας, που ήταν υποχρεωμένα να καταβάλλουν υπέρ του Ταμείου Αυτασφάλισεως και Συντάξεως Υγειονομικών (Τ.Σ.Α.Υ.) εργοδοτική εισφορά πριν από την έναρξη ισχύος των διατάξεων του ν. 1397/1983, καταβάλλουν εργοδοτική εισφορά για το ιατρικό προσωπικό που απασχολούν και μετά την έναρξη του στο Ε.Σ.Υ., σύμφωνα με τις διατάξεις του παραπάνω νόμου.

Η εισφορά αυτή είναι ίση με ποσοστό 9,5 στα εκατό και υπολογίζεται στο ποσό μόνο του βασικού μισθού του 1ου μισθολογικού κλιμακίου δημόσιου διοικητικού πολιτικού υπαλλήλου κατηγορίας Π Ε..

2. Ποσά εργοδοτικής εισφοράς, που έχουν καταβληθεί υπέρ του Τ.Σ.Α.Υ. από νοσηλευτικά ιδρύματα και νοσοκομεία μετά την υπαγωγή τους στις διατάξεις του ν.δ. 2599/1953 και μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, θεωρείται ότι νόμιμα καταβλήθηκαν και δεν επιστρέφονται.

Άρθρο 40

Έκταση εφαρμογής

1. Οι διατάξεις των άρθρων 35 έως 39 του νόμου αυτού δεν έχουν εφαρμογή στους γιατρούς που εξέρχονται από την υπηρεσία χωρίς να συντρέχουν οι όροι και οι προϋποθέσεις του άρθρου 35.

Το συνταξιοδοτικό δικαίωμα των γιατρών του προηγούμενου εδαφίου κρίνεται κατά τις γενικές διατάξεις που ισχύουν για τη συνταξιοδότηση των λοιπών δημόσιων πολιτικών υπαλλήλων. Ως μισθός βασικός, με βάση τον οποίο κανονίζεται η σύνταξή τους, λαμβάνεται υπόψη ο μισθός του μισθολογικού κλιμακίου που καθορίζεται σύμφωνα με τα έτη υπηρεσίας τους και αντιστοιχεί στον κλάδο των δημόσιων πολιτικών υπαλλήλων, με τους οποίους έχουν τα ίδια τυπικά προσόντα.

Ο παραπάνω μισθός προσαυξάνεται με το ανάλογο επίδομα χρόνου υπηρεσίας.

Οι διατάξεις της παραγράφου αυτής εφαρμόζονται για την απονομή της σύνταξης και εφάπαξ παροχής και από τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης και πρόνοιας των παραπάνω προσώπων.

2. Με βάση τις διατάξεις των άρθρων 35 έως 39 του νόμου αυτού κρίνεται, ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων που υποβάλλεται στην αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους, και το συνταξιοδοτικό δικαίωμα όσων γιατρών έχουν εξέλθει ήδη από την υπηρεσία καθώς και των μελών των οικογενειών όσων έχουν πεθάνει.

3. Υποθέσεις συνταξιοδότησης που έχουν ήδη κριθεί επανεξετάζονται αυτεπαγγέλτως ή μετά από αίτηση των ενδιαφερομένων. Ποσά που έχουν τυχόν καταβληθεί επί πλέον δεν αναζητούνται.

Άρθρο 41

Αναπροσαρμογή συντάξεων Α.Ε.Ι. - Τ.Ε.Ι.

1. Οι συντάξεις του διδακτικού προσωπικού των Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Α.Ε.Ι.), του εκπαιδευτικού προσωπικού των Τε-

χνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων (Τ.Ε.Ι.), του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. και των Τ.Ε.Ι. που εντάχθηκε σε θέσεις Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του άρθρου 13 του ν. 1268/1982 (ΦΕΚ 87) και Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Π.) του άρθρου 15 του ν. 1404/1983 (ΦΕΚ 173), που έχει εξέλθει της υπηρεσίας από την έναρξη της ισχύος των νόμων αυτών και μέχρι την έναρξη της ισχύος του νόμου αυτού, αναπροσαρμόζονται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του κράτους σύμφωνα με το μισθολόγιο του ν. 1517/1985 (ΦΕΚ 25).

2. Οι συντάξεις του εκπαιδευτικού προσωπικού της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. που εντάσσεται σε μόνιμες θέσεις εκπαιδευτικού προσωπικού των Τ.Ε.Ι. σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 1 του ν. 1517/1985, καθώς και του εκπαιδευτικού προσωπικού των παιδαγωγικών ακαδημιών, των σχολών νηπιαγωγών, των ανώτατων σχολών οικιακής οικονομίας, της Εκκλησιαστικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Βελίας, της Εκκλησιαστικής Παιδαγωγικής Ακαδημίας Θεσσαλονίκης, της Ανώτερης Εκκλησιαστικής Σχολής Αθηνών, του Διδασκαλείου Μέσης Εκπαίδευσης, του Μαρσολείου Διδασκαλείου Δημοτικής Εκπαίδευσης και του Κέντρου Μετάφρασης και Διερμηνείας (ΚΕ.ΜΕ.ΔΙ.), που κατατάσσεται σε νέες βαθμίδες σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου 1 του ν. 1517/1985 και έχει εξέλθει της υπηρεσίας από την έναρξη της ισχύος του ίδιου νόμου και μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού, αναπροσαρμόζονται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους ύστερα από την έκδοση της πράξης ένταξης ή κατάταξης στις μισθολογικές βαθμίδες του ν. 1517/1985.

3. Ως συντάξιμος μισθός για την αναπροσαρμογή των παραπάνω συντάξεων λαμβάνεται υπόψη ο βασικός μισθός και η ποσοστιαία προσαύξηση της περίπτωσης α' της παραγράφου 4 του άρθρου 1 του ν. 1517/1985 προκειμένου για το διδακτικό προσωπικό των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι. ή το επίδομα χρόνου υπηρεσίας του ν. 1505/1984 (ΦΕΚ 194) για τους αναφερόμενους στην παράγραφο 6 του άρθρου 1 του ν. 1517/1985.

4. Η σύνταξη των μελών του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι., τα οποία έχουν επιλέξει την υπαγωγή τους στο μισθολόγιο του ν. 1505/1984, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 2 του ν. 1517/1985, κανονίζεται με βάση το μισθολόγιο που επέλεξαν.

5. α) Η διαφορά μεταξύ της σύνταξης που κανονίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων και του συνολικού ποσού που καταβάλλεται για σύνταξη, διορθωτικό ποσό και ΑΤΑ την 30.4.1985 θα χορηγηθεί σταδιακά ως εξής:

αα) το 75% της διαφοράς από 1.1.1985 και

ββ) το σύνολο της διαφοράς από 1.5.1985.

β) Ειδικά η διαφορά της σύνταξης που κανονίζεται για το εκπαιδευτικό προσωπικό της Σ.Ε.Λ.Ε.Τ.Ε. και του συνολικού ποσού που καταβάλλεται για σύνταξη, διορθωτικό ποσό και ΑΤΑ την 14.7.1985 και θα χορηγηθεί σταδιακά ως εξής:

αα) το 50% της διαφοράς από 15.7.1985 και

ββ) το σύνολο της διαφοράς από 1.1.1986

6. Οι συντάξεις του λοιπού διδακτικού προσωπικού των Α.Ε.Ι., των συμβούλων του ΚΕ.Μ.Ε. και των διευθυντών των διδασκαλείων μέσης και δημοτικής εκπαίδευσης που έχουν εξέλθει της υπηρεσίας μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 1517/1985, καθώς και οι συντάξεις των τέως συμβούλων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του ν. 4379/1964 (ΦΕΚ 182) που κατατάχθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 84 του ν. 1566/1985 (ΦΕΚ 167) σε προσωρινές θέσεις συμβούλων του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του ν. 4379/1964, από την έναρξη της ισχύος του α.ν. 129/1967 (ΦΕΚ 163), και που συστάθηκαν με τον ίδιο νόμο, αναπροσαρμόζονται αυτεπαγγέλτως από την αρμόδια διεύθυνση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους σύμφωνα με τις διατάξεις του ίδιου νόμου και με την ακόλουθη κατά βαθμίδα αντιστοιχία:

ΠΑΛΑΙΑ ΒΑΘΜΙΔΑ

α. Σύμβουλος Α' ΚΕ.Μ.Ε., Σύμβουλος Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του ν. 4379/1964, μόνιμος καθηγητής τακτικής, έκτακτης ή έκτακτης αυτοτελούς έδρας . . . . . Καθηγητής
β. Έκτακτος μόνιμος καθηγητής, έκτακτος επί θητεία καθηγητής, τακτικής ή έκτακτης αυτοτελούς έδρας, Σύμβουλος Β' ΚΕ.Μ.Ε. και Ειδικός Σύμβουλος του ΚΕ.Μ.Ε. και διευθυντής διδασκαλείου μέσης και δημοτικής εκπαίδευσης . . . . . Αναπληρωτής Καθηγητής

ΝΕΑ ΒΑΘΜΙΔΑ

Καθηγητής

Αναπληρωτής Καθηγητής

γ. Έκτακτος εντεταλμένος χωρίς έδρα καθηγητής, επίκουρος καθηγητής και εντεταλμένος υφηγητής

Επίκουρος καθηγητής

7. Η διαφορά της σύνταξης που κανονίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου και του συνολικού ποσού που καταβάλλεται για σύνταξη, διορθωτικό ποσό και ΑΤΑ την 30.4.1985 θα χορηγηθεί σταδιακά ως εξής:

- α) το 30% της διαφοράς από 1.7.87,
- β) το άλλο 30% από 1.1.1988 και
- γ) το υπόλοιπο 40% από 1.1.1989.

8. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν εφαρμογή και για τις οικογένειες όσων από αυτούς έχουν πεθάνει.

9. Η ΑΤΑ των συντάξεων των προηγούμενων παραγράφων που αναπροσαρμόζεται αργίζει να δίνεται κανονικά από 1.5.1985 και για το προσωπικό της Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε. καταβάλλεται από 15.7.1985, σύμφωνα με τις κοινές αποφάσεις με αριθμούς Γ. 691/127/Μ 13/3-36/25.1.1982, που κυρώθηκε με το άρθρο 9 του ν. 1282/1982 (ΦΕΚ 110), Γ. 854/65/Μ 13/3-36/26.1.1984 (ΦΕΚ 56) των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εμπορικής Ναυτιλίας, που κυρώθηκε με το άρθρο 10 του ν. 1518/1985 (ΦΕΚ 30) και ΟΙΚ 176/Μ 13/3-36/18.3.1987 των Υπουργών Οικονομικών, Υγείας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και Εμπορικής Ναυτιλίας (ΦΕΚ 192).

Για τον υπολογισμό της ΑΤΑ από 1ης Μαΐου 1985 και από 15.7.1985, αντίστοιχα και εφεξής λαμβάνονται υπόψη η αναπροσαρμοζόμενη σύνταξη, τα επιδόματα ανικανότητας ή νόσου, τα οικογενειακά επιδόματα και τα τυχόν προσωπικά και αμεταβίβαστα επιδόματα της επόμενης παραγράφου.

10. Εφ' όσον κατά την εκτέλεση της πράξης αναπροσαρμογής το συνολικό ποσό της σύνταξης μαζί με το δικαιούμενο ποσό της ΑΤΑ, από 1.5.1985 και για το προσωπικό της Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε. από 15.7.1985 και μετά, είναι μικρότερο από το συνολικό ποσό που καταβάλλεται για σύνταξη, διορθωτικό ποσό και ΑΤΑ, το επί πλέον ποσό διατηρείται αμετάβλητο ως προσωπικό και αμεταβίβαστο επίδομα.

11. Οι διατάξεις της κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Κοινωνικών Υπηρεσιών με αριθμό Γ. 691/127/Μ 13/3-36/25.1.1982, που κυρώθηκε με το άρθρο 9 του ν. 1282/1982, κατά το μέρος που προβλέπουν την καταβολή διορθωτικού ποσού και ΑΤΑ μέχρι 30 Απριλίου 1985 στις συντάξεις και προκειμένου για τις συντάξεις του προσωπικού της Σ.Ε.Α.Ε.Τ.Ε. μέχρι 14.7.1985, δεν έχουν εφαρμογή για όσους συνταξιοδοτούνται με μισθολογικές βαθμίδες του ν. 1517/1985.

12. Η πλασματική υπηρεσία, που προβλέπεται από ειδικές συνταξιοδοτικές διατάξεις και λογίζεται ως πραγματική δημόσια υπηρεσία για κάθε συνέπεια, λαμβάνεται υπόψη μόνο για την προσαύξηση του επιδόματος χρόνου ή τόπου υπηρεσίας και των συντάξιμων ετών. Η υπηρεσία αυτή σε καμιά περίπτωση δεν υπολογίζεται για τον προσδιορισμό μισθολογικής βαθμίδας, βαθμού ή κλιμακίου.

13. Οι συντάξεις του λοιπού προσωπικού που αναφέρεται στις παραγράφους 1 και 2, που έχει εξέλθει της υπηρεσίας μέχρι την έναρξη ισχύος του ν. 1517/1985, αναπροσαρμόζονται αυτεπαγγέλτως σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1505/1984 και 1694/1987 (ΦΕΚ 35).

Άρθρο 42

Κατώτατο όριο

Το κατώτατο όριο σύνταξης των συνταξιούχων, των οποίων οι συντάξεις αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου, ορίζεται, με συνυπολογισμό και του επιδόματος ανικανότητας που τυχόν καταβάλλεται, σε δρχ. δώδεκα χιλιάδες διακόσιες σαράντα (12.240) από 30 Απριλίου 1984.

Ο υπολογισμός της ΑΤΑ του παραπάνω κατώτατου ορίου σύνταξης ή βοηθήματος από 1ης Μαΐου 1984 και εφεξής γίνεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 10 του ν. 1694/1987.

Άρθρο 43

Επίδομα οικογενειακών βαρών

1. Το επίδομα οικογενειακών βαρών που προβλέπεται από το άρθρο 11 του ν. 1505/1984 για τους εν ενεργεία δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, παρέχεται και σε όσους από το προσωπικό των προηγούμενων άρθρων εξέρχονται ή έχουν εξέλθει από την υπηρεσία, με τις ίδιες προϋποθέσεις και περιορισμούς.

2. Ειδικά στην περίπτωση που ο συνταξιούχος είναι και υπάλληλος ή συνταξιούχος του δημόσιου τομέα, όπως αυτός καθορίζεται με τη διάταξη της παρ. 6 του άρθρου 1 του ν. 1256/1982 (ΦΕΚ 65), το επίδομα οικογενειακών βαρών καταβάλλεται από μια μόνο πηγή κατ' επιλογή του.

3. Η διαφορά που προκύπτει από την αύξηση του παραπάνω επιδόματος:

α) για όσους εξήλθαν από την υπηρεσία από την έναρξη της ισχύος των ν. 1268/1982, 1404/1982 και 1517/1985 και μέχρι την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού καταβάλλεται σύμφωνα με όσα ορίζονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 41 και

β) για όσους έχουν εξέλθει πριν από την έναρξη ισχύος των νόμων αυτών καταβάλλεται σταδιακά ως εξής:

- αα) το 30% από 1.7.1987,
- ββ) το άλλο 30% από 1.1.1988 και
- γγ) το υπόλοιπο 40% της διαφοράς από 1.1.1989.

Άρθρο 44

Έννοια συντάξιμου μισθού

1. Όπου στη συνταξιοδοτική νομοθεσία αναφέρεται βασικός μισθός ή μισθός ορισμένου βαθμού, εφεξής νοείται ο βασικός μισθός της μισθολογικής βαθμίδας του ν. 1517/1985, για το προσωπικό που υπάγεται στις διατάξεις του.

2. Όπου στη συνταξιοδοτική νομοθεσία αναφέρεται επίδομα χρόνου υπηρεσίας, εφεξής νοείται και η ποσοστιαία προσαύξηση ετών και τόπου υπηρεσίας για το προσωπικό της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 45

Κατώτατα όρια συντάξεων - Καθορισμός πολεμικών συντάξεων

1. Το κατώτατο όριο σύνταξης ή βοηθήματος των συνταξιούχων δικαστικών και στρατιωτικών, των οποίων η σύνταξη αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των ν. 1587/1986 (ΦΕΚ 37) και 1643/1986 (ΦΕΚ 126), ορίζεται, με συνυπολογισμό και του επιδόματος ανικανότητας που τυχόν καταβάλλεται, σε δραχμές δώδεκα χιλιάδες διακόσιες σαράντα (12.240) από 30 Απριλίου 1984.

2. Το κατώτατο όριο σύνταξης ή βοηθήματος των πολεμικών συντάξεων και βοηθημάτων γενικά ορίζεται, με συνυπολογισμό και του επιδόματος ανικανότητας που τυχόν καταβάλλεται, σε δραχμές δεκατρείς χιλιάδες επτακόσιες είκοσι (13.720) από 30 Απριλίου 1984.

3. Το επίδομα οικογενειακών βαρών που προβλέπεται από την παράγραφο 3 του άρθρου 2 του ν. 1643/1986 παρέχεται και στους πολεμικούς συνταξιούχους και βοηθηματούχους που η σύνταξη τους δεν καθορίζεται με βάση μισθό ενέργειας, καθώς και στους συνταξιούχους της παραγράφου 9 του άρθρου 34 του π.δ. 1041/1979 με τις ίδιες προϋποθέσεις και τους ίδιους περιορισμούς.

4. Οι πολεμικές συντάξεις που δεν υπολογίζονται με βάση μισθό ενέργειας, τα επιδόματα ανικανότητας που καταβάλλονται με τις συντάξεις αυτές και ο μηνιαίος συντάξιμος μισθός των παραγράφων 9 και 10 του άρθρου 34 του π.δ. 1041/1979 καθορίζονται από 30 Απριλίου 1984 στα ποσά που προκύπτουν από τη συγχώνευση των ποσών της βασικής σύνταξης, του διορθωτικού ποσού και των ποσών της ΑΤΑ που χορηγήθηκαν μέχρι την ημερομηνία αυτήν, όπως αυτά αναφέρονται στην παράγραφο 4 της απόφασης οικ. 493/Μ13/4-67/31.3.1987 του Υπουργού Οικονομικών (ΦΕΚ 203).

5. Η ΑΤΑ των συντάξεων ή βοηθημάτων των προηγούμενων παραγράφων θα υπολογίζεται εφεξής με τα ποσοστά της που χορηγήθηκαν από 1ης Μαΐου 1984 σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 9 του άρθρου 10 του ν. 1694/1987.

6. Η διαφορά που τυχόν προκύπτει από την εφαρμογή των προηγούμενων παραγράφων θα καταβληθεί, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις διατάξεις του άρθρου 7 του ν. 1643/1986.

Άρθρο 46

1. Στο τέλος της περίπτωσης μη' της παρ. 1 του άρθρου 12 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι διατάξεις των προηγούμενων εδαφίων έχουν εφαρμογή και για τους ερευνητές - ειδικούς λειτουργικούς επιστήμονες των Ερευνητικών Κέντρων και Ινστιτούτων που διέπονται από τις διατάξεις του ν. 1514/1985 (ΦΕΚ 13) και υπάγονται στο ασφαλιστικό καθεστώς του Δημοσίου».

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή και

για όσους από το παραπάνω προσωπικό έχουν υπαχθεί στο ειδικό συνταξιοδοτικό καθεστώς του ν. 3163/1955 (ΦΕΚ 71).

Άρθρο 47

Έκταση εφαρμογής - Οικονομικά αποτελέσματα

1. Οι διατάξεις των προηγούμενων άρθρων, εφ' όσον δεν ορίζεται διαφορετικά στις επί μέρους διατάξεις, έχουν εφαρμογή και για δικαιώματα που ρυθμίζονται από αυτόν και γεννήθηκαν πριν από την έναρξη της ισχύος του. Επίσης εφαρμόζονται αναλόγως και για συντάξεις που διέπονται από τις διατάξεις που ισχύουν για τους δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, είτε κατά παραπομπή σε αυτές είτε με νομοθετήματα που περιλαμβάνουν παρόμοιες διατάξεις.

2. Η αναγνώριση των δικαιωμάτων της προηγούμενης παραγράφου ενεργείται ύστερα από αίτηση των δικαιούχων και τα οικονομικά αποτελέσματα από τον κανονισμό ή την αύξηση της σύνταξης αρχίζουν από την πρώτη του μήνα κατά τον οποίο εκδίδεται η σχετική πράξη ή απόφαση.

3. Συντάξεις, που τυχόν έχουν κανονιστεί ή καταβάλλονται διαφορετικά από όσα ορίζονται στις διατάξεις του νόμου αυτού, ανακαθορίζονται από την πρώτη του έκτου μήνα από την έναρξη της ισχύος του, είτε αυτεπαγγέλτως είτε ύστερα από αίτηση των ενδιαφερομένων. Ποσά που τυχόν έχουν καταβληθεί επί πλέον δεν αναζητούνται.

Άρθρο 48

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 1 του ν. 541/1977 (ΦΕΚ 42) προστίθεται περίπτωση λα' ως εξής:

«λα') Συνδέσμων δήμων, δήμων και κοινοτήτων και συνδέσμων κοινοτήτων που υπάγεται στις διατάξεις του Α' μέρους του ν. 1188/1981 (ΦΕΚ 204)».

Άρθρο 49

Στο τέλος της παρ. 3 του άρθρου 15 του Κώδικα Πολιτικών και Στρατιωτικών Συντάξεων προστίθεται εδάφιο με το ακόλουθο περιεχόμενο:

«Ειδικά για τους άνδρες της Τελωνοφυλακής, που υπηρετούσαν στο Σώμα αυτό κατά την έναρξη ισχύος του π.δ. 284/1988 (ΦΕΚ 128) και υπάχθηκαν στον κλάδο των τελωνειακών υπαλλήλων, η ανωτέρω προσαύξηση της σύνταξης παρέχεται ανεξάρτητα από τα έτη υπηρεσίας τους στην Τελωνοφυλακή».

Άρθρο 50

1. Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 9 του π.δ. 1041/1979 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Κατ' εξαίρεση, η σύνταξη, των υπαλλήλων που έχουν επανακαταταχθεί σε μισθολογικά κλιμάκια σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9 του ν. 1810/1988 (ΦΕΚ 223), οι οποίοι αποχωρούν από την υπηρεσία τους από 1η Ιουλίου 1988 και εφεξής και φέρουν κατά την έξοδό τους από την υπηρεσία μισθολογικό κλιμάκιο μικρότερο από εκείνο που είχαν κατά την 30ή Ιουνίου 1988, κανονίζεται με βάση το μισθό του μεγαλύτερου μισθολογικού κλιμακίου προσαυξημένου με το επίδομα χρόνου υπηρεσίας του χρόνου εξόδου τους από την υπηρεσία».

2. Συντάξεις που έχουν ήδη κανονιστεί αντίθετα από τις διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου ανακαθορίζονται από την ημέρα έναρξης καταβολής τους ούχθεν από της αρμόδιες διεθύνσεις του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους.

3. Οι διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων έχουν ανάλογη εφαρμογή και για τους υπαλλήλους των Ο.Τ.Α. και των άλλων ν.π.δ.δ. οι οποίοι συνταξιοδοτούνται με διατάξεις που παραπέμπουν στις διατάξεις των δημοσίων υπαλλήλων ή επαναλαμβάνουν κατά βάση τις διατάξεις αυτές.

4. Τα μερίσματα και βοηθήματα που καταβάλλονται από τα ταμεία επικουρικής ασφάλισης και Πρόνοιας κανονίζονται ή ανακαθορίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος.

Άρθρο 51

Η παράγραφος 8 του άρθρου 9 του ν. 1447/1984 (ΦΕΚ 85) αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Οι αξιωματικοί που προάγονται με τις διατάξεις των παραγράφων 1α, 1β και 1γ του άρθρου 3 του παρόντος νόμου τίθενται σε αποστρατεία από την επομένη της προαγωγής τους και δικαιούνται κατ' εξαίρεση σύνταξη με βάση το μισθό του βαθμού που λαμβάνουν προαγόμενοι κατ' εφαρμογή του νόμου αυτού».

Άρθρο 52

Στην παράγραφο 1 του άρθρου 4 του ν. 1378/1983 (ΦΕΚ 101) προστίθεται εδάφιο, που έχει ως εξής:

«Στη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου περιλαμβάνονται και οι τελειόφοιτοι μαθητές της Σχολής Τεχνικών Υπαξιόνων Αεροπορίας (ΣΤΥΑ)».

Άρθρο 53

1. Ασφαλισμένοι του Τ.Σ.Ε.Μ.Ε.Δ.Ε. που διέτελσαν ή διατελούν βουλευτές, εφ' όσον έχουν εκλεγεί σε τρεις (3) κοινοβουλευτικές περιόδους ή έχουν τουλάχιστον εξαετή συνολική βουλευτική θητεία και έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 20 χρόνια ασφάλισης στο Ταμείο αυτό, με οποιαδήποτε ιδιότητα, μετά την παραιτήσή τους από την άσκηση του επαγγέλματός τους δικαιούνται να αναγνωρίσουν με εξαγορά τόσο χρόνο ασφάλισης στο Ταμείο, όσος απαιτείται προκειμένου να θεμελιώσουν δικαίωμα για πλήρη σύνταξη.

2. Η εξαγορά του προαναφερόμενου χρόνου γίνεται με την καταβολή ποσού εισφοράς, ίσου με εκείνο που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 11 του άρθρου 6 του α.ν. 2326/1940, όπως αυτό συμπληρώθηκε με τη παρ. 1 του άρθ. 5 του ν. 915/1979 (ΦΕΚ 103 Α').

Το συνολικό ποσό της οφειλής είναι δυνατό να εξοφληθεί σε 48 ισόποσες μηνιαίες δόσεις.

3. Το δικαίωμα αναγνώρισης χρόνου ασφάλισης των βουλευτών που προβλέπεται από τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 4507/1966 που καταργήθηκαν από τις διατάξεις του α.ν. 189/1967 (ΦΕΚ 202 Α') και επανήλθαν σε ισχύ, από το χρόνο της κατάργησής τους, με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν.δ. 18/1974, όπως αντικαταστάθηκαν από τις διατάξεις του εδ. α της παρ. 14 του ν. 38/1975, καθώς και της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 286/1976 παρέχεται και σε όσους βουλευτές έχουν βουλευτική θητεία μικρότερη των τριών κοινοβουλευτικών περιόδων, με την προϋπόθεση ότι έχουν διατελέσει βουλευτές τουλάχιστον για έξι (6) συνολικά έτη.

Άρθρο 54

Κατ' εξαίρεση, μηχανικοί ή υπομηχανικοί που υπάγονται στις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 19 του ν. 1539/1985 μπορούν να ζητήσουν την εξαίρεσή τους από την ασφάλιση των Ταμείων που αναφέρονται σ' αυτή, εφ' όσον καλύπτονται ασφαλιστικά από τους δύο φορείς κύριας ασφάλισης.

Η εξαίρεση αρχίζει τον επόμενο μήνα από εκείνον της υποβολής δήλωσης από τον ενδιαφερόμενο προς τον οικείο φορέα και στον εκκαθαριστή των αποδοχών του, η οποία θα πρέπει να υποβληθεί μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του νόμου αυτού και δεν ανακαλείται.

Προκειμένου για τα ανωτέρω πρόσωπα τα οποία θα υπαχθούν στις διατάξεις του ν.δ. 874/1971 μετά την ισχύ του παρόντος νόμου, μπορούν με αμετάκλητη δήλωσή τους, η οποία θα πρέπει να υποβληθεί στον αρμόδιο εκκαθαριστή μέσα σε τρεις (3) μήνες από την υπαγωγή τους στο ν.δ. 874/1971, να ζητήσουν εξαίρεσή τους από την ασφάλιση των ταμείων που ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 του ν. 1539/1985.

Άρθρο 55

Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 941/1979 (ΦΕΚ 154) προστίθεται περίπτωση ε', η οποία έχει ως εξής:

«ε) Φιλίππου Ένωσης».

Άρθρο 56

1. Επιτρέπεται στους υπαλλήλους του Ο.Δ.Δ.Υ. να συμμετέχουν στις δημοπρασίες του Οργανισμού προκειμένου να προμηθεύονται αυτοκίνητα για δική τους χρήση με τους όρους και τις προϋποθέσεις που ισχύουν για τους δημόσιους υπαλλήλους.

2. Στους τακτικούς υπαλλήλους του Ο.Δ.Δ.Υ. και στα μέλη των οικογενειών τους παρέχεται από το Δημόσιο υγειονομική περίθαλψη με τους όρους και προϋποθέσεις που παρέχεται αυτή στους τακτικούς υπαλλήλους του Δημοσίου και στα μέλη των οικογενειών τους, όπως καθορίζονται από τις σχετικές διατάξεις.

Η προϋπηρεσία των ανωτέρω στον Ο.Δ.Δ.Υ. αναγνωρίζεται ως τακτικού δημοσίου υπαλλήλου για τη χορήγηση αναρρωτικών αδειών και την παροχή υγειονομικής περίθαλψης κατά περίπτωση.

Η ανωτέρω υγειονομική περίθαλψη παρέχεται και σε όσους θα συνταξιοδοτηθούν από τη δημοσίευση του νόμου και μετά τακτικούς υπαλλήλους του Οργανισμού, καθώς και στα μέλη των οικογενειών τους.

3. Με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου του Ο.Δ.Δ.Υ. και με τους όρους και τις προϋποθέσεις που καθορίζουν οι πιστωτικές αρχές, μπορεί να χορηγούνται στους τακτικούς και με σύμβαση αορίστου χρό-

νου υπαλλήλους αυτού δάνεια μέχρι του ύψους τριών (3) μηνιαίων τακτικών αποδοχών εξοφλητέα σε 36 έντοκες ισόποσες μηνιαίες δόσεις, της πρώτης καταβλητέας μετά ένα μήνα από τη χορήγηση του δανείου, με εκχώρηση αποδοχών και με τον περιορισμό της εξόφλησης του προηγούμενου δανείου για τη χορήγηση νεότερου.

Άρθρο 57

Ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης πετρελαιοειδών προϊόντων.

1. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 4 του ν. 1038/1980, όπως αυτές τροποποιήθηκαν και συμπληρώθηκαν μεταγενέστερα, για τα παρακάτω πετρελαιοειδή προϊόντα ορίζεται από 13.9.1988 ως εξής:

ΕΙΔΟΣ	ΔΙΑΚΡΙΣΗ ΣΥΝΔΥΑΣΜ. ΟΝΟΜΑΤΟΛ. ΜΕ ΚΩΔΙΚΟ	ΠΟΣΟ ΦΟΡΟΥ ΣΕ ΔΡΧ.	ΜΟΝΑΔΑ ΕΠΙΒΟ ΛΗΣ
(1)	(2)	(3)	(4)
α. Βενζίνη αεροπλάνων.	27.10.00.31	40.000	χλ/τρο
β. Βενζίνη υψηλής συμπίεσης 96 οκτανίων MIN (PREMIUM) 0,15 γραμ. μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10.00.35	31.483	χλ/τρο
γ. Βενζίνη χωρίς μολύβδο	27.10.00.33	28.380	χλ/τρο
δ. Βενζίνη κοινή 90 οκτανίων MIN (REGULAR) 0,40 γραμ. μολύβδου στο λίτρο MAX.	27.10.00.35	31.044	χλ/τρο
ε. Βενζίνη για γεωργικές χρήσεις άρθρου 16 του ν. 3686/1957 (ΦΕΚ Α' 64) και δασικών συνεταιρισμών άρθρου 5 του ν. 827/1978 (ΦΕΚ Α' 194).	27.10.00.35	14.867	χλ/τρο
στ. Βενζίνη εκχύλισης (εξάνιο που παραλαμβάνεται με τους όρους των διατάξεων του β.δ. 57/24.1.67 (ΦΕΚ 14/67/Α).	27.10.00.25	3.000	ο μετρ. τον.
ζ. Φωτιστικό πετρέλαιο.	27.10.00.55	52.934	ο μετρ. τον.
η. Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,3% κατά βάρος.	27.10.00.69	14.866	χλ/τρο
θ. Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL), με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,5% κατά βάρος.	27.10.00.69	14.679	χλ/τρο
ι. Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης (DIESEL) άλλο από εκείνα των περιπτώσεων η' και θ'.	27.10.00.69	17.000	χλ/τρο
ια. Πετρέλαιο εσωτερικής καύσης «AUTOMOTIVE DIESEL».	27.10.00.59	14.679	χλ/τρο
ιβ. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος.	27.10.00.79	9.190	ο μετρ. τον.
ιγ. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 1 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5% κατά βάρος.	27.10.00.79	12.180	ο μετρ. τον.
ιδ. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος.	27.10.00.79	8.496	ο μετρ. τον.
ιε. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 2 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 3,5% κατά βάρος.	27.10.00.79	11.486	ο μετρ. τον.
ιστ. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 0,7% κατά βάρος.	27.10.00.79	8.671	ο μετρ. τον.
ιζ. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης No 3 με περιεκτικότητα σε θείο MAX 4% κατά βάρος.	27.10.00.79/11.728	ο μετρ. τον.	

(1)	(2)	(3)	(4)
ιη. Πετρέλαιο εξωτερικής καύσης άλλο από εκείνο των περιπτώσεων ιβ, ιγ, ιδ, ιε, ιστ και ιζ.	27.10.00.79/14.500	ο μετρ. τον.	
ιβ. Προπάνιο.	27.11.12.11	και	
	27.11.12.99	8.000	ο μετρ. τον.
ιγ. Βουτάνιο.	27.11.13.90	8.418	ο μετρ. τον.
κα. Υγραέριο μίγμα (προπανίου και βουτανίου).	27.11.12.99		
	27.11.13.90	8.000	ο μετρ. τον.
	27.11.19.00		
κβ. Προπάνιο που παραλαμβάνεται απ' ευθείας από βιομηχανίες προκειμένου να χρησιμοποιηθεί αποκλειστικά για καύσιμη ύλη (άρθρο 2 του ν.δ. 4359/1964 σε συνδυασμό με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρ. 5 του ν. 1038/1980).	27.11.12.11	4.960	ο μετρ. τον.
κγ. Υγραέριο μίγμα (προπανίου και βουτανίου) που παραλαμβάνεται με τις αναφερόμενες στο υπό στοιχ. κβ διατάξεις.	27.11.12.99		
	27.11.13.90		
	27.11.19.00	4.998	ο μετρ. τον.
κδ. Ασφαλτος οδοστρωσίας.	27.13.20.00	5.048	ο μετρ. τον.
κε. Απασφαλτωμένο μαζούτ.	27.10.00.79	10.436	ο μετρ. τον.

2. Ο ενιαίος ειδικός φόρος κατανάλωσης για τα είδη των παραγράφων 1β, 1γ και 1δ εισπράττεται για τα τελωνιζόμενα στην περιοχή Δωδεκανήσου μειωμένος κατά 1.200 δρχ. το χιλιόλιτρο.

3. Η ισχύς του παρόντος άρθρου αρχίζει από 13 Σεπτεμβρίου 1988.

Άρθρο 58

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν διαφορετικά ορίζεται στις επί μέρους διατάξεις.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 1988

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΝΤ. ΣΑΡΤΖΕΤΑΚΗΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ
ΙΩ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
Δ. ΤΣΟΒΟΛΑΣ

ΥΓΕΙΑΣ, ΠΡΟΝΟΙΑΣ & ΚΟΙΝ. ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ
ΙΩ. ΦΛΩΡΟΣ

ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Γ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΤΑΞΗΣ
ΑΝ. ΣΕΧΙΩΤΗΣ

ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ
ΕΥ. ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 7 Νοεμβρίου 1988

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΑΜ. ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ

